

KAZALO

OKRUŽNO PISMO O. PROVINCIJALA

Saziv provincijskog Kapitula 2006.	3
Izvjestaji za Provincijski kapitul	8

IZ TAJNIŠTVA

Zapisnik definitorijskog sastanka	10
Zapisnik sjednice broj 4/2005 Vijeća HUVRP i Predsjedništva HKVRP	11
Unio fratrum minorum Europae	12
Susret Generalne uprave i slavenskih konferencija provincijalnih ministara OFM - Sv. Marija Anđeoska, 30. 11. do 02. 12. 2005.	19
Obavijesti Komisije za formaciju i studij HKVRP	26
Napustili Zajednicu	26
Nove iskaznice	26

IZ ŽIVOTA PROVINCIJE

Slavlje Božića u župama imotske krajine	27
PROLOŽAC, župa Sv. Mihovila	28
RUNOVIĆ, župa Gospe od Karmela	29
Božićno vrijeme u župi Gospe od Karmela	30
SLIVNO, župa Presvetoga Trojstva	31
VINJANI, župa Sv. Roka	32
ZMIJAVCI, župa Svih Svetih	33
ZAGREB: Proslava blagdana Majke Božje Lurdske	34
Konstituirano Šibensko-zadarsko i Splitsko-dubrovačko područje Franjevačke mladeži	36
SINDELINGEN: Otvorenje i blagoslov novih prostorija HKM	37
MÜNCHEN: Koncert i predstavljanje prvog božićnog CD-a na hrvatskom jeziku	38
MÜNCHEN: STEPINČEVO 2006.	39
OFFENBACH: 15. hrvatski folklorni festival	41

NAŠI POKOJNICI

† fra Mijo Marić	43
† fra Julijan Ramljak	54
† fra Šimun Janković	66
† Tomica Jurić - Šimunović	72
† Anica Mrše	72
† Josip Lubina	72
† Vladimir Udovičić	73

BIBLIOGRAFIJA

Bogoslužni običajnik Župe Gospe van Grada u Šibeniku	74

FRATERNITAS

Fraternitas - 1/2. 2006	76

Saziv provincijskog Kapitula 2006.

Draga i poštovana braćo!

U prošlom broju glasila naše Provincije obavijestili smo vas da je Provincijski definatorij na svom zasjedanju, održanom 15. studenoga 2005. u prostorijama Provincijalata u samostanu Gospe od Zdravlja u Splitu, raspravljajući o mnogovrsnim stvarima, razmatrao također i pitanje slavljenja provincijskog intermedijalnog Kapitula, te odlučio da se njegovo slavlje održi **1. - 5. svibnja 2006.** godine, (usp. *Vjesnik Provincije*, br. 5-6/ 2005, 296-298).

Na sastanku Definatorija, održanom 20. veljače 2006., odlučeno je da to kapitulsko slavlje bude u **samostanu Gospe od Zdravlja u Splitu.**

Tehničke pripreme i predradnje za slavlje provincijskog Kapitula već su u tijeku. Ovim pismom, draga braćo, pozivam vas da u glasovnicu koja vam je dostavljena upišete ime određenog brata iz vaše skupine koji će vas predstavljati na tom Kapitolu. Podsjećam vas da se u glasovnicu ne unose imena gvardijana, Tajnika Provincije, aktualnih definitora i bivšeg provincijala (fra Žarka Maretića), jer oni po svojoj službi ili pak pozitivnim propisima Reda direktno idu na Kapitul.

Ispunjenu glasovnicu dostavite u Provincijalat uključivo **do 1. travnja 2006.**

Budući da je zadaća provincijskog Kapitula *ispitati trenutno stanje i djelatnosti braće u Provinciji, tražiti i predlagati prikladna sredstva za provincijski porast i popravak, donositi partikularne provincijske Statute, raspravljati o novim pothvatima i poslovima veće važnosti te zajedničkim dogovorom odlučivati i vršiti izbore* (usp. Generalne konstitucije, čl. 215 § 1-2), nadam se da ćete ovoj obvezi pristupiti savjesno i odgovorno, te da će i zastupnik koji će vas zastupati na Kapitolu svojom založnošću i konstruktivnim doprinosom pridonijeti zajedničkom dobru koje ujedinjenim htijenjem kanimo učiniti.

Zagovorom Blažene Djevice Marije, Kraljice Franjevačkog reda, i sv. Franje Asiškoga bilo tako!

Fra Željko Tolić, *provincijal*

Glasačke skupine

1. SKUPINA

(*braća svećenici članovi samostana u Splitu*)

Ajdučić, fra Nikica
Bekavac, fra Kruno
Bezina, fra Petar

Buljac, fra Mirko
Čovo, fra Stjepan
Grgat, fra Stjepan

Lovrić, fra Božo
Lubina, fra Petar
Mendušić, fra Ivon
Muslim, fra Ljubo

Nimac, fra Zvonimir
Radić, fra Stanko
Vugdelija, fra Ante

2. SKUPINA

(braća svećenici župa splitskog samostanskog okružja)

Bešlić, fra Stipe
Bilić, fra Bone
Čavka, fra Ante
Grgić, fra Josip

Jukić, fra Ferdo
Jurić Talaja, fra Ante
Pletikosa, fra Petar
Rastočić, fra Petar

3. SKUPINA

(braća svećenici članovi samostana u Imotskomzajedno sa svećenicima u župi Vinjani)

Bilokapić, fra Ante
Bošnjak, fra Dinko
Hrgović, fra Jure

Udovičić, fra Jakov
Vrčić, fra Vjeko
Vukušić, fra Kruno

4. SKUPINA

(braća svećenici župa imotskog samostanskog okružja)

Begić, fra Rafael
Begonja, fra Jakov
Budić, fra Filip
Bustruc, fra Miroslav

Gudelj, fra Vinko
Jurišić, fra Mario
Madunić, fra Ante
Prlić, fra Vinko

5. SKUPINA

(braća svećenici samostana i samostanskih okružja u Karinu i Kninu)

Ančić, fra Božo
Jukić, fra Nedjeljko
Knezović, fra Nedjeljko
Kovačević, fra Mladen
Lukač, fra Ivan
Mandarić, fra Žarko
Markota, fra Mate

Matić, fra Mate
Mirković, fra Ivan
Nimac, fra Ivan
Omazić, fra Ivica
Prcela, fra Jakov
Volarević, fra Domagoj

6. SKUPINA

(aktivni profesori i odgojitelji koji su bili članovi samostana u Makarskoj, a sad su u Makarskoj, Splitu i Sinju)

Akrap, fra Ante
Babić, fra Marko
Brkan, fra Jure

Čovo, fra Ante
Domazet, fra Anđelko
Kapitanović, fra Vicko

Moro, fra Dušan
 Nimac, fra Stipe
 Norac Kljajo, fra Božo
 Odrlijn, fra Miljenko

Šimunović, fra Jure
 Tomašević, fra Luka
 Vugdelija, fra Marijan
 Vuleta, fra Bože

7. SKUPINA

(svečano zavjetovani bogoslovi)

Ćudina, fra Joško
 Domazet Lošo, fra Marko
 Jožipović, fra Robert

Sokol, fra Eduard
 Stipanović, fra Kristijan

8. SKUPINA

(braća svećenici samostana i samostanskih okružja u Makarskoj i Živogošću)

Bitanga, fra Marko
 Čirko, fra Mile
 Duka, fra Tomislav
 Gulić, fra Petar
 Jukić, fra Ivan
 Jurić, fra Jerko
 Jurišić, fra Karlo
 Lapić, fra Milan
 Milanović T., fra Filip

Mirković, fra Frano
 Radić, fra Dominik
 Radić, fra Nikola
 Sikavica, fra Petar
 Šilović, fra Ante
 Tadić, fra Vladimir
 Vekić, fra Srećko
 Zrničić, fra Jozo

9. SKUPINA

(braća svećenici samostana i samostanskih okružja u Omišu i Sumartinu)

Čovo, fra Damjan
 Poljak, fra Stjepan
 Šimunović, fra Ljubomir

Šušnjara, fra Petar
 Tomić, fra Dominik

10. SKUPINA

(aktivni profesori i odgojitelji koji su članovi samostana u Sinju)

Jonjić, fra Zoran
 Jukić, Nedjeljko
 Kodžoman, fra Joško
 Pezo, fra Bruno

Tolić, fra Zvonko
 Toplak, fra Blaž
 Udovičić, fra Ivan

11. SKUPINA

(braća svećenici samostana u Sinju koji nisu aktivni profesori i odgojitelji)

Akrap, fra Augustin
 Akrap, fra Ivan
 Banić, fra Luka
 Bašić, fra Karlo

Čirko, fra Stipe
 Dukić, fra Bernard
 Janković, fra Petar
 Jurišić, fra Gabrijel

Mandac, fra Stanko
 Marić, fra Anđelko
 Marić, fra Mirko
 Pavlinušić, fra Neven

Poljak, fra Eugen
 Prcela, fra Stanko
 Pupiće Bakrač, fra Frano
 Župić, fra Jure

12. SKUPINA

(braća svećenici župa sinjskog samostanskog okružja)

Bilokapić, fra Frano
 Botica, fra Duško
 Delaš, fra Leo
 Delić, fra Luka
 Dotur, fra Ivan
 Duran, fra Marko

Dževrnja Viro, fra Jakov
 Marović, fra Mile
 Norac Kljajo, fra Ivan
 Prolić, fra Mladen
 Vučić, fra Bernardin

13. SKUPINA

(braća svećenici samostana Sv. Lovre i područnih kuća u Šibeniku: Gospa van Grada, Šubićevac i Meterize)

Bota, fra Silvestar
 Ćurčija, fra Nikola
 Gotovac, fra Josip
 Lucić, fra Vice

Maletić, fra Ivan
 Šimunović, fra Denis
 Topić, fra Mate

14. SKUPINA

(braća svećenici župa šibenskog samostanskog okružja)

Ćurčija, fra Božo
 Dotur, fra Stanko
 Grčić, fra Dalibor
 Jukić, fra Josip

Klarić, fra Mirko
 Marić, fra Alberto
 Mijić, fra Branko
 Tabak, fra Nedjeljko

15. SKUPINA

(braća svećenici samostana na Visovcu zajedno sa svećenicima koji rezidiraju u Drnišu)

Čugura, fra Šimun
 Gverić, fra Mate
 Krolo, fra Karlo

Nimac, fra Dragan
 Nimac, fra Šime
 Ujević, fra Milan

16. SKUPINA

(braća svećenici župa visovačkog samostanskog okružja)

Brekalo, fra Tomislav
 Čupić, fra Ivan
 Duvnjak, fra Božo
 Matić, fra Josip
 Matić, fra Stjepan

Mikelić, fra Krešimir
 Mikulić, fra Ilija
 Morić, fra Božo
 Repeša, fra Josip
 Teskera, fra Petar

17. SKUPINA*(braća svećenici samostana u Zagrebu i Sloveniji)*

Bekavac, fra Dinko	Milanović Litre, fra Slaven
Crnčević, fra Ante	Nimac, fra Marko
Čugura, fra Josip	Prpa, fra Marko
Čuljak, fra Pavao	Šegota, fra Branimir
Jašić, fra Milan	Šimić, fra Josip
Jurić, fra Ivica	

18. SKUPINA*(braća svećenici samostana i župa samostanskog okružja u Zaostrogu)*

Anić, fra Ante	Laco, fra Frano
Cvitanović, fra Anđeo	Norac Kevo, fra Luka
Cvitković, fra Josip	Šabić, fra Nedjeljko
Džimbeg, fra Dušan	Vrljičak, fra Petar
Glavinić, fra Nikola	Stipanović, fra Daniel
Grabovac, fra Izidor	

19. SKUPINA*(svečano zavjetovana braća neklerici)*

Botica, fra Frano	Djukić, fra Petar
Čovo, fra Šimun	Vlašić, fra Krsto
Damjanović, fra Stojan	

20. SKUPINA*(svečano zavjetovana braća samostana St. Gabrijela u Münchenu zajedno s braćom s područja nadbiskupije München - Freising)*

Ančić, fra Božo	Kulović, fra Josip
Božić Stanić, fra Josip	Livaja, fra Luka
Buljan, fra Ante	Marković, fra Ante
Čugura, fra Frano	Milanović Litre, fra Frano
Čugura, fra Ivan	Teklić, fra Draško
Dukić, fra Tomislav	Žmire, fra Pavao
Križanović, fra Ivan	

21. SKUPINA*(svečano zavjetovana braća s područja nadbiskupije Rottenburg-Stuttgart)*

Brečić, fra Nedjeljko	Validžić, fra Anđelko
Čarić, fra Boris	Vukman, fra Marinko
Grčić, fra Ante	Zebić, fra Jure
Klapež, fra Petar	Župić, fra Jozo
Škopljanac Mačina, fra Ivan	

22. SKUPINA*(svečano zavjetovana braća s područja nadbiskupija Mainz i Limburg)*

Bebić, fra Josip	Norac Kevo, fra Nediljko
Ćurković, fra Željko	Samardžić, fra Ante Krešo
Klarić, fra Josip	Vidović, fra Ivan
Marić, fra Mladen	Vučemilo, fra Petar
Nikić, fra Berislav	

23. SKUPINA*(svečano zavjetovana braća s područja nadbiskupija Köln i Berlin)*

Bilić, fra Ante	Maleš, fra Ante
Brnas, fra Branko	Modrić, fra Miroslav
Čirko, fra Petar	Puđa, fra Mate
Erceg, fra Ivica	Tolić, fra Radoslav
Lucić, fra Josip	

24. SKUPINA*(braća u Italiji i Africi i studenti u inozemstvu)*

Balajić, fra Siniša	Poljak, fra Darko
Gverić, fra Drago	Runje, fra Domagoj

25. SKUPINA*(braća iz Kanade i USA)*

Ančić, fra Miro	Jurić, fra Ante
Boban, fra Dujo	Norac Kevo, fra Pava

Izveštaji za Provincijski kapitul

Prema čl. 13. § 1-3 Statuta Provincije o provincijskom kapitolu i Kapitulskom kongresu za predstojeći kapitul, koji će se održati od 1. do 5. svibnja 2006. godine, dužni su prethodno poslati svoj trogodišnji izvještaj na ovaj Provincijalat slijedeći:

- gardijani pojedinih samostana za svoj samostan i samostansko okružje;
- voditelji pojedinih odgojno-obrazovnih zavoda (sjemenište i gimnazija u Sinju, postulatura u Imotskom, novicijat na Visovcu, klerikat u Splitu);
- pročelnici pojedinih vijeća, tajništva i komisija (kako su nabrojani u TABULI 2004.);
- voditelji provincijskih ustanova (Vicepostulatura fra Ante Antića, list "Fra Rafo Kalinić", Zbornik "Kačić", list "Marija", revija «Služba Božja», Institut "Planina i more", arheološke i etnografske zbirke pojedinih samostana);
- voditelji služba u okviru Provincijalata (Vjesnik Provincije, promicatelj duhovnih zvanja,

voditelj FRAM-e, provincijski asistent FSR, provincijski knjižničar i arhivar, provincijalovi delegati za braću u Njemačkoj, SAD i Kanadi).

Izvještaji trebaju biti što sažetiji i pregledniji. . Posebno je važno istaći daljnju perspektivu s konkretnim prijedlozima. Ti izvještaji trebaju stići u Provincijalat najkasnije do 10. travnja 2006. godine.

Zapisnik definitorijalnog sastanka

Sastanak Provincijskog definitorija održan je u samostanu Gospe od Zdravlja u Splitu, 20. veljače 2006. godine. Sastanak se odvijao prema ovom dnevnom redu: 1. Primjedbe na zapisnik; 2. Izvještaj o trenutnom financijskom stanju Provincije i godišnji ekonomski izvještaj o. Ekonomaa; 3. Provincijalov izvještaj; 4. Pristigli dopisi; 5. Personalne promjene u inozemstvu i 6. Razno.

Nakon prihvaćanja zapisnika i izvještaja o. Ekonomaa i o. Provincijala pristupilo se pristiglim dopisima. Svi pristigli dopisi su razmotreni.

Zatim se pristupilo točki pet. Učinjene su sljedeće promjene u inozemstvu:

Njemačka

Bilić, fra Ante – voditelj HKM u Mainzu

Brnas, fra Branko – voditelj HKM u Kölnu

Erceg, fra Ivica – dušobrižnik u HKM u Frankfurtu/M

Klapež, fra Petar – voditelj HKM u Frankfurtu/M

Klarić, fra Josip – voditelj HKM u Darmstadtu

Kulović, fra Josip – voditelj HKM u Düsseldorfu

Lucić, fra Ivon – povratak u Domovinu

Marić, fra Mladen – voditelj HKM u Offenbachu

Modrić, fra Miroslav – povratak u Domovinu

Norac Kevo, fra Nedjeljko – voditelj HKM u Stuttgartu/B. C.

Puđa, fra Mate – dušobrižnik u HKM u Berlinu

Repeša, fra Josip – dušobrižnik u HKM u Kölnu

Vidović, fra Ivan – voditelj HKM u Rosenheimu

Vučemilo, fra Petar – povratak u Domovinu

Kanada

Grčić, fra Dalibor – župni vikar u Vancouveru

Norac Kevo, fra Pavao – župnik u Vancouveru

Ančić, fra Miro – na raspolaganje Redu (misijskom uredu)

Provincijski Kapitul 2006. slavit će se u samostanu Gospe od Zdravlja u Splitu, od 1. do 5. svibnja 2006.

Zapisnik sjednice broj 4/2005 Vijeća HUVRP i Predsjedništva HKVRP

Redovita četvrta sjednica Vijeća HUVRP i Predsjedništva HKVRP održana je u prostorijama Tajništva HKVRP-HUVRP u Zagrebu, 3. prosinca 2005. god. od 9. 00 do 11. 00 sati. U radu sjednice sudjelovale su članice Vijeća HUVRP: s. M. Emila Barbarić, predsjednica HUVRP, s. Robertina Medven, s. Kornelija Zorić, s. Franciska Molnar i članovi Predsjedništva HKVRP: fra Ivica Petanjak i o. Vatroslav Halambek, delegat umjesto o. Ivana Kopreka. Zapisnik je vodila tajnica HUVRP s. Adrijana Tomkiv.

Sjednica je započela molitvom koju je predvodila s. M. Emila Barbarić. Ona je također vodila i sjednicu.

Nakon uvodnih riječi prešlo se na predviđene točke dnevnog reda:

1. **Usvajanje Zapisnika prošle sjednice.** Zapisnik je usvojen bez izmjena i dopuna.
2. **Osvrt na Plenarnu skupštinu 2005.** Okupljeni su analizirali ovogodišnju Plenarnu skupštinu, izrazili su zadovoljstvo prisutnošću i aktivnim sudjelovanjem članova Plenarne skupštine HUVRP i HKVRP, kao i predavanjem s. Marije Pehar.
3. **Proslava Dana posvećenog života 2006.** Sestre-članice Vijeća razmijenile su iskustva o tome kako se slavi Dan posvećenog života u drugim biskupijama. S. Emila predložila je da se i dalje ostavi organizacija DPŽ komisijama Unije i Konferencije koje u tome već imaju iskustva.

Govorilo se o imenovanju mons. Mile Bogovića voditeljem Vijeća HBK za posvećene osobe, ali o tome nije stigla službena obavijest iz HBK u Tajništvo HUVRP-HKVRP. Postavilo se pitanje rada Mješovite komisije za suradnju s biskupima koja se već odavno ne sastaje, raspravljalo se o statusu našeg redovništva u župi, biskupiji i državi. S. Kornelija predložila je da se uputi dopis HBK i zamoli da nas izvjestite o novim imenovanjima osoba za odnos HBK s HUVRP-HKVRP.

4. **Pitanje tajnika HKVRP** se rješava.
5. **Pitanje sanacije zgrade HUVRP-HKVRP.** Sanacija je počela, napravili su vanjsku izolaciju temelja i neke radove iznutra. Fra Željko Železnjak prati rad izvođača.
6. **Honorar Marku Puškariću za uređivanje web-stranice i servis računala** složili su se isplatiti u sumi 4. 000,00 kn.

Razmatrajući 7. i 8. točku dnevnog reda o *uređivanju i tiskanju časopisa «Posvećeni život»* i *glasila «Vijesti»* predložili su Komisiji za komunikaciju

i tisak da i dalje nastavi rad na tom području i zaželjeli novom voditelju Komisije kao i novom uredniku «Posvećenog života» obilje Božjeg blagoslova.

9. **Pismo Svjetlane Đuran (HKR) o pitanju suradnje redovničkih zajednica i laika** prisutni na sjednici zajedno su pročitali i predložili da ga treba proslijediti svakoj provinciji i unutar zajednice raspravljati o tome.
10. **Razno.** S. Robertina Medven je obavijestila prisutne o rezultatima sastanka Mješovite komisije za povratak imovine koji se održao 17. 11. 2005. u Tajništvu HBK na Kaptolu i u kojem je ona sudjelovala u ime HUVRP. Tajništvu HUVRP-HKVRP donijela je Zapisnik tog sastanka i popis objekata koje država treba vratiti Crkvi.

S. Sandra Midenjak, SMI, prisutna na sjednici, iznijela je kratko izvješće o Generalnoj Skupštini UISG koja se održala u Varšavi od 23. -24. studenog 2005. na temu: *Posvećena žena: Oduševljena za Krista – Svjedočenje pravednosti, Pomirenje i mir u svijetu*. Na toj skupštini sudjelovala je kao voditeljica regije br. 6. zajedno sa s. Katarinom Maglicom.

Članice Vijeća na zasebnom su dijelu sastanka analizirale početak djelovanja Duhovno-psihološkog savjetovališta pri HUVRP, dogovarale pojedinosti organizacije seminara za članice HUVRP 7. -9. ožujka 2006. u Blatu i pojedinosti organizacije duhovnih vježbi u Lovranu.

Sjednica je završila molitvom.

Zagreb, 3. prosinca 2005.

Zapisala: s. Adrijana Tomkiv, *tajnica HUVRP*

Unio fratrum minorum Europae

*VII. skupština provincijalnih ministara Europe
Kalwaria Zebrzydowska (Krakow - Poljska) 21. - 26. studenog 2005.*

Franjevci i evangelizacija u suvremenoj Europi

U Kalvariji Zebrzydowskoj, pokraj Krakowa u Poljskoj održana je od 21. do 26. studenog 2005. VII. skupština provincijalnih ministara Europe (UFME). Sudjelovali su gotovo svi europski provincijali ili kustodi, osim četvorice njemačkih provincijala. Pravi zimski uvjeti - snijeg, poledica, temperature minus 7 preko dana - nisu bili zapreka da susret protekne u bratskoj i radnoj atmosferi. Dobrom ugođaju znatno su doprinijeli i naši

domaćini, braća franjevci (popularno „bernardini“) čuvari Gospina svetišta u Kalvariji i bogoslovi, koji su dali sve od sebe - počevši od dočeka u zračnoj luci, pa do skrbi za one svagdanje sitnice.

Svaki radni dan započinjao je jutarnjom molitvom iz časoslova, a nakon doručka prelazili bismo u obližnju zgradu bogoslovije i u tamošnjoj multimedijalnoj dvorani održavali sjednice. Službeni dio susreta započeo je u utorak 22. XI. Na početku prve sjednice dobrodošlicu je izrekao dosadašnji predsjednik UFME, fra Rupert Schwarzl, provincijal iz Innsbrucka, a nakon njega domaći provincijal iz Krakowa te gradonačelnik Kalvarije. Uslijedilo je potom predstavljanje pojedinih konferencija OFM (do 5 minuta), u kojem su predsjednici iznijeli aktualno stanje u svojim konferencijama. U uvodnom dijelu obavljen je i izbor trojice moderatora i trojice članova ekonomske komisije. Za moderatore su izabrani: fra Giuseppe Ferrari, fra Pedro Santateresa Ruano i fra Jan Van Den Eijnden, a za članove ekonomske komisije fra Donato Sardella, fra Tyberiusz Maka i fra Francisco Rodriguez Garcia.

Prvo predavanje pod naslovom „Saviti šator i... krenuti“ održao je fra Giacomo Bini, bivši generalni ministar. Evo sažetka:

Uvod

U izlaganju će biti naglašen „destabilizirajući“ element, izazvan u srcu osobe koja je zahvaćena Kristom, koji se ušatorio među nama. Takva osoba kreće na put. Naviještati, propovijedati Radosnu vijest znači ići s tim žarom u srcu, tražeći lice Božje i lice čovjekovo. Radi se o duhovnom ali i geografskom putovanju. Kršćanin je uvijek i istovremeno učenik i apostol.

Abrahamov šator

Povijest Abrahamova sadržana je između dva „idi“. Post12,1 u kojem se od njega traži da napusti domovinu i prošlost i Post22,2 kad se od njega traži da se odrekne budućnosti, žrtvovanjem jedinorođenca. U oba slučaja Abraham je pošao „ne znajući kamo ide“. Svaki veliki događaj ili religiozno iskustvo u Bibliji započinje migracijom: Abraham, Izlazak, Mojsije, Ilija, Jeremija, Apostoli... Radi se o geografskom putu popraćenom duhovnim putem koji započinje obraćenjem, odricanjem od samoga sebe, povjerenjem u Boga, čišćenjem od idola, i konačno pripadnošću samo Bogu.

Bog «postavi svoj šator među nama»

Takav je bio i izlazak Isusov, koji se ušatorio među nama. U poslušnosti Ocu, susreo se s čovjekom, živio je među nama i nije imao kamo glavu nasloniti; „prolazeći“ pozivao je sve na obraćenje.

Franjin šator

I Franjina povijest utemeljena je na dva poslanja: ono s križa u sv. Damjanu i drugo nakon što je čuo evanđelje o poslanju. Vjeran Evanđelju, Franjo osjeća da vjeran učenik mora postati i apostol, jer poziv je zapravo misionarsko poslanje.

Šator prve franjevačke zajednice

U svojim počecima franjevačka duhovnost je misionarska duhovnost, duhovnost susreta. Uvijek se nastoji pokrenuti, predstaviti se drugome na „njegovu terenu“, u njegovoj situaciji. To je duhovnost vezana za čovjeka prije negoli za neku određenu zemlju. Franjevačka duhovnost, po uzoru na onu biblijsku, nije duhovnost očekivanja nego duhovnost polaska u susret.

Naš šator

Kao što se Krist, ušatorivši se među nama, zaputio putovima čovječanstva, i mi smo pozvani neprestano savijati svoje šatore i staviti se u oslušivanje ljudi svih vremena i svih kultura. Pozvani smo živjeti prijelaz: od logike „konzerviranja“ (očuvanja) k logici obraćenja; od običaja očekivanja da drugi dođu k nama k pokretljivosti, poslanju; od pasivne prisutnosti k djelovanju koje ide ususret drugome; od opterećenosti zatvorenim strukturama k širini, obnovljenoj blizini ljudima

Europa nas treba

Po mišljenju Timothy Garton Ash, u Europi su vjera i religioznost stavljene na margine kulture. Čak se odbijaju i kršćanski korijeni Europe. Crkve su sve praznije. Nije vrijeme čekanja da ljudi dođu, Evanđelje nas poziva da molimo i da pođemo. Naših 90 % snaga trošimo na ono 10 % ljudi koji nam dolaze. Velike krize često čiste i predstavljaju temelj za novi početak. Franjevačka duhovnost još ima svoju snagu, na nama je da je aktiviramo i nađemo prikladne načine kojima će dirnuti u najdublje potrebe suvremenoga čovjeka.

Usuditi se saviti svoj šator

Ne preostaje nam nego ponovno krenuti. Ponovno zadobiti evanđeosku slobodu; pomiriti proroštvo i zajedništvo, misionarenje i prihvaćanje (ugošćivanje); smanjiti distancu između teorije i prakse - između dokumenata i svagdašnjeg života. Unutarnja kriza koju živimo možda je najveća. Potrebno je nadvladati napast da sami sebi budemo mjerilo.

Nije utopija

Duh poziva osobe posvećena života da promišljaju nove odgovore, nove planove evangelizacije za suvremene okolnosti. Moramo pronaći nove oblike, nove znakove, nova sredstva koji će staviti Evanđelje u odnos s čovjekom

našega vremena. Takvih pojava već ima. Franjo je govorio da je u ovome tajna hodočašćenja: skupiti se pod tuđim krovom, osjećati žeđ za domovinom, ići dalje u miru.

Nakon izlaganja uslijedila je kraća diskusija.

U sklopu diskusije fra Mijo Džolan podsjetio je da se upravo ovih dana obilježava godišnjica Daytonskog sporazuma i da postoji mogućnost njegove revizije. Skupština je prihvatila inicijativu da se sudionicima Konferencije o Bosni i Hercegovini koja se održava u Washingtonu s ovoga skupa pošalje poruka podrške svim narodima Bosne i Hercegovine u ostvarivanju njihovih prava, s upozorenjem kako prvi sporazum nije bio pravedan prema pripadnicima hrvatskog naroda.

Predavanje je potom trebao održati i fra Herman Schalück, također bivši generalni ministar, ali zbog zdravstvenih tegoba nije bio prisutan na skupu. Njegovo predavanje pod naslovom „U službi evanđelja nade“ ipak je pročitano. Evo nekih misli: Naš govor o Europi kreće se između naše vizije s jedne i pragmatizma s druge strane. Postoje mnogi ideali i mnogi ciljevi koje povezujemo s projektom „Europa“ a koji moraju biti ostvareni od strane svih zainteresiranih kako bi taj projekt postao stvarnost. Na političkom i ekonomskom području, Europa je još uvijek jedno gradilište na kojem se radi u malenim, ali brojnim koracima... Kako članovi franjevačke obitelji mogu dati svoj doprinos na ovom gradilištu? Na temelju br. 38 apostolske pobudnice „Ecclesia in Europa“ gdje se govori o specifičnom svjedočenju i doprinosu osoba posvećenog života evanđelju nade, predloženo je nekoliko naglasaka:

- odgovoriti na pitanja kroz nove oblike duhovnosti
- priznavanje apsolutnog prvenstva Boga
- biti znak nade u kontekstu sekularizma i konzumizma
- svjedočiti transcendentnu dimenziju postojanja
- dati svjedočanstvo bratstva u multietničkom i multireligijskom kontekstu
- kreativnost u opciji za siromašne
- nastaviti projekte evangelizacije i na drugim kontinentima

U predavanju je postavljeno i više pitanja u kontekstu „Charta Oecumenica“ svih kršćanskih crkava u Europi potpisane 2001., u kojoj nalazimo važne polazišne točke za naša razmišljanja. A ako bi jednog dana došlo do sastavljanja „Franjevačke ekumenske karte“, autor je dao nekoliko svojih razmišljanja u prilog. U zaključku predavanja istaknuto je: „Projekt Europa“ može uspjeti, ako mnogi Europljani - bili oni kršćani ili ne - neprestano dozivaju u pamet najdublje razloge i ciljeve tog projekta i sami sebe dadu preoblikovati u procesu ostvarenja tog projekta. Uvjeren sam, da mi - članovi

franjevačke obitelji - nismo pozvani samo evangelizirati Europu, nego da ćemo i mi sami bolje razumjeti Evanđelje i Franju ako dopustimo da budemo oduševljeni ovom „vizijom Europe“.

Radni dan zaključen je večernjom molitvom i sv. misom kojoj je predsjedao fra José Carballo - generalni ministar.

Drugog dana skupštine jutarnju koncelebriranu misu predvodio je msgr. Stanislaw Dziwisz, nadbiskup i metropolit krakowski. U svojoj propovijedi evocirao je uspomene na velikog papu Ivana Pavla II. koji je za svoje papinske službe dva puta pohodio ovo svetište. Nadovezujući se na dnevna čitanja, nadbiskup je govorio o suvremenim idolatrijama u Europi i potrebi osoba poput Danijela (1. čit.). I apostolska pobudnica *Vita consecrata* navodi tri oblika suvremene idolatrije: hedonistička kultura, materijalizam pohlepan za posjedovanjem te poimanje slobode izvučeno iz konteksta s istinom i moralnom normom. Na ova tri izazova, Bogu posvećene osobe odgovaraju zavjetima čistoće, siromaštva i poslušnosti. Osvrćući se potom na dokument *Ecclesia in Europa*, nadbiskup je naglasio ona mjesta gdje se u dokumentu navodi uloga redovništva - posebno br. 37 i 38.

Predavanje je u jutarnjem dijelu trebao održati generalni ministar, fra José. No, kako se euharistijsko slavlje odužilo, ostalo je malo vremena jer je General morao otkupovati, stoga je u obraćanju skupštini iznio samo sažetak svoga predviđenoga predavanja (sastavljenog na 8 stranica!). Naslov mu je „Zajedno u služenju evanđelju nade“. Evo sažetka:

Uvod

Ova se skupština događa u posebno značajnom trenutku za naš Red: nalazimo se na putu pripreme proslave 800-te godišnjice od utemeljenja Reda. Radi se o duhovnom raspoloženju i putu koji za cilj ima slavljenje milosti početaka sa zahvalnošću, oživljavajući je u svjetlu izazova koje Crkva i suvremeni čovjek postavljaju franjevačkom življenju.

Europska unija

Ponovno otkriće našeg identiteta, zahtijeva od nas da budemo pažljivi ne samo na „znakove vremena“ već i na „znakove mjesta“, kako bismo shvatili što se traži od Male braće u služenju Evanđelju i čovjeku. U tekućim poslovima na izgradnji europske „obitelji“ ne mogu izostati djelatnici u Vinogradu Gospodnjem.

Kakvu Europu sanjati?

Iz aktualnog europskog stanja: 280 milijuna katolika, 144. 000 svećenika, 10. 000 đakona, 62. 000 redovnika, 350. 000 redovnica, 34 biskupske konferencije, proizlazi izazov za Crkvu da ne rasipa ovo dragocjeno nasljeđe

i da pomogne u izgradnji Europe, oživljujući kršćanske korijene iz kojih je izrasla. San Ivana Pavla II. - istinskog proroka nove Europe - sinteza je duge službe koja je sazrijevala u više od 700 nastupa u kojima spominje Europu, i koja je nadahnula dvije biskupske sinode o Europi s ciljem da suvremenom europskom čovjeku navijesti oslobađajuću poruku Evanđelja.

Novi navještaj Evanđelja

San Ivana Pavla II. nastavio je sanjati i Benedikt XVI., koji već po izboru svojega imena upućuje na polaznu točku za jedinstvo Europe i nezaobilazni element u formiranju njezine kulture i civilizacije (sv. Benedikt...) . Europa ne samo da se mora pozivati na svoju kršćansku baštinu: ona mora biti opet osposobljena da svoju budućnost gradi iz susreta s osobom i porukom Isusa Krista.

Mala braća i Europa

Novi izazovi koje nama, Maloj braći, postavlja Europska Unija jesu zapravo providonosni poticaji Duha da izvezemo na pučinu, da nadidemo vlastite granice i siromaštva, kako bismo se odvažili za nove putove u služnju Evanđelju i čovjeku na ovim mjestima gdje djelujemo. San Ivana Pavla II. usađen je i u naša srca i ne smijemo ga ugušiti našim „unutarnjim problemima“ .

Zajedno za Europu

Europska unija je još uvijek otvoreno gradilište i svatko - prema vlastitim mogućnostima i karizmama - mora donijeti vlastitu ciglu za izgradnju zajedničke građevine. Ni mi, Mala braća, ne možemo biti usamljeni moreplovci, jer tako se ne stiže na drugu stranu. S budućnošću se ne možemo suočiti ako smo razasuti. Budućnost poslanja Reda je u suradnji Provincija, u suradnji Konferencija.

Svjedoci Božjega prvenstva

U okruženju zaraženom sekularizmom i podložnom konzumizmu, tihe apostazije, u kojem se živi kao da Boga nema, prvi korak koji moramo učiniti jest da budemo svjedoci transcendentale dimenzije postojanja, apsolutnog Božjeg primata. Zajedničkim nastojanjem moramo odrediti gdje i kako ostvariti prisutnost u kojoj će biti *vidljivo* prvenstvo Boga.

Gorljivost za čovječanstvo

Iz naše gorljivosti za Krista, izvire i naša gorljivost za čovječanstvo. Crkva u Europi ponovno nas poziva da „izvezemo na pučinu“; sadržaj poslanja je da naviještamo Evanđelje nade Europi koja ju je, čini se, izgubila. Kako? Jedan

putokaz nalazimo u inicijativi četvorice kardinala (Lustiger/Pariz, Schonborn/Beč, Policarpo/Lisabon, Dannels/Brisell): susretima, raspravama, koncertima, izložbama, radionicama, večerima slavlja, trenucima molitve...

Odgovorni za budućnost

Briga za zvanja životno je pitanje za budućnost kršćanstva u Europi, a time i za duhovni život naroda koji tu žive. Životno je pitanje i za naš Red. Potrebno je poraditi na razmjeni iskustava, suradnji, susretima među Provincijama - kako bismo se međusobno ohrabivali i uviđali gdje možemo djelovati zajedno.

U zaključku

Preostaje nam svima milost i obveza da živimo franjevačku karizmu, kako bismo čovječanstvu - dezorijentiranom, istrošenom, kojemu je uskraćeno sjećanje - ponudili uvjerljivo svjedočanstvo kršćanske nade, čineći vidljivom ljubav Božju koja nikoga ne zapušta, i dajući izgubljenom čovjeku istinske razloge da se nastavi nadati.

Nakon stanke, predavanje je održao prof. fra Paul M. Zulehner iz Beča, a potom se skupština podijelila u rad po 6 jezičnih skupina. Raspravljalo se o dosadašnjim izlaganjima. Svaka skupina ukratko je predstavila svoj rad pred skupštinom, a zapisnici su predani u Tajništvo UFME.

Trećega dana nije bilo zasjedanja. Organiziran je izlet u Wadowice - rodno mjesto Ivana Pavla II. potom koncentracijski logor iz II. svjetskog rata - Auschwitz, te Krakow.

Posljednjega radnog dana skupštine, u petak 25. studenog, prvo izlaganje je imao dosadašnji predsjednik UFME, fra Rupert Schwarzl. Govorio je o događanjima od posljednjeg susreta u Lurdu 2003., o poteškoćama svoje službe i nadama i potrebama za budućnost. O proteklom razdoblju izvješće je podnio i ekonom UFME, fra Gabriele Travellin. Smjernice za budući rad iznio je generalni moderator UFME, fra Ulrich Zankanella. Izvršen je potom predskrutinij za izbor novoga predsjednika. Prijepodnevi rad nastavljen je radom u skupinama - ali ovoga puta svaku skupinu sačinjavala je jedna konferencija. U radu se je trebalo izjasniti o ustrojstvu UFME, učestalosti susretanja, dati primjedbe na statut „ad experimentum“ iz Lurda...

Na poslijepodnevnom zasjedanju najprije su iznijeti rezultati rada u skupinama, a potom je obavljen izbor novoga predsjednika UFME. Izabran je fra Waclaw Stanislaw Chomik, provincijal Krakowske provincije. Za dopredsjednika je izabran fra Gabriele Travellin. Novo Stalno vijeće UFME čine fra Pedro Ruano, fra Slavko Soldo, fra Antony Macneil i fra Rupert Schwarzl.

Usvajajući primjedbe proizišle iz rada u skupinama potvrđeni su dosadašnji „ad experimentum“ Statuti. Prihvaćeno je i pismo koje će sa ovog zasjedanja biti upućeno čitavome Redu.

Na koncu su generalni moderator UFME i novoizabrani predsjednik izrekli zahvalu svim sudionicima i domaćinima koji su doprinijeli uspješnom radu ove skupštine.

Fra Damir Cvitić

Susret Generalne uprave i slavenskih konferencija provincijalnih ministara OFM - Sv. Marija Anđeoska, 30. 11. do 02. 12. 2005.

U sjedištu COMPI (Talijanska konferencija provincijalnih ministara) u kući «Leonori» u Sv. Mariji Anđeoskoj bila je od 30. studenoga do 2. prosinca sjednica Južnoslavenske konferencije provincijalnih ministara na kojoj su sudjelovali svi naši provincijalni ministri. Sjednica je imala tri vrste rada: zaseban rad za rješavanje redovitih pitanja Konferencije, susret sa Zapadnoslavenskom konferencijom i susret sa Generalnim ministrom i generalnim definatorijem.

1. Zaseban rad Konferencije – Susret s fra Josipom Percanom

Prvi dan, 30. studenoga poslijepodne, provincijalni ministri su, zajedno s fra Josipom Percanom, dugogodišnjim članom Skotističke komisije, razmišljali i tražili načina o organiziranju znanstvenoga skupa o hrvatskom skotizmu XX. stoljeća.

Fra Josip je provincijalima iznio neke od razloga koji opravdavaju organiziranje takvoga skupa. Od samoga početka naša su braća u Skotističkoj komisiji vrlo aktivna i brojna, a među njima je osobiti doprinos dao fra Karlo Balić. Osim toga to bi bilo lijepo učiniti prigodom smrti bl. Ivana Duns Skota, zatim o 800. obljetnici početaka Reda...

U povodu 700. obljetnice Skotove smrti bit će sigurno puno znanstvenih skupova, pa je dobro da ne uletimo u općenito, nego da svoju pažnju posvetimo specifičnom, a to je naš hrvatski i slovenski doprinos skotizmu.

Vrijeme skupa: listopad 2006. ili svibanj 2007.

Mjesto: Zagreb i Split. Mogli bi se kombinirati. Svakako bi bilo dobro uključiti i pohod Katunima, rodnom mjestu pok. Fra Karla Balića.

Teme: Fra Josip je predložio više mogućih tema, ali je obećao da će to još bolje složiti i napismeno poslati provincijalima kako bi se o tome moglo razmišljati i potražiti one koji bi mogli preuzeti i obraditi te teme. Svakako treba izdati i Zbornik radova.

Provincijalni ministri su sa zahvalnošću prihvatili fra Josipov prijedlog i ohrabрили su ga da što prije napravi pismeni prijedlog s detaljima koji su se izbistrili i na ovom susretu. Spomenuli su i konkretna imena s kojima bi se moglo računati.

Provincijali će, nakon što im fra Josip pošalje detaljniji prijedlog programa, početi kontaktirati konkretne ljude i prići imenovanju radne grupe koja bi preuzela organizaciju skupa. Ta bi se radna grupa trebala sastati i razraditi plan početkom svibnja.

Svi su provincijali uvjereni da je to potrebno i korisno i to ne samo kao znak zahvalnosti i priznanja tolikoj našoj braći koja su radila i rade u Skotističkoj komisiji, nego je to velika prilika da i našu mlađu braću zainteresiramo kako bi se franjevačka filozofija i teologija bolje predstavile našoj javnosti.

2. Susret sa Zapadnoslavenskom konferencijom

Susret dviju slavenskih konferencija započeo je u 16. sati, odmah odmah nakon susreta s fra Josipom Percanom. Najprije su predsjednici konferencija, fra Adrian Buchcik i fra Bernardin Škunca, pozdravili braću i izrazili radost zbog ponovnog sastanka. Bernardin je čestitao novoizabranom predsjedniku UFME fra Waclawu Chomiku, provincijalnom ministru iz Wrocława i poželio mu je uspješan i blagoslovljen rad na razini Europe.

Upoznali su braću s dnevnim redom susreta, kako je već bio predložio fra Marek, koji je imao četiri glavne teme:

- solidarnost sa siromašnima;
- priprava za jubilej «Milost početaka» - 800. obljetnice početaka Reda;
- prijedlozi za hitne potrebe, kako je to spomenuo Generalni ministar;
- Ratio evangelizatonis što ga trebaju uraditi naše dvije konferencije.

O svakoj od tih točaka provincijalni ministri su izrekli bitno.

- a) Treba imati na umu da smo bratstvo i da je naša bratska solidarnost jedan od znakova istinitosti našega bratstva. Jasno, tu ne bi trebalo misliti samo na solidarnost u stvarima, nego i u osoblju i svemu drugome što sačinjava naš život i poslanje. Svi su provincijalni ministri izrazili spremnost za solidarnost.

- b) Obje su konferencije već započele pripravu za 800. godišnjicu početka Reda, a imaju u vidu i različite druge inicijative. Bilo je govora i o zajedničkom susretu braće u početnoj formaciji (Kalvarija Z. – 24. – 29. 06. 2007.) , ali kako Generalni ministar ima želju susresti tu braću na razini svake pojedine konferencije, od toga se odustalo.
- c) Provincijalni ministri smatraju da Generalni ministar treba imati više slobode po pitanju hitnih potreba solidarnosti. Za hitne slučajeve slobodno smije uzeti iz zajedničkog fonda. Naravno, spremni su pomoći u takvim slučajevima. Spomenuto je također kako ekonomija treba biti transparentna, ali i odgovorna kako se ne bi radili nepotrebni izdatci. Primjer za to je pretjerano slanje različitih tiskovina iz Generalne kurije koje ionako treba prevesti i izdati na više jezika koji se u konferenciji govore.
- d) Provincijali su se najviše zadržali na *Dokumentu o evangelizaciji* što ga dvije konferencije zajedno rade već nekoliko godina. Zapadnoslavenska konferencija na njemu je radila i u Asizu. Svakako da je tekst vrijedan i treba ga doradivati, ali mu se mora pristupiti intenzivnije će zastarjeti bude li se ovako odugovlačilo. Očito je u povijesnom dijelu Južnoslavenska konferencija temeljitije prikazana nego Zapadnoslavenska. Nedostaje spomen braće koja su trpjela za evangelizaciju i bila progonjena. Možda bi bilo dobro prikaz podijeliti na dva velika dijela: do 1989. i poslije toga, jer te je godine bio prijelomni trenutak za povijest naših naroda, a samim tim i našega života i djelovanja.

Fra Nikola je primijetio kako dokumentu nedostaje programski dio, a bez njega on ne bi imao puno smisla. Stoga taj dio treba dobro napraviti, pogotovo ako to kanimo predati cijelom Redu, kako je u početku bilo i zamišljeno, jer je poticaj za takav dokument došao iz naše Generalne kurije. Isto tako treba puno snažnije naglasiti crkvenost naše evangelizacije jer mi sudjelujemo u evangelizaciji, u poslanju cijele Crkve. Bilo je govora i o potrebi traženja preciznijega naslova, ali to se ostavlja redakcijskoj grupi.

Nakon razgovora i izmjene misli doneseni su i slijedeći zaključci:

- Dokument treba doraditi, što će prvenstveno svaka konferencija učiniti za sebe, napose kad je riječ o povijesnom dijelu, jer neke važne situacije, kao što je češka i slovačka, gotovo da nisu ni spomenute. Svakako mu treba dodati programski dio i uobličiti cijeli dokument na način kako se to čini s dokumentima.
- Jednako tako potrebno je izričitije ugraditi nove oblike evangelizacije, o čemu je bilo govora u Krakovu.
- Potrebno je napraviti dvije verzije: jednu dužu za našu braću, napose za našu mladu braću, i kraći koji bi se ponudio cijelom Redu.

- Što se tiče dinamike rada moglo bi se ovako raditi: najprije će svaka konferencija dobro pripremiti svoju verziju, a onda će obje verzije povjeriti radnoj grupi od po dva člana iz svake konferencije koja će napraviti konačnu redakciju. Spomenuta su i imena članova grupe: fra Bernardin Škunca, fra Juraj A. Mihaly, fra Nikola Vukoja i još netko iz Zapadnoslavenske konferencije).
- Konferencije svoj dio trebaju učiniti do svibnja 2006. godine, a onda bi to radna grupa doradila da se možda predloži na Izvanrednom generalnom kapitulu u rujnu 2006. godine.

Bilo je riječi i o nekim drugim inicijativama, napose što se tiče formacije, ali nije bilo vremena da se tome posveti više pažnje. Dvije su se konferencije kratko sastale i poslije zajedničkoga susreta s generalnom upravom da izmjene dojmove i da se dogovore još neke stvari.

Svi su susret ocijenili korisnim jer je bio iskren i bratski. Što se tiče naših konferencija ponovno je istaknuto kako bismo trebali više surađivati, pogotovo na razini početne i trajne formacije. Šteta je što nije bilo više vremena da se tome posveti više pažnje. Odlučeno je da fra Chryzostom Fryc, tajnik Zapadnoslavenske konferencije, napravi zapisnik i da ga pošalje fra Nikoli da ga upotpuni, a onda će ga poslati svim provincijalnim ministrima.

3. Susret sa Generalnom upravom

Na početku susreta fra José Carballo, gen. ministar Reda, pozdravio je sve sudionike i zahvalio što su se odazvali na ovaj susret. Susreti generalne uprave s pojedinim konferencijama s ciljem da se promiče dijalog između konferencija i generalne uprave, odluka je Generalnoga kapitula 2003. Zaželio je da ovo budu dani bratstva i uzajamne pomoći u promicanju odgovornog služenja cijelomu Redu i Crkvi. Fra José je osobiti pozdrav uputio fra Viktoru Papežu, koji zbog bolesti nije mogao doći, ali je poslao dostojnu zamjenu u fra Stanetu Zore, bivšem provincijalnom ministru.

Moderator susreta bio je fra Šime Samac, naš generalni definator. Domaćin fra Massimo Reschiglian, provincijalni ministar Serafske provincije, pozdravio je sve prisutne, istaknuvši da smo ovdje u srcu franjevaštva gdje je sve počelo.

Zahvaljujući braći iz Poljske na gostoprimstvu koje su iskazali za nedavnog susreta UFME u Krakovu, fra Massimo je rekao da i Porcijunkola i sva franjevačka svetišta žele biti otvorena svima, jer ona pripadaju braći iz cijeloga svijeta.

Nakon toga su predsjednici naših konferencija, fra Adrian i fra Bernardin, predstavili svoje konferencije i izložili kratku povijest, sadašnju situaciju,

glavne oblike života i rada braće, probleme, poteškoće i nove izazove. Izvješća su bila iskrena i konkretna jer im je i cilj bio prikazati stvarno stanje kako bi Generalna uprava mogla pomoći u rješavanju barem nekih pitanja.

3. 1. *Izvješće Generalnoga ministra*

Fra José je najprije naglasio kako su ovakvi susret Generalne uprave s pojedinim konferencijama odluka našega posljednjeg Generalnog kapitula i već je bilo nekoliko takvih susreta. Ozračje ovoga susreta je početak pripreme slavlja 800. obljetnice utemeljenja Reda i Došašće. Jedno i drugo nas pozivaju da se pripravimo, obratimo i usredotočimo na ono bitno u svom životu i poslanju. Vatikanski II. koncil nas je upozorio da prepoznamo znakove vremena, ali isto tako da i mi budemo znakovi nove stvarnosti, novog neba i nove zemlje. Nije dovoljno samo otkriti i zamijetiti znakove vremena, valja ih prihvatiti i ugraditi se u njih s novim oblicima i projektima evangelizacije. Osobito je važno odvažiti se danas za evanđeoske vrijednosti i u kreativnoj vjernosti znati razlučivati kako bismo umjeli izabrati ono bitno.

Valja jednako tako prepoznati i sve zapreke na putu rasta, valja se suočiti s njima, uklanjati ih, ali još više valja zamjećivati i otkrivati ono što dolazi od Duha, kako ne bismo bili samo memorija prošlosti, nego i graditelji slavne budućnosti. Važno je napraviti svoj dio u izgrađivanju Božje budućnosti, jer bez nas to nitko drugi neće učiniti.

Na pitanje - što traži danas Duh od dviju slavenskih konferencija - fra José je sažeo ono što se njemu čini važnim, ne odričući time zadatak svake pojedine konferencije da stalno traži prave odgovore na to prevažno pitanje. «Valja podizati kvalitetu života i poslanja sve braće koja su nam povjerena, na neki način napraviti pravu preutemeljdbu naših bratstava. To znači da je potrebno vraćati se izvorima, kako bismo bili značajni ljudima svoga vremena. Ako je naša prisutnost i vidljivost prije bila na neki zajamčena određenim izvanjskim strukturama, moramo znati da je to danas moguće samo kvalitetom života i rada. To vrijedi za sve».

Jednako je istaknuo kako naše dvije konferencije još uvijek ne osjećaju dramatično smanjenje broja braće, ali se i tu vidi polagano opadanje u posljednjih 15 godina. Stoga je dobro imati to na umu da nas u vremenu globalizacije velike krize ne bi našle nespremnima. Jasno, nije najveća opasnost u smanjenju broja braće, nego u «*zamkama osrednjosti u duhovnom životu, progresivnom prihvaćanju mentaliteta građanskoga staleža kao i potrošačkoga mentaliteta... Premoć osobnih pothvata nad zajedničkim... To su stvarni problemi, koji se ipak ne smiju generalizirati*» (RdC 12).

Pred svim tim ne možemo zatvarati oči. U ime sv. Franje ponizno i odlučno je zamolio sve provincijalne ministre: «Poboljšajte kvalitetu života i poslanja braće koja su vam povjerena. Nemojte biti samo upravitelji. Budite istinski

animatori i za to ne štedite snaga. Ne tražim da taj posao dovršite, jer to je nešto što traje, ali vas molim da ne štedite napor i nastojanje da se to doista započne».

Poboljšati kvalitetu života i poslanje braće znači prije svega ovo:

- *Inzistirati na primatu onoga što je Božje*

Tražiti Boga, živjeti s Bogom – to je najbolji odgovor sekularizmu, ravnodušnosti, osrednjosti i površnosti. Bez primata Boga u našem životu Manji brat gubi smisao svoga postojanja. Želimo li opravdati svoje postojanje, onda treba neumorno raditi na tome da budemo ljudi vjere, ljudi Božji.

- *Inzistirati na bratskom životu u bratstvu*

Naš je red po svojoj biti bratstvo. Mi smo braća i prvi oblik naše evangelizacije je bratski život. Ne može se govoriti o manjoj braći bez bratskog života koji je vidljiv. Moramo priznati kako nam je u tome još puno napredovati.

Kako našim mladima predstaviti franjevački život kao bratski život, ako još dobar dio naše braće žive kao samci, a drugi, premda su u bratstvu, žive svojim privatnim životom?

«Molim vas, dragi provincijalni ministri, mislite ozbiljno o tim dvjema stvarima koje otvoreno proturječe biti bratstva. Bratski se život hrani intenzivnim životom zasebne i zajedničke molitve, dubokom komunikacijom (onoga što se čini, misli i osjeća); zajedničkim opsluživanjem Pravila i GGKK (ne mogu se opravdati određene povlastice koje mogu postati prave nepravde); uzajamnim dijeljenjem poslanja (ono što netko ostvaruje treba smatrati, činiti i gledati kao rad bratstva i u ime bratstva). Svim se tim hrani bratski život i sve to ga očituje. Život u bratskom zajedništvu je jedini valjan odgovor individualizmu i egoizmu, nasilju i nepravdi» - rekao je fra José.

- *Inzistirati na jednostavnosti, skromnosti i na unutaršnjoj slobodi*

Potrošački mentalitet sve nas osvaja, a odgovoriti mu možemo samo jednostavnim i skromnim životom. Važno je sebi i jedni drugima stalno dozivati u pamet da smo braća, ali isto tako da smo i manja braća. To je oduvijek bilo važno, a danas posebno.

Živimo u vremenu u kojemu će se moći održati samo oni koji su odlučno izabrali istinsku kvalitetu života i nastoje je živjeti u svim dimenzijama života i poslanja. Samo kvaliteta života može jamčiti vidljivost i značajnost naše prisutnosti.

Generalni je ministar, nadalje, potaknuo provincijalne ministre, da promiču međuprovincijsku suradnju i suradnju s Redom. To je jedini put da danas ispunimo svoje poslanje, jer ako se ne udružimo neće doći do izražaja sve bogatstvo koje je u nama.

Na kraju je fra José provincijalne ministre slavenskih konferencija zamolio i potaknuo da imaju na srcu neke važne vidike franjevačkoga života bez kojih se ne može podizati kvaliteta toga života u kreativnoj vjernosti. To su: trajna formacija, početna formacija, evangelizacija i ekonomija.

«Dragi provincijalni ministri ovih slavenskih konferencija, svjestan sam da vaše poslanje u ovim trenucima nije nimalo lako. Poznajem neke situacije u kojima se nalazite i koje su doista teške. S druge strane znam da će, budete li nastojali ispuniti sve što sam vam rekao i naznačio, mnogi to odbijati. S tim se, makar to nitko ne želi, moramo suočiti. Bolje je da doživite neprihvaćanje jer ste tražili nešto u pravom smjeru, nego li aplauz kad biste svima rekli da», završio je fra José.

3. 2. Rad u grupama

Svaka je konferencija imala priliku razmišljati o izvješću i zapažanjima Generalnoga ministra i na kraju iznijeti pred svima odgovore na postavljena pitanja.

Naši su provincijali zapažanja Generalnoga ministra ocijenili pogodnima i njegov govor iskrenim. Odlučili su svoju prvu sjednicu posvetiti dubljem promišljanju njegova izvješća i na temelju toga još odvažnije tražiti rješenja za neka pitanja koja se ne mogu odgađati. Kao osobiti izazovi s kojima će se i naša Konferencija morati snažnije suočiti izdvojeni su: trajna i početna formacija (razmišlja se o Franjevačkoj godini) i pitanje mnoge naše braće koja su prisiljena živjeti sama na manjim župama.

3. 3. Završni susret

Na kraju je održan završni susret u kojemu su tajnici konferencija izložili o čemu je bilo riječi u radu po grupama, a nakon toga slijedio je otvoreni bratski dijalog s Generalnim ministrom i generalnim definatorima.

4. Međureligijski dijalog u BiH

Fra Mijo Džolan, provincijalni ministar Bosne Srebre, vrlo konkretno i argumentirano je predstavio nastojanja i rad franjevaca u međureligijskom dijalogu u BiH, napose u Sarajevu. To su svi s velikim zanimanjem slušali i na kraju su odali priznanje fra Miji i njegovoj braći za to odvažno ekumensko i međureligijsko svjedočenje u teškim uvjetima u kojima žive. Nadamo se da ćete uskoro imati prilike u cijelosti pročitati fra Mijino izlaganje.

Susret je završio sa zajedničkim objedom i blagoslovom Generalnoga ministra. Braća u sjedištu Talijanske konferencije provincijalnih ministara prihvatila su nas toplo i bratski, te su nam bila na usluzi u svemu što je bilo potrebno, na čemu im iskreno zahvaljujemo.

Fra Nikola Vukoja

Obavijesti Komisije za formaciju i studij HKVRP

Ovogodišnje **Vijećanje redovničkih odgojitelja i odgojiteljica** održat će se **25. i 26. travnja 2006.** u franjevačkom samostanu: Avenija Gojka Šuška 2, Zagreb.

Susret svih redovničkih bogoslova iz RH i BiH održat će se u Vukovaru od **12. do 14. svibnja 2006.**

Napustili Zajednicu

Fra Josip Zelenika, student prve godine na KBF-u Splitu;

Fra Đino Matas (novak) i fra Ivan Šabić (novak).

Želimo im obilje Božjeg blagoslova u budućem životu i radu.

Nove iskaznice

Tiskane su nove redovničko/svećeničke iskaznice.

Stoga, braća koja žele novu iskaznicu neka u tajništvo dostave osobne podatke uz dvije fotografije (dimenzije 2x2,5 cm).

Slavlje Božića u župama imotske krajine

IMOTSKI, župa Sv. Franje Asiškoga

I ove godine Imotski i cijela Krajina marljivo su se spremali za Božić. Gradski oci na vrijeme su postavili jelku na glavni trg, a ulice ukrasili električnim žaruljicama, a nisu zaboravljeni ni crkva ni crkveno dvorište. Na samom pročelju crkve od sličnih žaruljica sjao je veliki natpis „Sretan Božić“.

U selima se također slavi Božić na svojstven način. Stotine automobila je prepravljivalo imotske ulice. Vratili su se na vrijeme mnogi iz Njemačke. Nešto su donijeli sa sobom, a nešto je potrebno kupiti u Imotskom.

Ove su se godine rijetko čule petarde. Hvala dragom Bogu, koji nas je oslobodio od velikog zla. Posebno je bilo veliko olakšanje za starije osobe, koje su se bez bojazni mogle uputiti na polnočku.

Imotski vjernici i ove su se godine spremali za Božić sv. misama zornicama. Sve se odvijalo preko jutarnje konventualne sv. mise. Velik broj vjernika primao je sv. pričest, a vrijedni framaši pjevali su adventske pjesme uz sviračicu č. s. Sofiju. Božićnu devetnicu započeo je svojim jakim glasom župnik i dekan fra Ante Bilokapić. Pratila ga je na orguljama č. s. Sofija sa zborom.

Božićne jasllice napravila je domaća umjetnica - slikarica - Vesna Ujević. Od Biblije (koja je također bila postavljena) prema štalici spušta se osvjetljena staza, koja simbolizira put milosti-silazak Riječi na zemlju. U štalici Riječ postaje Tijelom. Žuta boja simbolizira sunce i svjetlost, kojom Riječ rasvjetljuje tamu. Plodovi i zelenilo oko štalice označavaju plodnost.

Zadnju nedjelju Došašća, poslije mise u 10,30 sati, Gradska glazba održala je u crkvi krasan koncert. Pod voditeljem prof. Ivanom Glibotom četrdeset mladih glazbara odsvirali su izvatke iz klasičnih djela nadopunjene božićnim pjesmama. Iste nedjelje, poslije večernje sv. mise, Gradsko poglavarstvo se pobrinulo za božićni ugođaj. Održan je koncert umjetnice Majde Goluža na violini uz pratnju orgulja. Gradska glazba održala je u božićno vrijeme još jedan koncert u dvorani Kina. Usput su proslavili 135. obljetnicu postanka.

Vjernici su se pripremali za Božić sv. ispovijedi i pričešću. Svećenici su ispovijedali preko Zornice jutrom i preko Devetnice navečer. Župsko osoblje u adventu obišlo je bolesnike i nemoćnike po čitavoj župi i okrijepilo ih svetim sakramentima. Iz tiska je izišao božićni broj župskog lista GRAD NA GORI.

Voditelj Frame i vjeroučitelj srednjoškolaca fra Jakov Udovičić pozvao je fra Nikicu Ajdučića da dvije večeri vodi duhovnu obnovu za srednjoškolce, a treću večer fra Jure Hrgović pripremio ih je za sv. ispovijed.

Božićnu polnočku držao je i propovijedao župnik i dekan fra Ante Bilokapić. Koncelebrirali su fra Pavao Vučković, gvardijan, fra Kruno Vukušić i fra Vjeko Vrčić. Crkva je bila dupkom ispunjena. Fra Jakov Udovičić držao je polnočku u filijalnoj crkvi sv. Ante u Vinjanina Gornjim. U Glavini Donjoj božićnu sv. misu održao je fra Pavao Vučković, gvardijan. Poslije sv. mise školska djeca izvela su božićnu priredbu „Božić“ autorice s. Beatisime.

Na Božić u 13,00 sati bio je zajednički ručak za sve fratre samostanskog okružja. Uz bogati ručak, božićne pjesme, veseli razgovor razišli su se svojim kućama.

Dok su se po župi blagoslivljale obitelji od sv. Stjepana do Bogojavljenja, Vesna Ujević vodila je po gradu „Božićne čestitare“. Grupa djece iz Osnovne škole od 2. do 6. razreda, obučena u uniforme Triju Kraljeva, obilazila su trgovine i obitelji, i sakupljali milostinju za operaciju malog Anđela Kraljevića iz Prološca.

Fra Vjeko Vrčić

PROLOŽAC, župa Sv. Mihovila

Župa Sv. Mihovila u Prološcu uz običajni način proslave Božića u crkvi i obiteljima, ima već sedam godina svoju posebnost time što se, već kontinuirano svake godine, na Božić u popodnevnim satima izvodi glazbeno-scenski prikaz Betlehema «Žive jaslice».

«Žive jaslice» zamisao je glumaca - amatera članova HKUD - Proložac i župnog osoblja sa crkvenim zborom i djecom školskog uzrasta ove župe. Sami igrokaz odvija se ispod starog mosta u koritu isušene rijeke Suvaje gdje članovi Društva dosta dobrom adaptacijom prostora, izgradnjom jaslica i pratećih objekata, igrom svijetla i vatre živopisno upriličuje betlehemske događaje. Zanimljivo je da se sve događa uživo pa se u ovaj omeđeni prostor dovedu životinje (magarce, vol, ovce), a glumci su članovi društva i druge osobe prikladne pojedinim osobama koje Evanđelje donosi prigodom Isusova rođenja. Tako Svetu Obitelj glumi ona obitelji iz župe koja je u tekućoj godini krstila muško dijete. Ove godine bila je to obitelj Tolića Jerka i Marijane i njihovog malenog sina Sebastijana. Svi akteri priredbe odjeveni su u orijentalno ruho i opremu. Ugođaj oku daju brojni pastiri i anđeli odjeveni u lepršave kostime. Cijeli igrokaz praćen je riječju i pjesmom božićnog melosa, kako bi prisutni lakše pratili tijek događaja. Ovaj zanimljivi prikaz svečano i slavno završava vatrometom i Odom radosti.

Priredba traje oko sat vremena, a pobožnog vjernog puka i znatiželjnika iz cijele krajine i dalje okupi se nekoliko tisuća. Vjerujemo da ova lijepa priredba ostavlja svoje plodove lijepog i živopisnog ugođaja Božića, a i plodova čvrste vjere.

Uz ovaj igrokaz u župskoj crkvi sv. Mihovila pripremi se također Božićni igrokaz prigodnog sadržaja. Ove godine č. s. Filipa Smoljo sa svojim svećenicima, članovima malog i velikog crkvenog zbora pripremila je mjuzikl «Poklon pastira» kao čestitku Božića roditeljima i cijeloj župi.

Sve druge svete mise za božićne blagdane održane su za cijelu župu u župskoj crkvi sv. Mihovila i tako se sudjelovanjem svih vjernika na jednoj misi potvrđuje jedinstvo župe i zajedničko slavljenje Božića i božićnih blagdana.

O. Župnik i župski Vikar obave i blagoslov obitelji za cijelu župu od blagdana sv. Ivana do Bogojavljenja.

Hvala Bogu, sva događanja u župi povodom proslave Božića i Nove godine, prošla su bez ijednog izgreda, u duhu naše vjere i prigodnih običaja.

Fra Ante Madunić

RUNOVIĆ, župa Gospe od Karmela

Na svetkovinu Bezgrješne, 8. prosinca, u župi nam je gostovao hercegovački franjevac fra Marinko Šakota koji je u 17h predvodio misu i propovijedao živo i uvjerljivo. Na kraju mise je obnovio posvetu župe Gospi Karmelskoj, da bi poslije toga predvodio klanjanje euharistijskom Isusu. Bilo je to osvježenje vjernicima koji su ponovno dobili poticaj da svoj život grade na sigurnim i čvrstim temeljima i zasadama evanđelja i Božje riječi.

U trećoj i četvrtoj nedjelji Došašća župnik fra Miro obilazio je starije bolesne i nemoćne vjernike pružajući im utjehu susreta s Isusom u sakramentima ispovijedi, pričesti i bolesničkog pomazanja. Oko 90-ak vjernika po kućama i 40-ak u staračkom domu, koje sestra bolest i nemoć stalno pohađa, snagom svoje vjere i predanja Isusu pokazuju da su oni jaka i neoboriva molitvena „bojna“ župe Runović. „Osjetio sam se ohrabren njihovim životnim optimizmom i snagom vjere“ - svjedoči župnik fra Miro.

Božićna Misa bdijenja na Sebišini započela je u 22 sata. Vjernika je bila puna crkva, a pjevanje dostojanstveno i radosno. Nije bilo pucnjave za vrijeme mise, a i poslije nije bilo previše bučno. Misa polnoćka u Runoviću je započela u 24 sata, a prije toga u 23. 30 održana je petnaestominutna božićna predstava. Vjernika je bilo više negoli na ijednoj misi otkada je fra Miro u Runoviću, ali prema nekima bilo ih je manje negoli na prošlogodišnjoj polnoćki.

31. prosinca s početkom u 23 sata započelo je klanjanje euharistijskom Isusu u župnoj crkvi Gospe od Karmela. Četrdesetak vjernika odlučilo je Novu godinu dočekati u molitvi. Oko 23. 30 započela je misa i završila negdje oko 1. 20 u Novoj godini. Molilo se za sve župljane, posebno za mlade. Molitelji su postajali svjesni da je vrijeme Božji dar i da je najbolji način kako da ga iskoristimo tražiti i primati Božji blagoslov za dobro i konstruktivno korištenje vremena.

Fra Miroslav Bustruc, župnik

Božićno vrijeme u župi Gospe od Karmela

Već početkom prosinca osjećao se svečani ugođaj u župi, a još više u školi., gdje se intenzivno uvježbavala priredba za svetog Nikolu, popisivala se sva djeca do 4. razreda kako nitko ne bi bio uskraćen i ne bi dobio dar. Općinsko poglavarstvo je osiguralo darove, pripremala se dvorana Doma kulture.

Na sam blagdan sv. Nikole, u večernjim satima, unatoč ružnom vremenu, okupilo se mnogo roditelja i djece. S nestrpljenjem se očekivala priredba i pojavljivanje sv. Nikole.

U 18,00 sati počeo je program pod vodstvom ravnateljice Marije Biočić. Dvoje učenika petog razreda i mali zbor škole izveli su scensku igru *Sv. Nikola tiho dolazi*. U ulozi sv. Nikole pojavio se profesor zemljopisa g. Ante Livajić koji je svakom djetetu do 4. razreda podijelio dar.

Odmah su potom krenule i pripreme za Božić. U školi su dvije učiteljice, vjeroučiteljica Marija Skeva i učiteljica hrvatskog jezika Marija Stojić, započele pripreme za božićne priredbe. Naime, jedna priredba je bila za učitelje i učenike škole, a druga za cijelu župnu zajednicu. Škola je sve to vrijeme živjela u božićnom duhu: panoj s dječjim radovima na temu Božića, božićne čestitke učenika svojim vršnjacima i učiteljima, okićen bor.

Posljednji dan nastave u prvom polugodištu, 23. 12., u školi su učenici četvrtog razreda i mali zbor sa svojom vjeroučiteljicom pripremili duhovitu priredbicu *Isus s interneta*. Ona govori o vrijednosti prijateljstva i o tome da posebno na Božić nitko ne smije biti sam i odbačen, a Isus je taj koji nas vodi putem prijateljstva i ljubavi. Na sam Badnjak, pred ponoćku, učenici 8. razreda pod vodstvom učiteljice Marije Stojić, u dupkom punoj crkvi, izveli su igrokaz *Badnja večer*. Priredba je mnogima izmamila suze na oči jer govori o današnjem otuđenju ljudi u gradu i osamljenosti starih i nemoćnih

koji su ostali na selu čuvati ognjišta. Ipak, svećenik propovijedajući u priredbi dirne sve prisutne, te sve zajedno završava dolaskom mladih staroj majci na selo da zajedno proslave Božić.

Božićni ugođaj upotpunio je veliki mješoviti župni zbor koji je svojim skladnim pjevanjem razgalio srca vjernika, što se nastavilo cijelo božićno vrijeme.

Marija Biočić

SLIVNO, župa Presvetoga Trojstva

Uoči Sv. Nikole, 5. prosinca, nastavnice u slivanjskoj školi pripremile su proslavu Sv. Nikole. Proslava se odvijala u sportskoj dvorani. Prisutni su bili svi roditelji školske djece, a dovedena su i predškolska djeca na proslavu.

Na početku je župnik fra Rafael kazao nekoliko riječi o sv. Nikoli ističući da je dobrota, koja je resila sv. Nikolu, najdragocjenija vrijednost ljudskog života. Znanje koje se stječe u školama ne vrijedi bez dobrote. Škola nije samo mjesto gdje se stječe znanje nego i dobrota. Zato je škola odgojni zavod za sve učenike.

Zatim su djeca nižih razreda izrecitala nekoliko pjesmica koje su pripremile nastavnice Zdravka, Franjka i vjeroučiteljica Marija Kujundžić. Potom su nastupila starija djeca i pod vodstvom nastavnice za glazbeni odgoj gospode Nade Prodan otpjevali nekoliko pjesmica i izveli kratku predstavu. Na koncu predstave djeca nižih razreda i predškolske dobi primila su darove, koje je financirala općina Runovići-Slivno. Na ovoj proslavi sv. Nikole bio je prisutan i upravitelj škole Zagvozđ gospodin Mirko Zujić.

17. prosinca u školi se održala božićna proslava - opsežnim programom božićnih pjesama, recitacija i predstavom „Poklon pastira“. Na ovoj su se proslavi okupile cijele obitelji školske i predškolske djece, tako da je sportska dvorana bila pretijesna. Predstavu su pripremile ponovno iste nastavnice, uz posebno zalaganje vjeroučiteljice Marije Kujundžić i gospode Nade Prodan. Mali broj djece u Slivnu iznenadio je dotjeranim pjevanjem božićnih pjesama, što je zasluga višegodišnjeg rada gospode Prodan. Majke su donijele kolače i sok za sve prisutne, što je posebno uveličalo ovu proslavu.

18. prosinca na Očiče, već šesti put župnik fra Rafael Begić pripremio je božićne darove za djecu.

Za taj dan slivanjski roditelji iz Makarske i Splita znaju dovesti svoju djecu u Slivnu tako da bude prisutno između osamdeset i sto djece. Na kraju župne mise djeca odrecitiraju nekoliko pjesmica pod vodstvom nastavnica Franjke Simunović i Zdravke Mikrut, a potom dobiju darove.

Misa ponoćka u Slivnu se slavi u 22,30 sati tako da završi u ponoć. Čini nam se da je ove godine bilo više svijeta nego inače.

Kod Slivanjaca je običaj na Božić na početku Mise pjevati slivanjsku himnu, a na kraju hrvatsku. Prije hrvatske himne djeca su odrecitirala nekoliko pjesama.

Poslije ponoćke uslijedilo je opće čestitanje, a pred crkvom „padne“ i koja ganga među prijateljima koji se dugo nisu vidjeli. Čak je desetak Slivanjaca ove godine došlo New Yorka slaviti Božić u Slivnu, a iz Francuske i Njemačke dođu skoro svi.

Fra Rafael Begić

VINJANI, župa Sv. Roka

I za ovogodišnji Božić vjernike smo pripremili ispovijedanjem. Ispovijed je bila za djecu u subotu pred treću nedjelju Došašća, a za starije na treću nedjelju Došašća.

Za Framu, krizmanike i ostale srednjoškolce imali smo božićnu duhovnu obnovu 16. i 17. prosinca. Predvoditelj je bio don Mladen Ivišić, župnik Lokvičića. Tema duhovne obnove bila je: *Budi što jesi! Gledaj vedro na svoju budućnost!*

Don Mladen se svojim otvorenim nastupom približio mladima koji su uz razgovor s njim proširili svoje viđenje stvarnosti.

U sve četiri crkve, kao i u špilji na Tomislavljevu postavljene su jaslice i okićeni borovi. Svete mise ponoćke bile su: u župnoj crkvi sv. Roka (predvodio fra Dinko Bošnjak), sv. Ante (predvodio fra Jakov Udovičić) i kod sv. Nikole Tavelića (predvodio fra Jure Hrgović). Prije sv. misa članovi dječjeg zbora i Frame izveli su prigodnu božićnu priredbu: glazbeno - scenski igrokaz Poklon pastira, autora Marija Nardellija.

Kako bi pridonio jedinstvu župe, župnik je na blagdane poslije Božića uveo po jednu sv. misu za cijelu župu po sljedećem rasporedu: na blagdan sv. Stjepana slavljena je sv. misa u crkvi sv. Ante; na sv. Ivana u župnoj crkvi sv. Roka, a na Mladence u crkvi sv. Nikole Tavelića. Sv. misu u crkvi sv. Roka predvodio je fra Željko Tolić, provincijal.

Na blagdan Mladenaca, djeci su podjeljeni darovi nakon sv. mise u crkvi Sv. Nikole Tavelića. Podijeljeno je 400 darova za djecu od druge godine do 6. razreda osnovne škole, kao i za ministrante i sve sudionike božićne priredbe.

Fra Dinko Bošnjak

ZMIJAVCI, župa Svih Svetih

Bliža priprema za slavlje Božića počela je s božićnom ispovijedi u župi. Raspored smo upriličili vjernicima, posjet sakramentima je bio dobar. Lijepo je bilo vidjeti punu crkvu vjernika, gdje čekaju u redu za sv. ispovijed.

Izradu božićnih jaslaca na sebe su preuzeli framaši, posebno Ivan Gudelj i Pere Karoglan. Oni su svojom domišljatošću i ljubavlju to radili ponajprije u svojoj garaži, a potom prenijeli u crkvu. Lijepo nakite za cijelu crkvu, borove i jaslice, napravila je svojim rukama Blaža Šuto, a cijelu crkvu je osvijetlio Ivica Šabić.

Svečanost mise započela je u 23 sata s operetom «Mali suci» što je izišlo u izdanju lista «Marija» 1976. g., a što su priredili M. Smiljanić i K. Tičić. Operetu-mjuzikl uvježbali su s mladima s. Jasna Kasalo i gđa Mira Šabić.

Drugi dan Božića, u večernjim satima, u crkvi smo imali božićni koncert kojeg je priredila naša župa i KUD «Kostela» iz Zmijavaca. Na koncertu su nastupili naši župljani: Dominik Mišević(violina), Luka Gudelj, u pratnji Ante Gudelja otpjevao je nekoliko solo pjesama, obojica su studenti akademije u Splitu, Ante Ivkošić (gitara), također student na akademiji u Splitu; dječji zbor pod ravnanjem s. Jasne i uz pratnju Jagode Šabić, otpjevao je tri pjesme, a mješoviti zbor, pod ravnanjem s. Jasne i Jagode Šabić, otpjevao je višeglasne četiri pjesme. Koncert je završio pjevanjem zborova i cijele crkve s pjesmom: »Radujte se narodi».

Svi sudionici su pozvani u vjeronaučnu dvoranu, gdje su dobili darove koje je pripremila ekološka sekcija KUM «Kostela» iz Zmijavaca.

Za božićnih dana uključili smo se u humanitarnu akciju «Anđelovi koraci» za pomoć kod operacije Anđela Kraljevića Anđelkova iz Prološca, koji treba u Njemačkoj operirati tetive na nogama, da bi u šestoj godini prohodao. Odaziv je bio dobar.

Na Mladence smo imali misu kod Sv. Josipa i ujedno održali blagoslov djece i podjelu darova djeci.

Za Božić smo izdali novi broj lista «Zmijavci» i zidni kalendar naše župe.

Fra Vinko Prlić

ZAGREB: Proslava blagdana Majke Božje Lurdske

Svečanim euharistijskim slavljem u 19 sati koje je uz zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića slavilo petnaestak svećenika, a pjesmom pratio Mješoviti župni zbor, župa i Svetište Majke Božje Lurdske u Zagrebu svečano je 11. veljače proslavilo dan svoje nebeske zaštitnice.

Blagdanu je prethodila devetnica na koju su dolazili vjernici iz većine župa grada Zagreba i okolice. Crkva je kroz devetnicu bila gotovo dupkom puna vjernika koji su Bogu zahvaljivali na svim darovima i milostima koje im je udijelio po zagovoru naše nebeske Majke. Osobnom i zajedničkom molitvom izražavali su svoju vjeru i ljubav prema Bogu i Majci Božjoj. Pristupajući u velikom broju sakramentu sv. ispovijedi, kroz devetnicu kao i na sam blagdan, vjernici su potvrdili svoju želju i potrebu za jedinstvom s Bogom i ljudima.

Devetnicu u čast Majci Božjoj Lurdskoj započeli smo 02. veljače na Svijećnicu, na dan posvećenog života. Kroz devetnicu duhovno su nas pripremali propovijednici: Dr. Marinko Vidović, dekan Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Splitu (2. 3., i 4. veljače), dr. fra Šimun Bilokapić, definitor te profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Splitu i magistar naših bogoslova (5. i 6. veljače), don Zvonimir Sekelj, župnik sv. Blaža (7., 8. i 9. veljače) i dr. fra Željko Tolić, provincijal Franjevačke Provincije Presvetog Otkupitelja (10. veljače).

U prigodnoj propovijedi na vigiliju blagdana Majke Božje Lurdske, provincijal fra Željko istaknuo je odanost i pobožnost hrvatskog naroda Blaženoj Djevici Mariji, kroz povijest i danas. Ponosni smo na prošlost, ali želimo pisati i dio povijesti koje smo mi danas dionici. Želimo opjevati djela naših prethodnika, nadahnjivati se na svijetlim primjerima vjere među kojima Marija i naš blaženi Alojzije Stepinac, kojeg se danas sjećamo, zauzimaju posebno mjesto kako bismo u svakom trenutku znali tko smo i što nam je činiti. Želimo očuvati spomen na prošlost, ali nadasve želimo biti proroštvo za budućnost. Vjerni Bogu i Mariji zasigurno ćemo koračati pravim putem kako na osobnom tako i na obiteljskom i društvenom planu, između ostaloga istaknuo je mnogopoštovani o. provincijal fra Željko Tolić.

Na sam blagdan mise u svetištu bile su u 7., 8., 9., 10., 11:30., 13 – misa za djecu, 16:30 – misa za bolesnike i u 19 – središnje euharistijsko slavlje koje je predvodio uzoriti kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački, uz koncelebraciju petnaestak svećenika. Središnjem svečanom misnom slavlju u 19 sati prethodila je sv. misa za bolesnike u 16:30 koju je predvodio župnik fra Slaven Milanović Litre. Poslije sv. mise za bolesnike vjernici su u velikom broju primili sakrament bolesničkog pomazanja.

Na svečanoj večernjoj misi u 19 sati bili su prisutni: mnogopoštovani o. provincijal fra Željko Tolić, mnogopoštovani o. fra Željko Železnjak, provincijal Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, don Alojzije Žlebečić, dekan maksimirsko-trnjanskog dekanata i drugi svećenici.

Nakon riječi dobrodošlice upućene predvoditelju euharistijskog slavlja, koje je u ime župne zajednice Majke Božje Lurdske izrekao župnik fra Slaven Milanović Litre i kardinal je pozdravio župljane, nazočne svećenike i vjerničko mnoštvo hodočasnika koje je dupkom ispunilo prostranu crkvu. U prigodnoj propovijedi kardinal je istaknuo Marijinu majčinsku ulogu kod Boga. Marija je posrednica mnogih milosti za nas vjernike, njezinu djecu. Služeći se slikom Marijine zauzetosti na svadbi u Kani galilejskoj kardinal je istaknuo kako se Marija neprestano i danas zauzima za nas. Njoj su na srcu na osobit način svi oni koji boluju na duši ili na tijelu. Ona sama nije bila lišena problema i poteškoća u svom životu, štoviše bila je izložena različitim progonstvima već od početka zajedničkog života s Josipom. No nije poklekla niti se jadala drugima. Sve je pretrpjela i na slavu Bogu prikazala.

Govoreći o bolesnicima, budući da je 11. veljače i dan bolesnika, kardinal je posebno naglasio značenje bolesti. Bolest nije slučajnost niti posljedica nesretne sudbine nego posljedica ljudske krhkosti i smrtnosti. Bolest je posebno vrijeme u životu u kojem se na osobit način dolazi u dodir sa sobom, svojom ranjivošću, smislom svoga života, s Bogom. Mi ne umiremo jer smo obolili nego zato jer smo smrtni, prolazni. Bolest ne mora biti teret i prokletstvo, ona može biti i blagoslov pojedincu ili obitelji. Nebrojeno je slučajeva u kojima je upravo bolest zbližila obitelj. Ljudi kad su bolesni ili kad je netko njihov teško bolestan preispituju ljestvicu životnih prioriteta, između ostaloga istaknuo je kardinal.

Kardinal nas je pozvao, slijedeći papinu poruku u prigodi dana bolesnika, posebno na molitvu za duševne bolesnike. Istaknuo je i važnost i evanđeosko poslanje osoba koje rade u bolničkim ustanovama.

Na kraju svečane svete mise gvardijan fra Frano Doljanin zahvalio je uzoritom kardinalu Josipu Bozaniću što je svojim prisustvom uzveličao slavlje blagdana Majke Božje Lurdske. Zahvalio je i svim propovjednicima, ispovjednicima, zborovima i svima koji su na bilo koji način doprinijeli da slavlje bude svečano.

Kardinal je na kraju mise zahvalio svim franjevcima na pastoralnoj brizi i svim aktivnostima vezanim uz župu i Svetište Majke Božje Lurdske.

Nakon svečanoga euharistijskog slavlja u crkvi, susret s kardinalom i pozvanim vjernicima nastavili smo za stolom u samostanskoj dvorani.

Fra Ivica Jurić

Konstituirano Šibensko-zadarsko i Splitsko-dubrovačko područje Franjevačke mladeži

Odlukom Generalne uprave FSR-a dosadašnje djelovanje Franjevačke mladeži unutar pojedinih franjevačkih provincija treba zamijeniti novim područnim ustrojem. Model je isti kao i kod FSR-a u kojemu je proces istog preustroja u područna bratstva već izvršen. Povod tome je što mjesna bratstva Franjevačke mladeži na jednom teritoriju djeluju pod asistencijom franjevaca iz više franjevačkih provincija (OFM, OFMConv, OFMCap, TOR) i stoga nisu međusobno povezana. Stoga je ovaj preustroj u područna bratstva Frame nužan.

Nacionalna središnjica Frame (Zagreb, Kaptol 9) sazvala je 25. veljače 2006. konstituirajuću skupštinu za Šibensko-Zadarsko i Splitsko-dubrovačko područje Frame. Skupštine su održane u Šibeniku (Gospa van Grada) u 10 sati i u Splitu (Gospa od Zdravlja) u 14 sati. Istoga su dana ustanovljena ova dva područja Frame u Dalmaciji, pod vodstvom vlastitih Područnih vijeća.

Šibensko-zadarsko Područno vijeće Frame sačinjavaju:

Jelena Zadro, predsjednica
Irinej Biletić, potpredsjednik
Lucija Zeljko, učitelj formacije
Darko Paić, tajnik
Maja Vukorepa, blagajnik

Splitsko-dubrovačko Područno vijeće Frame sačinjavaju:

Ivana Petričević, predsjednica
Pero Mihaljević, potpredsjednik
Mate Vukorepa, učitelj formacije
Ljubica Barbarić, tajnik
Andrija Babić, blagajnik
Marija Galov, vijećnik
Renato Đikić, vijećnik

Duhovnu asistenciju za novoosnovana područja Frame odredit će mnpg. oci provincijali, a potom će se duhovni asistenti međusobno dogovoriti tko će vršiti službu predsjedatelja Područnog duhovnog asistenta.

Božji blagoslov i zagovor svetog oca Franje pratio rad i djelovanje Franjevačke mladeži.

Fra Nikica Ajdučić

SINDELFINGEN: Otvorenje i blagoslov novih prostorija HKM

Ovogodišnje Došašće Hrvatska katolička misija Sindelfingen dočekala je u novouređenim prostorijama misije, od 26. studenog nalazi se u katoličkoj župi Svetog Trojstva u Sindelfingenu, Bleichmühlestr. 11/2. Tako je za hrvatsku zajednicu i sve njezine pripadnike, njih oko pet tisuća i petsto, njezinog voditelja fra Marinka Vukmana adventski započeo novi, bogat i raznovrstan misijski rad.

Prigodnu svetu misu te prve nedjelje Došašća pamtit će i dvadesetak novih ministranata i ministrantica koji time započinju svoj ministrantski život. Mnoštvo vjernika, ponosnih roditelja uveličalo je svečanost tog trenutka, radost sudjelovanja na misnim obredima cijelih obitelji kao dokaz hrvatske nacionalne i katoličke tradicije te veliko značenje hrvatskih katoličkih misija u životu Hrvata izvan domovine. Kako je i fra Marinko Vukman u svojoj nadahnutoj propovijedi naglasio da Došašće donese radost našoj obitelji, zajednici i cijelome narodu koje nam u Sindelfingenu za duhovno osvježenje donose i novi, mladi ministranti.

Novouređene prostorije misije otvorile su svoja vrata i bile su gotovo pretijesne za više stotina vjernika koji su ih poslije misnog slavlja za obreda blagoslova prostora ispunili svojom radošću i znatiželjom, zajedničkim prigodnim domjenkom, pršutom, domaćim vinom i pjesmom.

Velebne dvorane, uredi, prostorije za zabavu i druženje s prostranim ulazom prostiru se na oko četirisotine kvadratnih metara te ovoj hrvatskoj «živoj zajednici» HKM Sindelfingen i njezinim brojnim vjerskim, kulturnim, obrazovnim i društvenim, dobrotvornim nacionalnim djelatnostima obećavaju i omogućuju daljnji još kvalitetniji rad.

Prema riječima voditelja misije fra Marinka Vukmana i časnih sestra Bogoljube Jurić i Rozarije Čurić, njegovih suradnica, misijom samo subotom prođe oko tristo mladih i odraslih. Tako u toj najvećoj hrvatskoj kući djeluju tri misijska zbora, tri folklorne skupine raznih naraštaja, plesna, ritmička i športska grupa, glazbena škola, održavaju se susreti mladih, obitelji, dnevno se prati program HTV-a, slave se uspjesi hrvatskih športaša, nacionalni i vjerski blagdani, vjenčanja i krštenja sve na hrvatskome jeziku, jer jezik je prava domovina. To potvrđuju i riječi domaćina, organizatora, prvog među jednakima u djelovanju misije fra Marinka: «Neka naše novo sjedište i dalje i sve više bude kutak domovine, za sve one koji će smoći snage, ljubavi i hrabrosti odlijepiti se i poletjeti u domovinu- Hrvatsku ili BiH. »

Biserka Lukan

Nova adresa HKM Sindelfingen
 Bleichmühlestr. 11/2
 71 065 Sindelfingen
 Telefon/fax: 07031 873 133/ 879 075
 E-pošta: kksifi@tiscali.de
 www.kksifi.de

MÜNCHEN: Koncert i predstavljanje prvog božićnog CD-a na hrvatskom jeziku

Na blagdan Bezgrješnog Začeca Blažene Djevice Marije u kapeli Blaženog Alojzija Stepinca u Münchenu, održan je koncert uz meditaciju, a tom prilikom predstavljen je prvi CD božićnih pjesama na hrvatskom jeziku u Münchenu.

Vokalna ženska skupina «Lira» osnovana prije 5 godina od mladih djevojaka i žena nadarenih, sposobnih i spremnih na žrtvovanje slobodnog vremena imala je već mnoge uspješne nastupe u Münchenu i širom Njemačke.

Voditeljica skupine s. Nikolina Bilić, koja s puno umijeća vodi mješoviti crkveni zbor, uvježbava mušku «Klapu Croatiu» i dječji zbor «Hrvatski slavuji», u kratkom prikazu novog nosača zvuka «Slava Bogu na visini kliče Hrvat u tuđini» naglasila je slijedeće: «Prema istraživanju hrvatskih glazbenih etnologa pučku glazbenu tradiciju kod Hrvata treba svrstati ne samo među starije već najstarije u Europi. Na to možemo biti ponosni. Činjenica je da nestaju i nestat će one melodije koje u sebi odražavaju samo duh svog vremena, a ostaju i ostat će one koje odražavaju trajne vrijednosti. To potvrđuju i hrvatske božićne popijevke s ovog novog CD-a koji se u našem hrvatskom narodu pjevaju već više stoljeća.

Preko ovog CD-a htjele bismo potaknuti sve vas da vjerno i ljubomorno čuvate i njegujete trajne vrijednosti hrvatske glazbene baštine te da ih s ljubavlju predajete budućim naraštajima».

Voditeljica programa Barica Lorenz je između svake točke programa čitala vlastite meditacije.

B. Lorenz je među ostalim pripomenula da je zamisao Božja da pošalje časne sestre u München veliki dar Hrvatima koji žive u njemu.

U izvođenju programa sudjelovale su prvi put recitacijama pjesama o Božiću i himni Mariji časne sestre Marija Blajić i Blaga Vojković, što je posebno radovalo vjernike.

U muzičkom programu osim Lire nastupala je i muška klapa i dječji zbor.

U ime Lire zahvalnost i priznanje časnoj sestri Nikolini izrazila je članica Julija Ščuka iznoseći njene vrline, sposobnosti, predanost i ljubav s kojom je uvježbavala pjevačice ovog CD-a.

Direktor glazbene škole Yamaha u Münchenu Franz Joseph Walter nadodao je obradu hrvatskih popijevki za klavir i flautu prvotnoj obradi ravnatelja zagrebačkog konzervatorija Franje Dugana, a njegova suradnica u školi poznata solistica Kristina Šop sudjelovala je u izvođenju ovih melodija.

Lira broji 14 članica. Na CD-u se nalazi 16 crkvenih skladbi, 14 vokalno instrumentalnih i 2 instrumentalne. Osim hrvatskih popijevki su u CD uključene i Stille Nacht, Adeste fideles, Les anges dans nos campagnes u prijevodu.

Izdavač CD-a je Hrvatska katolička misija München, snimljeno u studiu Meilhaus, grafički obradio Nenad Drmić, a odgovara voditelj misije fra Tomislav Dukić.

Barica Barbara Lorenz

MÜNCHEN: STEPINČEVO 2006.

Hrvatska katolička misija München svečano je proslavila Stepinčeve dane 2006. Trodnevnom duhovnom obnovom koju je predvodio dr. fra Ante Vučković, profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Splitu, vjernici su se pripremali za proslavu blagdana bl. Alojzija Stepinca. Vladao je veliki interes vjernika da zauzmu mjesto u tijesnoj Stepinčevoj kapeli. Na spomendan blaženika 10. veljače bilo je svečano misno slavlje na kojem je u koncelecijaciji sedmorice svećenika propovijedao voditelj duhovne obnove fra Ante, a pjevala je klapa Hrvatske katoličke misije München Croatia pod ravnanjem s. Nikoline Bilić. On je istakao čistoću srca i neslomljivu snagu Stepinčeve savijesti i pozvao vjernike da ga u tomu slijede. Duhovna obnova završila je cijelodnevnom klanjanjem pred Presvetim Sakramentom u kojem su sudjelovala po skupinama djeca, mladi i odrasli vjernici. Program duhovne obnove i večeri narodnog veselja pripremio je i nadzirao pastoralni tim u slijedećem sastavu fra Luka Livaja, fra Draško Teklić, fra Ante Jojo Marković, fra Ante Buljan, s. Marija Blajić, s. Blaga Vojković, s. Viktorija Vukančić, s. Nikolina Bilić, đakon Mate Kutleša, sekretarica Marija Šibenik pod vodstvom fra Tomislava Dukića, župnika.

U nedjelju 12. veljače narodnim veseljem u Deutsches Theater završili su Stepinčevi dani. Bilo je to slavlje za zajedništvo i združenje Hrvata u München-u pod okriljem i pokroviteljstvom HKM München. Program te

večeri sastojao se od kulturno-religioznog dijela i veličanstvenog koncerta našeg uz Marka Perkovića Thompsona najpopularnijeg pjevača Miroslava Škore.

Kako je moderator večeri đakon Mate Kutleša otvorio slavlje u 18. 15 do 20. 30 sati su se izmjenjivale različite skupine i pojedinci svojim nastupima. Samim početkom je data intonacija cijeloj večeri. Klapa HKM Croatia i ženska vokalna skupina Lira zajedno su izveli Lijepu našu, a nakon himne folkloriši su podigli hrvatske zastave uz Thompsonovu pjesmu Lijepa li se i uz pljesak svih prisutnih. Uslijedilo je duhovni impuls recitiranjem Stepinčevih izreka koje su upućene obiteljima, mladima i svim ljudima koje je navijestio bračni par Marinko i Zora Rimac, a klapa i Lira začinile su pjesmom svaku Stepinčevu izreku. Nakon toga nazočne je pozdravio voditelj HKM München fra Tomislav Dukić. U svom govoru fra Tomislav je zahvalio svima koji su doprinijeli proslavi Stepinčeva svojim angažmanom, potporom i sponzorstvom.

Folklorne misijske skupine koje vode Dubravko Šunjerga, Martina Nađ, Florijan Grubišin i Slavica Tavra uz nadzor fra Ante Joje Markovića nastupili su zagorskim i baranjskim plesovima te splitskim kolom. Gosti večeri HKM München bili su: Nikola Pilić, uspješni trener Davis cup reprezentacije Hrvatske, koji se s pozornice obratio prisutnima, a ovi su mu uzvratili velikim ovacijama. Gost večeri bila je Anica Kovač, supruga nogometnog reprezentativca Hrvatske Roberta Kovača, inače igrača Juventusa iz Torina. Vijesti iz domovine u nekoliko riječi pozdrava prenio je komentator Večernjeg lista (medijski pokrovitelj) Milan Ivkošić. Nazočne je pozdravio u ime konzulata RH u Münchenu konzul Marko Perić istaknuvši potrebu ovakvih skupova da bi se čuvala nacionalna baština i gajio hrvatski jezik među iseljenicima.

Posebno mjesto u ovom slavlju zauzima udruga Dijaspورا iz Zagreba na čelu s njezinim predsjednikom Ivanom Jurjevićem. Naime, ova udruga je jedinstvena po tome što iz Domovine želi pomoći iseljenicima na području kulture. Tako su prošle godine misiju München obdarili nizom slika hrvatskih slikara naive. Darovali su 10 slika za aukciju kao pomoć izgradnji zgrade franjevačkog klerikata u Splitu.

Sponzori misijskog slavlja: Večernji list – medijski pokrovitelj, Anica i Robert Kovač, Franjo Tomić (BMW), firma Paxus security – gosp. Manuel Ivančić, Podravka – gosp. Alen Ipša, Hotel Poinger Hof – gosp. Ivo Sadrić, firma Touring, Šesto mesnice, Brekalo export-import, Rotholz, www.baykro.de, cromuenchen. de. Misija zahvaljuje svim sponzorima i svim sudionicima ovoga slavlja.

Vrhunac večeri – koncert Miroslava Škore.

Nakon završenog kulturno-religioznog programa lokalni band Caprycro polako je zagrijavao srca za erupciju oduševljenja i frenetične uzdahe pojavkom Miroslava Škore, koji je očito legao na dušu poklonika hrvatske popularne glazbe. Vjera, ljubav i Domovina bila je Škorina poruka na početku koncerta kao i na kraju pri odlasku iz Deutsches Theater. A između početka i kraja koncerta nije bilo kraja oduševljenju zbog svake pjesme. Na licima mladih i odraslih cijedile su se suze zbog “Haaga” i “Sude mi”, miješali su se ljubav i bol. Sve je bilo ujedenjeno i pretvoreno u radost do neba u kumovoj pjesmi Lijepa li si. U Škorinim glumačkim sposobnostima pjesma je dobila dodatnu snagu i dala ljepotu hrvatskoj večeri u Münchenu. U pola noći rastanak je bio uz želje da se neviđena Hrvatska noć u Münchenu ponovi zu uvjerenje da to može naša Hrvatska katolička misija.

Sudionik

OFFENBACH: 15. hrvatski folklorni festival

25. veljače, u Kulturno-sportskom centru Martinsee u Heusenstammu kraj Offenbacha, održan je 15. hrvatski folklorni festival kojeg su organizirali hrvatski Naddušobrižnički ured iz Frankfurta na čelu sa fra Josipom Bebićem i njegovim najbližim suradnicima, i hrvatska katolička misija iz Offenbacha na čelu s fra Nediljkom Norcom-Kevom i njegovim pastoralnim suradnikom Zvonkom Orlovićem.

Počasni gosti festivala bili su hrvatski generalni konzul iz Frankfurta Petar Uzorinac, voditeljica hrvatske Matice iseljenika iz Zagreba prof. Srebrenka Šeravić i ravnatelj Vinkovačkih jeseni iz Osijeka, Stjepan Đurković.

Festival je započeo sa Službom riječi koju su pripremili fra Josip Bebić, Zvonko Orlović i dr. Adolf Polegubić, urednik Žive zajednice iz Frankfurta. Služba riječi započela je s pjesmom *Ovo je dana što ga stvori Bog, radujemo se i Bogu kličemo* a završila je s pjesmom: *Krist jednom stade na žalu*. Pjesme je pjevao dječji zbor iz hrvatske katoličke misije u Offenbachu. Poslije završne pjesme uslijedili su pozdravni govori Petra Uzorinaca, prof. Srebrenke Šeravić i fra Josipa Bebića, koji je i otvorio 15 festival hrvatskog folklor, kojega je vodila Sanja Gudek iz Zagreba.

Program je započela srednja grupa folklorša HKM iz Frankfurta s narodnim kolima iz cijele Hrvatske pod naslovom «Fićni lolo kad pođeš u kolo» a zatim su slijedile hrvatske folklorne grupe iz Düsseldorfa (Baranjski plesovi),

Ludwigsburga (Zagorski drmešari), Koblenza (Splet slavonskih kola), Stuttgart-Zentrum (Lički tanac), Hannovera (Muški bunjevac), Mülcheima (Plesovi požeške kotline), Wiesbadena (Posavski plesovi), Frankfurta (Bunjevački plesovi-Grupa veterana), Kölna (Pokladarsko kolo, Lastovo), Balingena (Baranjski plesovi), Siendelfingena (Vrličko kolo), Duisburga (Hej sviraj svirče, slavonski plesovi), Münchena (Zagorski plesovi), Stuttgart-Bad Canstadta (Okreni se lepa Janjo, baranjski plesovi) i Offenbacha (Prigorski plesovi). Računa se da je u tim grupama bilo preko 400 mladih hrvatskih folklorša i folkloršica

Zabavni dio programa predvodila je skupina Čupo i band pred više od tisuću uzvanika, pod ravnanjem Željka Čorluke.

Sponzori festivala bili su Večernji list iz Frankfurta, putnička agencija Tabak iz Frankfurta i vlasnik restoran Martinese Božo Vuko.

Fra Berislav Nikić

† fra *Mijo Marić*

Br. 01-827/05.
Split, 16. prosinca 2005.

Predmet: *Molitva za pok. fra Miju Marića*

Braća koja nisu obavila molitve i slavila misu za pok. fra Miju Marića, neka to učine što prije kako propisuju Statuti Provincije: braća svećenici po jednu sv. Misu, a braća klerici i neklerici križni put.

U nekrologiju pojedinih samostana neka se upiše na dan 14. prosinca 2005. godine:

Fra Mijo Marić rodio se 28. ožujka 1939. u Vukšiću. U novicijat stupio 6. srpnja 1956. na Visovcu. Svečane zavjete položio 8. prosinca 1963. u Makarskoj. Za svećenika zaređen 15. srpnja 1965. u Makarskoj.

Od 1966. do 2005. godine obnašao je razne pastoralne službe u provinciji i inozemnoj pastvi. Preminuo je u samostanu Majke Božje Lurdske u Zagrebu, 14. prosinca 2005. godine, pokopan u samostansku grobnicu u Šibeniku, 16. prosinca 2005.

Homilija mons. Ante Ivasa, šibenskog biskupa

«Uskoro će doći moj spas... i objavit će se moja pravednost...

Sve ću dovesti na svoju svetu goru. »

Tako je Božju, Jahvinu poruku narodu Božjem Izraelu naviještao prorok Izaija... A vremena su za Izraelski narod bila teška, bremenita, prijeteća... i ova naša vremena su za naš hrvatski narod (dodat ćemo, za Crkvu u Hrvatskom narodu, za biskupiju, za Provinciju) isto tako bremenita... Mnogo toga nam se dogodilo i u ovo malo vremena, što nas smućuje, uznemiruje. ., što nas izaziva na razmišljanje. ., ali i na nevjericu i sumnju... Dođe nam pitati Gospodina, pa dokle? Evo, general osloboditeljske i pobjedničke hrvatske vojske uhićen, u liscama priveden... optužen (zajedno s cijelom državom) kao zločinac... Televizijska emisija gotovo sotonizirajuće prikazuje i optužuje događaje, ljude i povijest koju smo čekali, čeznuli za njom i krvarili za nju stoljećima,

Kako razmišljati o spasenju, o pravednosti, o životu,... ?

Ili, evo, Fra Silvestar Aračić, umro, fra Mijo, umro, (u 67. godini. To su moje godine)... (Ili, nepoznato odbačeno mrtvo novorođenče, ili poginuo mladić...

?!) Smrt dodirujemo, gotovo više nego život... Mnogi pitaju, što će s nama biti do 50 godina?

I sve to (i još mnogo toga mučnoga) u vrijeme kad evo već treći tjedan što ga nazivamo Došašćem, slušamo i obznanjujemo (s naših oltara) navještaj o Božjem spasenju koje dolazi, o pravednosti Božjoj, o novosti i vječnosti života... (A Božić je tu, kuca na naša vrata, na naš život, na našu vjeru...)

Imamo li dovoljno vjere i hrabrosti da, unatoč svemu, svim događajima i doživljajima, osobnim i zajedničkim stanemo pred stvarnosti nepravde, poniženja, umiranja, smrti, istinski prihvatimo Kristovo svjedočanstvo, koje smo i u današnjem Evanđelju čuli: da Bog Otac baš njega, svoga Sina, šalje baš zato, usred noći... Imamo li jake vjere te u toj vjeri prihvatimo da ga poslao Otac Stvoritelj, Otac izvor života, da i ovom svijetu objavi i donese i uspostavi Božje kraljevstvo «života u izobilju», unatoč svim navalama i udarcima smrti...?

Koliko vjerujemo da je Krist Isus, svojim rođenjem, životom, smrću i uskrsnućem, u ovu našu vremenitost i bremenitost smrti unio vječnost, olakšanje i mir besmrtnosti...?

Krist je našem vremenu dodao novu oznaku, oznaku prijelaznosti, pashe, i spašenosti. Zahvaljujući njegovom utjelovljenju i uvremenjenju vrijeme više nije prolazno, mučno, proketo, beznadno, vrijeme je postalo prijelazno, spašeno, blagoslovljeno, ispunjeno nadom Božje vječnosti.

Krist uvijek nanovo ulazi u ovo naše vrijeme, da u ovu našu mutnu, često zagađenu i zatrovanu i ustajalu rijeku, unese bistrinu Očeva izvora i uvir Božje vječnosti... Krist je spasitelj našega vremena, prolaznosti, vremenite bremenitosti i umiranja... On je jedina prava novost, osmi dan... (Imamo li hrabrosti to povjerovati i svjedočiti i pred ovakvim događajima?!)

Ivan je bio svjetiljka koja gori i svijetli, posvjedočio je Isus... Bio je jedan u nizu onih koje je Gospodin slao da svojim odbljeskom navijeste svjetiljku i svjetlo Božjega dolaska... Uvijek je Bog takve trebao, pronalazio i slao, u svakom vremenu i narodu... Po njima je On navijestao i ostvarivao spasenje svijeta, i tako mijenjao svijet, izbavio nas iz tmina i sjena smrtnih...

Vjerujemo da se i fra Mijo, po Božjem pozivu pridružio prorocima, Izaiji, Ivanu, Mariji. ., onima koji su povjerovali i bili navjestitelji prijelaznosti usred prolaznosti, i Božjega u nebožnom, bezbožnom i protubožnom svijetu...

Vjerujemo, i zato danas ovom Euharistijom Bogu zahvaljujemo da je naš brat Mijo, naročito po svojem ‚svećeničkom posvećenju‘ bio i posrednik Božjega dolaska i Božjih spasonosnih zahvata u mnoge ljude i živote... Da je mnogima po Božjoj milosti bio posrednik života u izobilju i ‚vječnosti...

Vjerujemo da je bio ponizan i iskren «službenik Gospodnji», uza sve svoje slabosti i propuste ljudske, da ga je Gospodin prepoznao i primio ga u zajedništvo, u pokoj i svjetlo vječno. Zato danas Boga molimo.

I ova smrt redovnika, svećenika, i svi ovi događaji, uvijek su nam poticaj da ispitamo svoju vjernost Riječi i djelu svoga Gospodina... i svoju spremnost za konačni susret s njim... Neka nam božićna radost bude predokus one vječne radosti u konačnom zajedništvu s braćom i sestrama, u zajedništvu svete Trojice. Amen.

Svima Vama koje je ova smrt ožalostila, rodbini, tjelesnoj i duhovnoj, Provinciji Presvetoga Otkupitelja, prijateljima, poštovateljima i znancima naša sućut i sućutna solidarnost u Kristu kojemu sve živi.

Oproštajni govor fra Ante Branka Periše, definitora

Prema darežljivoj odluci Svemogućega i dobroga Boga, stvoritelja neba i zemlje, godine Gospodnje 1939., nastala je tajanstvena razmjena nebeskih i zemaljskih darova u ravnokotarskom mjestu, u Vukšiću, dana 28., mjeseca ožujka, kada je zaplakao Joso na ognjištu Marić, u obitelji oca Ivana i majke Anđelije. U mudrosti pred Bogom i kod ljudi, Joso je rastao na ponos svoje katoličke obitelji i rodnoga kraja. Osnovno školovanje završio je 1951. u rodnom mjestu; Franjevačku klasičnu gimnaziju pohađao je u Makarskoj, Sinju i Zagrebu, a filozofsko-teološki studij završio je akademske godine 1965. /1966. na Visokoj franjevačkoj bogosloviji u Makarskoj.

Božje oko zapazilo je plemenitoga mladića imenom Joso u obitelji Vučić u Vukšiću. Mladi Joso osjetio je da ga nebeska ruka poziva u redovničko i svećeničko zvanje. Stoga je u franjevački novicijat stupio na Visovcu, 6. srpnja 1956. i s blagoslovom provincijala fra Jerka obukao redovničko odijelo. Toga dana Joso je uzeo ime fra Mihovil. Nakon godine kušnje, 7. srpnja 1957., fra Mijo, kako smo ga od milja zvali, položio je prve redovničke jednostavne zavjete na ruke magistra novaka fra Celestina. Svoju doživotnu privolu franjevačkom redu i Franjevačkoj provinciji Presvetoga Otkupitelja položio je na dan svećanih zavjeta, 8. prosinca 1963. u Makarskoj. Fra Mijo je okrunjen svećeničkim ređenjem 15. srpnja 1965. u Makarskoj, preko rukopoloženja splitsko-makarskoga nadbiskupa msgr. Frane Franića. Mladu misu - vjenčanje s Crkvom proslavio je 18. srpnja 1965. u rodnom Vukšiću, u crkvi sv. Mihovila.

Štovani oče biskupe, svećenici, redovnici i redovnice, dragi vjernici, rodbino, prijatelji, toga dana fra Mijo je uskliknuo: «Govori, Gospodine, svećenik tvoj sluša».

Kao mladi svećenik, od 3. prosinca 1966. do 31. kolovoza 1968. najprije je bio župni vikar u Župi Sv. Mihovila Arkandela u Promini i zatim, od 1. rujna 1968. do 31. kolovoza 1969., u Župi Gospe Karmelske u Runoviću. Potom, od 1. rujna 1969. do 31. srpnja 1971. preuzeo je Župu Svih Svetih u Staševici i, od 1. kolovoza 1971. do 30. rujna 1972., Župu Uznesenja Marijina u Stablini kraj Ploča. Godinu dana, od 1. listopada 1972. do 31. kolovoza 1973., župni je vikar u Župi Sv. Franje Asiškoga u Imotskom. Od 1. rujna 1973. do 25. srpnja 1977. župnik je u Župi Uznesenja Marijina u Perušiću kraj Benkovca.

Nakon pastoralnoga iskustva u domovini premješten je u Njemačku, gdje je više od dvadeset godina vršio pastoralnu službu među njemačkim vjernicima. Kao župni vikar, od 1. ožujka 1978. do 7. siječnja 1980., najprije je bio u Kettwigu kraj Essena, a zatim, od 8. siječnja 1980. do 31. kolovoza 1983., u Meerbuschu. Poslije petogodišnjega iskustva župnoga pomoćnika, vršio je župničku službu u nekim njemačkim župama: od 1. rujna 1983. do 30. lipnja 1988. u Schoensteinu kraj Wissena; od 1. srpnja 1988. do 30. rujna 1996. u župi St. Antonius u Frankfurtu na Majni; od 1. listopada 1996. do 31. kolovoza 2000. u župi Bad Soden kraj Frankfurta.

Od 1. rujna 2000. fra Mijo je preuzeo vodstvo hrvatske katoličke misije u Mettmannu. U Mettmannu je, sa svojim vjernicima, proslavio 25. obljetnicu postojanja ove župe. I nakon proslave, prema osobnoj želji, jer je osjetio da su mu snage na izmaku, premješten je u Franjevački samostan Majke Božje Lurdske u Zagrebu. Okružen bratskim ozračjem, s mirom u duši, na redovničkoj postelji, okrijepljen sakramentima umirućih, fra Mijo je dočekaao sestricu Smrt da ga povede u vječnost vremena.

Prema darežljivoj odluci Svemogućeg i dobrog Boga, stvoritelja neba i zemlje, godine Gospodnje 2005., u noći između utorka 13. dana i srijede 14. dana mjeseca prosinca, nastala je tajanstvena razmjena nebeskih i zemaljskih darova. Braća franjevci u samostanu Majke Božje Lurdske u Zagrebu molitvom su ispratili fra Miju do rajskih vrata, a sv. Franjo Asiški poveo ga u svjetlost vječnoga života dobrom Ocu na nebesima.

Štovani oče biskupe, svećenici, redovnici i redovnice, dragi vjernici, rodbino, prijatelji, toga dana fra Mijo je uskliknuo: «Evo me, Gospodine, svećenik tvoj u tvom spokoju».

U ime Bratstva Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja, u ime odsutnoga provincijala fra Željka, u ime braće franjevacu kojima si po zavjetima pripadao, hvala ti dragi fra Mijo što si svoj život istrošio radeći na njivi Gospodnjoj. Tvoj plemeniti osmijeh ostat će nam kao uspomena na tebe i sjećanje na vrijeme koje smo zajedno proveli, dok se jednoga dana, uskoro, opet ne susretnemo kod dobrog Oca na nebesima.

Oproštajni govor fra Frane Doljanina, gvardijana u Zagrebu

Od pokojnog fra Mije opraštam se u ime braće i sestara franjevačkog samostana Majke Božje Lurdske u Zagrebu.

Fra Mijina smrt pokazuje činjenicu da je smrt uvijek blizu. Njegova smrt pokazala je vanjštinu brzine u prekidanju i uzimanju ljudskog života.

Fra Mijo je trebao doći u samostan Majke Božje Lurdske 1. rujna ove godine. Međutim, već 15. srpnja, za vrijeme praznika, primljen je u bolnicu Jordanovac zbog problema sa srcem. Nažalost, osim bolesti srca, u bolnici Jordanovac otkrivene su i metastaze u mozgu zbog kojih je provedeno zračenje mozga.

U samostan je došao 22. kolovoza. Od toga dana pa do srijede ujutro, 14. prosinca, nekoliko je puta bio na pregledima, često odvožen kolima hitne pomoći.

Kao vjernici započeli smo bližu pripravu za proslavu Kristova rođenja. Fra Mijo se, dan prije svoga rođenja za nebo, pripremio-primivši sakramente umirućih. Bio je svjestan i spreman za svoj prijelaz iz ovoga života u novi Božji život.

Opraštajući se od pokojnog fra Mije zahvaljujem se braći i sestrama samostana Majke Božje Lurdske za brigu i skrb koju su iskazali prema pokojniku, osobito u zadnje vrijeme, kad su fra Mijine snage bile iscrpljene. Veliku ljubav i milosrđe prema fra Miji - kao bolesniku - posebno su pokazali fra Branimir Šegota i s. Eugenija Bešlić.

I nama, braći franjevcima, i njegovoj rodbini, osobito bratu i sestri, iskrena sućut.

Molimo Boga da primi našega brata u svoje kraljevstvo i ne dopusti da se izgubi išta od njegovih napora. Ono što je živio i radio neka doprinese dobrobiti ovoga svijeta.

Oproštajni govor fra Josipa Bebića, delegata hrvatske inozemne pastve

Preuzvišeni oče biskupe!

Poštovani oče defintore, oče gvardijane, cijenjena rodbino

dragog nam pokojnika fra Mihovila Marića!

Cijenjena braćo svećenici, redovnici i redovnice,

Draga braćo i sestre u Isusu Kristu!

Zacijelo uvijek i posvuda čovjek mora ići svojim vlastitim putom prema Bogu. Iako kršćani vjeruju od malih nogu u prekogrobni život, život s Bogom, ipak im teško pada kad Bog nekoga pozove iz njihove sredine u svoje Kraljevstvo.

U ovom slučaju riječ je o hrvatskom franjevcu, svećeniku koji je 66 godina nosio kršćansko ime, 49 godina živio franjevačkim i 40 godina svećeničkim životom, a 39 godina radio u pastoralnoj službi u Domovini i izvan nje.

Pokojnikova svećenička lađa nosila je Isusa Krista 27 godina njemačkim i hrvatskim vjernicima diljem Njemačke. Zadnja njegova služba bila je u HKM Mettmann.

Zadnjih godina je obolijevao i na njegov zahtjev premješten je za ispovjednika u franjevački samostan Majke Božje Lurdske u Zagrebu. Iako je pokojnik želio i nadalje raditi u pastoralu kao ispovjednik, Gospodin je stavio točku ne samo na njegov čitav rad nego i na njegov čitavo ovozemaljsko putovanje.

Pred tajnom njegove smrti i smrti uopće možemo samo stati i iskreno moliti: «Objavi mi Jahve, moj svršetak i kolika je mjera mojih dana».

Ipak, vjerujemo, da smrt našega brata nije zadnja točka na njegov život. Kad bi to bilo tako uzalud bi bile sve naše molitve i žrtve za njega. Zapravo u smrti fra Mihovil ulazi u Kristovu smrt i uskrsnuće te tako dolazi pred Boga. I naše molitve mu pomažu da «unese» u Božje Kraljevstvo sve lijepo i dobro što je učinio u životu, i ono što je nama značio njegov život. Ono što nam ostaje od pokojnika je zahvalno sjećanje na njegov život i rad i molitva za njegovo spasenje.

Kada molimo ulazimo u prisutnost Božju koja nam je došla u Isusu Kristu. I što čvršće, poniznije i ustrajnije molimo, tim više ulazimo sve dublje u prisutnost Božju iz koje nam Bog daje opravdanje i oprostjenje svih grijeha. Zato za pokojnika ništa nismo boljega mogli učiniti od ovoga što smo učinili, prikazujemo ga Ocu nebeskom u ovoj euharistiji skupa s Kristom.

Mi vjerujemo da tek sada za našega brata u vjeri započinje pravo, istinsko, neprolazno-vječno druženje sa svemogućim i milosrdnim Bogom.

U toj vjeri i nadi opraštam se od brata franjevca fra Mije Marića u ime svih hrvatskih katoličkih svećenika u Njemačkoj, njihovih pastoralnih suradnica i suradnika te svih vjernika za koje je godinama pastoralno djelovao posebno u HKZ Mettmann.

Dok se opraštam od njega, ujedno mu se zahvaljujem za sve što je činio na širenju Božjega kraljevstva među njemačkim i hrvatskim vjernicima.

Iz dubine srca molim Gospodina da usliša naše molitve i da mu oprost sve grijeha, propuste i slabosti, jer riječ Božja veli:

«Ako se, Gospodine, grijeha budeš spominjao, Gospodine, tko će opstati? Al u tebe je praštanje, da bi smo ti služili. . u Gospodina je milosrđe i obilno u njega otkupljenje; on će otkupiti fra Mihovila od svih grijeha njegovih. » (Ps 130)

Preporučujem pokojnog subrata Onome od koga dolazi sve i kome pripada sve.

Fra Mijina smrt je za nas s jedne strane veliki gubitak, jer gubimo brata, prijatelja, redovnika i svećenika, ali s druge strane radujemo se da smo zadobili još jednog zagovornika kod Gospodina.

Zahvaljujem Gospodinu na svim dobročinstvima kojima je obasipao u životu našega preminulog brata, imajući uvijek na pameti riječi pjesnika: «Ovdje se ne živi samo da bi se živjelo, ovdje se ne živi samo da bi se umiralo, ovdje se i umire da bi se živjelo».

Na koncu, opraštajući se od dragog brata u Kristu i sv. Franji, izražavam iskrenu sućut rodbini, prijateljima i znancima našega pokojnika u ime hrvatskih misionara i misionarki, svojih suradnika te u ime kardinala Meisnera u čijoj je nadbiskupiji pokojnik nekoliko godina djelovao.

Brate Mihovile, počivao u miru Božjem i neka ti je laka ova hrvatska gruda.

Oproštajni govor fra Bože Morića, župnika župe Lišani

Štovana braćo i sestre, draga rodbino pok. Mihovila dragi župljani!

«U grob ti ćeš leći kad budeš zreo, kao što se žito snosi kad dozori. Sve motrismo ovo istina je živa! « Job. 5. 26.

Ovako braćo i sestre zapisa stari patnik Job. Ovo se napisa da mi živi čujemo i vidimo da se to dogodilo našem dragom fra Miji, kako smo ga od milja zvali. Rođen i kršten bijaše u obitelji Marić, obitelji kremene vjere nadimkom Vučić, a dadoše mu ime Josip. Josip postade fra Mihovil i svećenik Gospodnji prvi iz Vukšića. Kao svećenik vršio je časno svoju pastoralnu službu u domovini i inozemstvu.

Dozrijevši rekli bismo kao jari ječam u svojoj četrdesetoj godini svećeništva vraća se u domovinu. Fra Miju poznajemo kao draga čovjeka, vesele naravi, iskrena, jednostavnog i skladnog ponašanja.

Ljudi su ga prihvaćali, kao istinskog ljupkog čovjeka, osjetljiva srca i dobre duše.

Fra Mijo je jednostavno bio čitljiv i jasan u svojoj pojavi. Istinski je volio svoje redovništvo i svećeništvo.

Često je sa zanimanjem pitao za svoj Vukšić i cijelu župu Lišane. Radovao se i žalostio zajedno s nama.

Djelo tvoje zauzetosti u našim nevoljama jest za župnika Fra Mirka Klarića gradnja crkve sv. Kate u Vukšiću.

Osjećaje djetinje radosti iskazivao si i u moje vrijeme sve do sada oko potpunog uređenja lijepe crkve. Veselilo te je ne samo materijalno nego i duhovno.

Često si pitao za duhovna zvanja.

Ovoga ljeta htio si nas počastiti i svečanom proslavom tvoga četrdeset-godišnjeg svećeništva u velebnoj crkvi Sv. Nikole Tavelića, ali žetva je, čemu smo svjedoci bila vrlo blizu.

Umjesto na oltar morao si na bolesnički krevet.

Kao čovjek pitao si zašto, nije li prerano? Mi koji smo te poznavali i posjećivali u našim mislima i molitvama imali smo jedno veliko pitanje: «Bože moj, je li on toga svjestan, svoje teške bolesti?»

Bilo je to pitanje prijateljsko i ljudsko. Svi smo naginjali da nisi. Svi smo pogrešno mislili, oprostite nam.

Ti si bio u tomu umjetnik, rekao bih lirik poput našega oca Franje, žetva-smrt - sestrice.

Da, dragi Mijo to mi reče supruga tvoga sinovca Mile, Neda koju si kao i cijelu obitelj, a posebno djecu očinski volio. Znao si ti dobro tu opaku bolest na granici i ivici beskonačnosti.

Čudili smo se tvojoj mirnoći i nezabrinutosti. Tek sada znamo da si duboko bio uvjeren i vjerovao da te na toj obali čeka Vječni Lađar i Kormilar koji prevozi i uvodi u dvore Oca našega.

Braćo i sestre, ožalošćena rodbino, dragi župljani!

Na kraju bih se oprostio od našeg dragog pokojnika parafrazirajući riječi Lothara Zenettia.

Vjerujući da je naš fra Mijo svoju bolest proživio i za bolji život se rodio.

«Ako umrem i izgubim se utopit ću se u tvojoj zemlji.

Ako budem ostavljen i zaboravljen Ti ćeš me zvati mojim imenom.

Ako budem izgubljen i ostavljen Ti ćeš me zadržati u svojim rukama.

Ako budem zaboravljen i nestao Ti ćeš me skriti u svojoj vjernosti»

«Ni smrt ni život neće nas odijeliti od ljubavi Božje, u Kristu Isusu».

Dragi fra Mijo, zbogom!

Oproštajni govor fra Ivana Nimca, župnika župe Sv. Ante u Kninu

Draga vjernici, braćo svećenici! Draga rodbino i prijatelji! Tužna sestro Tereza i brate Ivica!

Prije četiri mjeseca, zajedno s fra Nikolom Ćurčijom, posjetio sam u zagrebačkoj bolnici «Jordanovac» teško bolesnog prijatelja fra Miju Marica.

Bio je zaista u teškom stanju, ali se za našega kratkog susreta nekoliko puta od srca nasmijao. «Nisi se prestao smijati» - rekao sam mu. «Smijat ću se – odvrati mi - i kad budem umirao». Shvatio sam da je svjestan svega. Kod zadnjeg našega susreta u samostanu Gospe Lurdske u Zagrebu, prije samo dva tjedna, na spomen nekih dogodovština grohotom se smijao. I o smrti smo razgovarali. Pitao sam ga je li predan volji Božjoj. «Jesam»- odgovorio je glasno, malo zastao i dva puta odrješito ponovio- «jesam, jesam, predan sam Bogu!»

To je bio fra Mijo Marić. Dječak iz Vukšića, kršten imenom Josip, koji je par godina nakon Drugog svjetskog rata, u tijeku najžešćeg komunističkog progona Crkve, odlučio postati svećenik. Premda još dijete znao je kuda ide i što ga čeka. Njegova je obitelj također znala što ga čeka. Glavni crkveni pjevač i crkvinar, otac njegov Ive, siromašak čovjek, ali jedan od pismenijih i pametnijih ljudi u selu, ne prihvaća tada ponudu bezbožnika da za državno namještenje napusti Crkvu. I majka je njegova Anđelija znala kuda Josip ide i što ga čeka. Ona je često bila praćena i proganjana od tadašnje bezbožničke vlasti kad je prikupljala hranu za svećenike.

Fra Mijo je, nakon Drugog svjetskog rata, bio prvi sjemeništarač i prvi postao svećenik-franjevac iz Ravnih Kotara. Dvije su ga vrline krasile od najranije mladosti: neizmjereno je volio Crkvu i bio je do kraja predan u služenju Crkvi. Bio je revan svećenik odan svom pozivu. S jednakom je ljubavlju obnavljao dječji vrtić u jednoj njemačkoj župi i pomagao izgradnju crkve u svom rodnom Vukšiću. U svim je župama, u domovini i inozemstvu, ostavio uspomenu dragoga čovjeka i vrijednog župnika. Njegova sestra, njegova braća, sva je njegova rodbina ponosna na njega. Svi mi koji smo ga poznavali, cijenili i voljeli zahvaljujemo Bogu za jedan svećenički život koji se istrošio za Crkvu.

Vjerujem da je za svoju predanost primio vječnu nagradu i da njegov osmijeh nije prestao s one strane smrti.

Oproštajni govor fra Branimira Šegote

Draga braćo franjevci, draga rodbino fra Mije, dragi mještani sela Vukšića, dozvolite mi da se kratkim, jednostavnim i iskrenim riječima oprostim od našega fra Mije.

Osjećam dužnost da uputim ovih nekoliko riječi jer mi je fra Mijo mještanim, a uz to i misni kum. S njim sam bio uvijek povezan, a posebno u ove njegove bolesničke dane kada je jednostavno bio prikovan uz svoju postelju. Provodio sam dobar dio svoga vremena uz fra Miju, promatrajući iz dana u dan kako jednostavno vene i bliži se svome kraju. Pred njegov časn i poštenu život

prekjučer je Gospodar svakoga života postavio znak-stop pozvavši ga, sigurni smo u elitno društvo izabраниh, što je i logičan epilog njegova redovničkog i svećeničkog života.

Rekoh na početku da sam dobar dio vremena provodio s njim uz njegovu bolesničku postelju, suosjećajući u njegovim bolima i patnjama u posljednje dane njegova života. Gledao sam iz dana u dan, kao i sva braća u samostanu, kako se fra Mijin život jednostavno gasi, kako ga Gospodar života i smrti jednostavno poziva k sebi.

Uvijek kada bih ušao u njegovu bolesničku sobu upitao bih ga: «Kako si moj Vukšićanac?», a on bi uvijek odgovorio: «Dobro, hvala Bogu. », a ja sam samo promatrao kako se njegov ovozemaljski život gasi. «Boli li te išta?», slijedilo bi moje pitanje, a on bi opet odgovorio: «Ne boli me ništa, samo osjećam da mi se bliži kraj». Tako i bi! Dobri te Bog preksinoć pozvao k sebi, i vjerujemo primio u svoje milosrdno i očinsko krilo.

Svaki je rastanak težak, osobito rastanak od voljene i drage osobe. Ali nas hrabri i tješi činjenica da je naš fra Mijo svoj život potrošio i istrošio na naviještanje i propovijedanje Božje riječi.

Dragi naš fra Mijo, danas je tužna tvoja rodbina, danas je tužan tvoj Vukšić, danas je tužna župa Lišane, danas su tužni tvoji Kotari i cijela franjevačka Provincija.

Vjerujemo da si na zemlji stekao dobra po kojima te Bog pozvao i prihvatio u svoju kuću. Danas dok te ispraćamo na tvoj vječni počinak, molimo u Misi da te dobri Bog-Otac primi u svoje kraljevstvo, da dade mira tvojim napaćenim kostima. A do dana kada će Bog uskrisiti naše smrtno tijelo, ti mirno počivaj i čekaj trublju uskrsnuća.

Fra Mijo, doviđenja u vječnosti i duša ti se raja nauživala. Amen!

Oproštajni govor fra Vladimira Tadića

Ožalošćena rodbino, poštovana braćo i sestre i svi dragi vjernici!

Što nas je okupilo ovdje u crkvi i svetištu Gospe van Grada? Za koga slavimo ovu svetu euharistiju, koncelebraciju, spovodnu misu? Okupili smo se zato što je našu Franjevačku Provinciju Presvetoga otkupitelja, te svoju rodnu Šibensku biskupiju i rodnu župu Lišane – Vukšić ostavio tako divni, skromni, jednostavni i ugodni subrat, svećenik i franjevac – iskreni sin sv. Franje iz Asiza i svima nam dragi pokojnik fra Mijo Marić.

U ime šestorice živućih nas kolega (fra Ferdo, fra Mate, fra Božo, fra Rafo, fra Luka i u svoje ime – kao i u ime dvojice nam dragih kolega pokojnih fra Ivana i fra Tihomira – kojima se svojom smrću fra Mijo preselio u Božje Kraljevstvo –

želim se kratkim riječima oprostiti od fra Mije, s kojim smo od rane franjevačke mladosti bili povezani Isusovom i Franjinom ljubavlju, idealima sv. Evanđelja i našeg franjevaštva koje je naš Pokojnik i kolega fra Mijo cijeli svoj život predano živio, revnujući za veću slavu Božju, te u svemu radeći za život Crkve i naše franjevačke zajednice i to po neprestanoj težnji da spozna što je volja Božja, kako bi osobno svoj život utrošio u širenje Radosne Vijesti Kraljevstva Božjega.

Rekao bih da je fra Mijin cijeli životni put – od dolaska u sjemenište, pa novicijata i studija teologije, kao i njegovo svećeničko i franjevačko djelovanje u pastoralu - bio put Kristove dobrote, ljubavi, mira i pravednosti do konačno njegovog odlaska i susreta s Kristom i vječnoj ljubavi u nebu. A upravo taj i takav put fra Mijina franjevaštva nije mu nitko mogao omesti pa ni u vrijeme komunističko-ateističke i jugoslavenske diktature, a niti godine odgovornog pastoralu u prezasićenom bogatstvu i sekularizaciji života Crkve u Njemačkoj.

Mi ga se, njegove kolege, kao i svi koji su ga dobro poznavali, ostala braća i sestre i brojni vjernici, u najljepšim uspomenu sjećamo. Bio je nešto više poučniji od ostalih, ali uvijek u svemu i sa svime veseo, bratski, iskren, miran, drag i ugodan svima. Sve nas je jednako volio i poštivao – kako je znao voljeti i ljubiti svetu Crkvu, svoju Franjevačku Provinciju – svoje vjernike, te nikada i nikome nije znao uputiti i reći uvredljivu riječ ili primjedbu. Zato nam je svima bio cijenjen, poštivan i drag.

Redovito je svake godine na naše svećeničke i franjevačke godišnjice dolazio i to s čistom svećeničkom i frajevačkom ljubavlju i srećom, izuzev ovogodišnju 40. obljetnicu našega jubilarnog svećeništva, kad ga je zaustavila njegova teška bolest. U tim prigodama naših proslava znao je tiho, neupadno i mirno reći kako još ovo malo našeg svećeničkog života, koje smo odabrali po svome franjevačkom pozivu, trebamo što bolje iskoristiti u skladu s Božjom voljom i Božjom Providnošću, tj. predanjem i što dubljim poniranjem u bit svećeništva i našeg franjevaštva. I to je bila fra Mijina globalna, stvarna i prava skica njegova franjevačkog portreta i života.

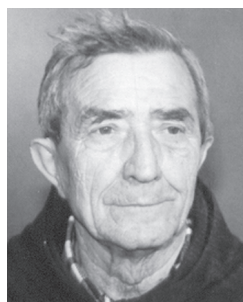
No, može li se takav fra Mijin životni portret ocrtati dovršenim sa svime što je on u životu učinio kao franjevac – svećenik, a bez njegovih neispunjenih planova – želja? Ne, ne može!

Želio je ostvariti još svoje neostvarene planove svoga svećenstva- franjevaštva, a o čemu mi je pisao – možda njegovo posljednje pismo na zemlji – pred proslavu 40. obljetnice našeg svećeništva: «Sve sam se dogovorio s mojim župnikom fra Božom Morićem. U nedjelju, 24. srpnja 2005., u svetištu Sv. Nikle Tavelića u župi Lišane – Vukšić bit će moja jubilarna sv. Misa. Trebat će mi do 1500 spomen-sličica. Imat ću ih kome raspodijeliti, a jedan dio moram predvidjeti za zadnju nedjelju moje svećeničke misijske službe u misiji. Ipak, moram ti priznati kako nije sigurno da se može bilo koji čovjek sigurno pouzdati u nekakvu svoju osobnu zdravstvenu

sigurnost na duže vrijeme... Dobro je kad se može ujutro zdravo probuditi i dići iz svog kreveta. Stoga sam – valjda si čuo – poslao na Upravu za moj definitivnan povratak u Domovinu i to nakon punih 28 godina provedenih u Njemačkoj - 23 godine na njemačkim župama i 5 za naše drage i izmučene hrvatske vjernike *Gastarbeitere*. Ti si, kako sam informiran, prerano napustio svoju službu u Zagrebu, a ja se poslije mature u Zagreb povraćam da u svetištu naše Gospe Lurdske dovršim svoj svećenički i franjevački plan u svakodnevnoj svetoj isповјedaonici».

Sve je, međutim, fra Mijine planove prekinula njegova teška bolest, u kojoj smo se svi molili koliko za ozdravljenje toliko i još više da fra Mijo bude sav predan Božjoj volji i Providnosti. Osobno sam na tu nakanu sam molio kad sam prošlog mjeseca hodočastio u Svetoj Zemlji po mjestima povezanih s Isusovim životom. S Kristove Kalvarije i proslavljenog groba uskrsnuća uputio sam mu razglednicu s molitvama, pozdravima i željama kako za zdravlje, a još više da se na njegovoj neizlječenoj bolesti dovrši sveta volja Božja. Po povratku iz Svete Zemlje posjetio sam ga nemoćna, veoma smirena i gotovo na licu rasvijetljena i zadovoljna. Sjedio sam do njega preko sat vremena u veoma dobrom raspoloženju, kada mi je između ostaloga jasno istakao i naglasio: «Dragi kolega, ne boli me ništa, a ja – evo – vršim volju Božju!» Fra Mijo me je time oduševio – ako hoćete – bodrio svojom vjerom i nadom. Snagu je dobivao od Kruha vječnog Života. Zato je sa smrću našao i zadobio Život, koji sa svakom svojom misom živio, proživljavao i intimno se srastao Kruhom Života – u presvetoj Žrtvi i na gozbi s Kristom, u Kristu i po Kristu s koji se preselio k nebeskom Ocu.

Pokojni i dragi kolega, fra Mijo, hvala ti za sve ono tvoje tiho i nenametljivo franjevaštvo i svećeništvo, pravo Isusovo i Franjino svijetlo – s kojim si nam svijetlio u svom mukotrpnom svećeništvu i redovništvu, dok ti ovdje sa svima okupljenima i posebno s tvojim kolegama spontano ponavljam pitanje, dostojno tvoje i naše vjere: Kako mora postojati bogata i pravedna Božja nagrada u nebu za tvoj trud, ljubav, dobrotu i franjevačku skrovitost i skromnost?

† fra Julijan Ramljak

Br. 01-831/05.

Split, 19. prosinca 2005.

Predmet: *Molitva za pok. fra Julijana Ramljaka*

Braća koja nisu obavila molitve i slavila misu za pok. fra Julijana Ramljaka, neka to učine što prije kako propisuju Statuti Provincije: braća svećenici po jednu sv. Misu, a braća klerici i neklerici križni put.

U nekrologiju pojedinih samostana neka se upiše na dan 16. prosinca 2005. godine:

Fra Julijan Ramljak rodio se 5. studenoga 1918. u Siveriću. U novicijat stupio 28. srpnja 1937. na Visovcu. Svečane zavjete položio 24. rujna 1941. u Makarskoj. Za svećenika zaređen 15. kolovoza 1943. u Makarskoj.

Do 1947. godine obnašao je službu župnog vikara u Dubravicama, Rupama, Kljacima i Gracu (drniškom). 1947. godine je uhapšen u Gracu (drniškom) te u Drnišu, 7. prosinca 1947. godine od Okružnog suda iz Šibenika osuđen na zatvor u trajanju od 18 godina. U šibenskom zatvoru provodi od dana suđenja do listopada 1948. godine kada je odveden u Staru Gradišku. Na slobodu je pušten u ožujku 1962.

Od 1962. obnaša razne pastoralne službe, a od 1976. do 1979. obnaša i službu definitora Provincije.

Preminuo je u Splitu, u bolnici Firule, 16. prosinca 2005. godine, pokopan u samostansku grobnicu na Visovcu, 19. prosinca 2005.

Oproštajni govor fra Ante Branka Periše, definitora

U vremenu Došašća, kao vjernici, ulazimo u milosno vrijeme koje je usmjereno prema Isusu kao središtu našega okupljanja i kao konačitu euharistijskoga slavlja.

U Došašću se spominjemo triju Isusovih dolazaka među nas. Od prvoga Čovjeka do Blagovijesti traje prvo došašće koje se ostvarilo u Isusovu utjelovljenju i rođenju. Ovo sjećanje doživljava vjernički vrhunac u svetkovini Porođenja Gospodinova - na kršćanski Božić. Drugi Isusov dolazak, kada slavimo njegove sadašnje dolaske, božićno došašće ostvaruje se u misnim slavljinama i u sakramentalnim tajnama. Treći Isusov dolazak očekujemo na kraju naše povijesti, kada će se, u došašću zadnjega dana, pojaviti Isus kao Kralj i Sudac. Sva tri Isusova pojavka među nama, onaj povijesni, i ovaj današnji, kao i onaj u budućnosti, potvrđujemo za vrijeme misnoga slavlja u spasonosnim riječima naše vjere: Tvoju smrt, Gospodine, naviještamo; tvoje uskrsnuće slavimo; tvoj slavni dolazak iščekujemo.

Prema Svetom pismu, vjernički život, kao sveta Rijeka krštenja, teče prema iščekivanju; jer, kao Isusovi učenici, po ljudskom srcu i vjerničkoj duši, rođeni u čežnji, živimo u iščekivanju, a umiremo u nadi života budućega vijeka na nebesima.

U vrijeme Došašća naša Crkva budi u nama nadu spasenja koju je Ivan Krstitelj navjestio pokrštavajući na Rijeci kada je posvjedočio za Isusa: «Ovo je Janje Božje, koje oduzima grijeh svijeta».

U ono vrijeme dođe Isus sa svojim učenicima na Rijeku i reče mnoštvu: «Što ste došli vidjeti? Trsku koju vjetar ljulja? Nipošto, došli ste vidjeti Proroka».

U ovo vrijeme, u ponedjeljak, 19. prosinca 2005., okupljeni oko oltara Isusa Krista misi zadušnici, ne pitamo se: «Zašto smo došli na Rijeku? Jer, nismo došli gledati kako se jablanovi njišu, niti smo došli vidjeti okreće li se Visovac prema mjesečevim mijenama. Došli smo osjetiti kako se dobri Otac raduje, jer je u naručje primio svoje dijete, koje je, 5. studenoga 1918., po božanskoj stvaralačkoj moći, podario vjerničkoj obitelji, ocu Luki i majci Mariji, u Siveriću, kraj Drniša. Sretni roditelji, Božjem daru, svomu sinu, na dan krštenja, 10. studenoga 1918., izgovorili su ime: «Ti si Petar».

Bezbrizne mladenačke dane Petar, ili Pešo, kako su ga mještani rado zvali, provodio je u zavičaju djetinjstva. Završio je četiri razreda u osnovnoj školi u Siveriću, a peti razred u Drnišu 1931. godine. Odgojen u vjeri roditeljskoj, mali Pešo otišao je u Franjevačko sjemenište i u Sinju završio Franjevačku klasičnu gimnaziju, a filozofsko-teološki studij na Visokoj franjevačkoj bogosloviji u Makarskoj.

U franjevački novicijat stupio je 28. srpnja 1937. na Visovcu. Toga dana Petar - Pešo postao je fra Julijan. Vjernost franjevačkom redu i redovničkom pozivu potpisao je 24. rujna 1941. u Makarskoj. Za svećenika je zaređen 18. kolovoza 1943. u Makarskoj. Mladu misu proslavio je u rodnom Siveriću, 29. kolovoza 1943. godine. Fra Julijan je tako ispunio životnu želju. Postao je Isusov prorok, novi Ivan, koji će od Rijeke Krštenja usmjeravati vjernike prema Gori Križa.

Međutim, bile su to godine kada su jahači posljednjih vremena harali hrvatskim zemljama; kada je drugo-svjetski ratni zmaj odlučio zatrti sve što je hrvatsko i katoličko. Zato je Uprava Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja rasporedila bogoslove i mlade svećenike po različitim samostanima da pomognu u župama rodnoga okružja.

Tako je mladomisnik fra Julijan, 10. veljače 1944., stigao u franjevački samostan Gospe Visovačke na Visovcu, odakle je pastorizirao vjernike u župama visovačkoga okružja na jugozapadnoj strani, u Župi Sv. Katarine u Dubravicama i u Župi Sv. Jurja u Rupama. U nemogućnosti da okuplja vjernike u crkvama, često je koristio prirodna skloništa za misno slavlje, kao što su bili skroviti šumarci i spilje na Roškom Slapu.

Zatim je, od 13. ožujka 1945. do 9. prosinca 1947., pastorizirao sjeveroistočne župe visovačkoga okružja, Župu Sv. Ilije u Kljacima i Župu Pohoda Marijina u Gracu kraj Drniša, a po potrebi i druge župe po obroncima Petrove Gore. Poznavajući putove i stranputine Drniške krajine, koristeći rodnu kuću u Siveriću kao sklonište, pješice je obilazio katoličke vjernike i s njima se sastajao na misno slavlje, sve do dana hapšenja.

Bilo je to vrijeme kada se zalazak sunca bojao granuću novoga jutra kazati jučerašnje događaje. U župnoj kući u Oklaju, 29. lipnja 1942., kao prva žrtva Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja, ubijen je fra Pavao Silov. Fra Jozo Broković, župnik u Kljacima, ubijen je 1. studenoga 1942., u Muću. Fra Andrija Zjačić, župnik u Lišanima, odveden je u Bukovicu i 14. siječnja 1944. bačen u jamu kraj Nunića. Nedaleko Unešića, 17. svibnja 1944., ubijen je fra Ivan Romac. U Drnišu je, 18. studenoga 1944., ubijen fra Žarko Carev zajedno s 23 katolika. Fra Jozo Jekrović strijeljan je, 27. prosinca 1944., s trojicom katolika. Fra Paško Bačić, 8. veljače 1946., zatučen je kamenjem u Mirloviću. I tako redom, fra Krsto, fra Kruno, fra Petar... 44 svećenika Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja postali su žrtve svoga svećeništva.

Fra Julijan je, u nedjelju navečer, 19 listopada 1947., uhapšen u župnoj kući u Gracu i odveden na saslušanje u Drniš. Prvo suđenje «narodna vlast» održala je u Drnišu, 7. prosinca 1947. godine. Nakon što je izdržao 123 sata u «stavu mirno», u sudnici je ustao narodni sudac Herod i pročitao presudu: «Osuđuje se optuženi Ramljak fra Julijan na 8 (osam) godina lišenja slobode s prisilnim radom i na gubitak političkih i pojedinačnih građanskih prava u trajanju od 5 (pet) godina. »

Iz Drniša je bio prebačen u zatvor u Šibeniku gdje je ostao do 24. siječnja 1948. godine. Iz šibenskoga zatvora premješten je u Kazneno-popravni dom u Staroj Gradiški. Zatim je promijenio nekoliko zatvorskih konačišta. Nakon što je, od 25. siječnja do 28. veljače 1948., «odležao» u Staroj Gradiški, od 1. do 5. ožujka 1948., proživio je u zatvoru u Splitu, a od 5. ožujka do 17. srpnja bio je zatočen u Šibeniku.

U Šibeniku, 17. srpnja 1948. u 12 sati, sjeo je namjesnik Poncije na sudačku stolicu i pročitao presudu na osnovu članka 4, stavka 1: «Osuđuje se optuženi Ramljak fra Julijan... po krivičnim djelima protiv naroda i države na 18 (osamnaest) godina lišenja slobode s prisilnim radom i 5 (pet) godina gubitka svih građanskih prava». Kao broj 4755, zatim kao broj 554 i na koncu kao broj 55, uz «oprostenje» od tri godine, fra Julijan je «odrobijao» 15 godina u Staroj Gradiški, od 7. listopada 1948. do 6 travnja 1962. godine, ukupno 4929 dana.

Fra Julijan se nikada nije upitao zašto je postao robijaš s brojem u komunističkom zatvoru. Jer je znao da ni Ivan Krstitelj, iako nevin, nije pitao zašto je čamio u Herodovoj tamnici do dana smaknuća. Jer je znao da ni Isus Krist, iako mu krivica nije dokazana, nije pitao zašto je visio na Poncijevu križu do noći Velikoga petka.

Od mlade mise fra Julijanov svećenički životni tijek bio je ispunjen ratnim partizanskim progonima i poratnim komunističkim suđenjima i robijanjem, samo zato što je bio Hrvat i katolički svećenik. U knjizi «Nečastiva urota»,

Visovac 1994., opisao je bez ikakve mržnje i bez imalo srdžbe svoj «popravak» u Staroj Gradiški, i oprostio svima koji su ga osudili bez dokaza i mučili bez razloga.

Nakon izlaska iz zatvora i kratkoga oporavka, fra Julijan se opet uključio u pastoralnu službu. Tako je, od 1. kolovoza 1962. do 31. srpnja 1976. bio župnik u Župi Sv. Ilije u Studencima kraj Imotskoga, zatim, od 1. kolovoza 1976. do 31. kolovoza 1991., u Župi Uznesenja Marijina u Stankovcima kraj Benkovca, pastorizirajući neko vrijeme i susjednu Župu Sv. Ivana Krstitelja u Banjevcima.

Propast zatornoga zmaja sa crvenim pandžama fra Julijan je dočekaao kao župni vikar u Župi Sv. Mihovila u Promini. Radovao se ponovnoj uspostavi Hrvatske države. Međutim, balvanske prepreke četničkih hordi i vior ratnoga stroja iselio ga je u Župu Sv. Nikole Tavelića u Perkoviću. Poslije Vojno-redarstvene operacije «Oluja», nastanio se u župnoj kući u Drnišu kao ispovijednik. Početkom listopada 2005., zbog narušenoga zdravlja, premješten je u samostan Gospe Karmelske u Omišu. Nedugo, nakon premještaja, fra Julijan je stigao na Goru i svoj vjernički križ, s jarmom redovničkih zavjeta i bremenom svećeničkoga reda, položio do križa Isusa Krista.

U ovo vrijeme, u petak, 16. prosinca 2005., reče Isus: «Navršio si 88 godina mučnoga života, ušao si u 69. godinu redovništva i u 63. godinu svećeništva; fra Julijane, dođi k meni, izmoren si i opterećen i ja ću te odmoriti. Nasloni svoj križ na križ moj, jer sam krotka i ponizna srca, i naći ćeš spokoj duši svojoj».

Dragi brate, i sveti uzore za križ časni i Hrvatsku zlatnu, fra Julijane, Petre - Pešo, Dragi, Dragane, u ime članova Bratstva Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja, i u ime odsutnoga provincijala fra Željka, hvala ti za prikazanu žrtvu svoga mučeništva, redovništva i svećeništva na oltaru Isusa Krista. Neka te rodna gruda hrvatske zemlje, koju si toliko ljubio, prenese u divno kraljevstvo svjetlosti i mira, u kuću dobrog Oca na nebesima. Ti si svoje božićno Došašće već pretvorio u nebesku stvarnost, a mi ćemo, kao tvoja braća, sjećajući se tebe, i ove godine, Božić uprizoriti tek u slici betlehemske štalice.

Oproštajni govor fra Bernardina Škunce, provincijala franjevačke provincije Sv. Jeronima

Brate provincijski vikaru i sva braćo provincije Presvetoga Otkupitelja!

U ovom času sprovodnoga slavlja tjelesnih relikvija fra Julijana Ramljaka, s posebnim osjećajima želim izraziti svoje razmišljanje i sjećanje na toga dragoga čovjeka i nadasve jednostavnoga franjevačkoga svjedoka.

Veliki događaji čovjekove povijesti – kako oni pozitivni, tako i negativni – neizbrisivo se upisuju u narodnu memoriju. Tako su, primjerice, turski ratovi – to veliko zlo naše povijesti – duboko utkani u našu narodnu memoriju. I Marko Marulić i fra Andrija Kačić-Miočić i Ivan Mažuranić i mnogi, mnogi – uz povjesničare – unesoše ih u našu memoriju.

Na isti način, i komunistički i fašistički ratovi i naš Bleiburg i naše Jazovke, utisnuti su u našu memoriju. I Domovinski rat i naši branitelji i naši generali, već uđoše u našu hrvatsku i vjerničku memoriju.

U tom općem pokladu naše narodne i vjerničke memorije, mnogi su pojedinci ostali, kao korifeji, mučenički sadržaj naše memorije. Ovdje, pored lijesa u kojemu počiva tjelesna relikvija nezaboravnoga nam fra Julijana, s ponosom možemo reći: u mučnoj memoriji komunističkih zala, ostalo je svjetlo – pored mnogih – dragoga fra Julijana. On s punom težinom svoga mučeničkoga svjedočenja biva upisan i u memoriju svoje Provincije, i u sveopću franjevačku memoriju, i u memoriju Crkve u Hrvata, i u memoriju čitave Hrvatske, poput blaženoga mučenika kard. Alojzija Stepinca, širokobrijeških mučenika, fratara i civila, fra Rafe Kalinića, fra Petra Perice, fra Marijana Blažića, fra Ive Perana, fra Joze Viskovića, i tolikih...

Ono što našega fra Julijana obilježuje, jest njegova jasnoća pred ZLIM SUCEM (pred komunizmom), ali i njegova vedrina u procesu toga zla... .

Kad bih bio kipar, u ovakvoj bih ikonografiji uradio kip fra Julijana: asketski fratar, maloga stasa, odjeven u istrošeni habit, uspravan kao svijeća, istinit i vedar kao neugasivi jaki plamen na vjetru, s gitarom koja je sastavljena od zatvorske rešetke, a u desnoj mu ruci mali limeni TAU sv. Franje.

Sviraj, dragi fra Julijane, himnu svojemu mučeništvu, sa svim našim čestitim mučenicima od vremena Tomislavovih, i Svačićevih, i Zrinskih i Frankopana, i Bleiburga, i Domovinskoga rata..... Sviraj, jer si danas, za vazda upisan u MEMORIJAL, u SPOMEN-ČIN Isusa Krista, jedinoga Spasitelja svih ljudi.

Oproštajni govor fra Stipe Šušnjare, gvardijana samostana u Omišu

Preuzvišeni oče biskupe, oče Provincijale, braćo svećenici, rodbino i prijatelji našeg pokojnika, dragi vjernici...

Početkom listopada (5. X. 2005) ove godine fra Julijan je premješten u samostan Gospe od Karmela u Omišu.

Dakle, živio je u Omišu vrlo kratko, nešto više od dva mjeseca. Iako je u početku djelovao nemoćno, brzo se oporavio i postao dosta pokretljiv. Ta njegova pokretljivost i vedrina kojom je zračio davale su nam nadu da će uspješno podnijeti nesretni slučaj loma kuka (7. XII. 2005.) kao i operativni zahvat. No, Božja volja bila je da nas napusti.

Iz ovog kratkog perioda njegova života u Omišu istakao bi dvije stvari:

Više smo puta čuli onu rečenicu: o čemu danju razmišljamo o tomu noću sanjamo. Ponekad u snu ili polusnu fra Julijanove riječi, koje su u noćnoj tišini odjekivale prostorima samostana, gotovo uvijek su imale pastoralno obilježje: jednom je zvao remetu da otvori crkvu... Zvoni za misu. Ili bi govorio djeci da trebaju doći na misu, ili vjeronauk... Čuli bi ponekad i one karakteristične riječi koje je često izgovarao pred crkvom: a koji si ti... čiji je ono mali... Dakle, i u posljednjim danima života iz njega je govorila poznata i omiljena pastoralna duša...

Vedrina duha i komunikativnost, kojom je zračio, nije ga napustila do posljednjeg časa. Na dan njegove smrti reče sestra Fabijana: „Puno će mi nedostajati. Svaki dan bih ga ostavila uz fra Šimuna ili fra Dominika, gdje je bilo potrebnije i bila sam mirna, on im je skraćivao vrijeme i ujedno kod njih stvarao pozitivno raspoloženje... „

Pred petnaestak dana, dok je stajao uz fra Šimunov bolesnički krevet, reče mu ove riječi: „Pajzane, najprije ću odavle otići ja, a ti ćeš onda doći za mnom“. Možemo se domišljati na što je mislio. No, jedno je sigurno. Fra Julijan nas je napustio 16. prosina u 10. s. a dan poslije i fra Šimun. Vjerujem da nas danas zajedno promatraju iz Nebeske domovine.

U ime braće fratara u Omišu izražavam iskrenu sućut njegovoj rodbini i prijateljima te zahvaljujem za ljubav iskazanu prema našem bratu fra Julijanu.

Zahvaljujem za svu pažnju i skrb iskazanu prema našem pokojniku: časnim sestrama u Omišu, posebno s. Fabjani, dr. Anti Surlin te osoblju doma zdravlja u Omišu i osoblju bolničkog centra na Firulama, gdje je naš pokojni brat liječen posljednjih osam dana.

U ozračju Adventa, kada svoje misli usmjeravam prema konačnom Kristovom dolasku te ozarena srca iščekujemo blagdan Kristova rođenja, opraštamo se od tebe brate Julijane, s vjerom i nadom, da je Gospodin - komu si vjerno služio svojim svećeničkim i redovničkim poslanjem - nagradio tvoj život, patnju i rad i primio te u radost nebeskog života, u zajedništvo s našom nebeskom majkom Marijom i svima svetima.

Počivaj u miru Božjem.

Oproštajni govor fra Mate Gverića, župnika župe Gospe Ružarice u Drniš

Preuzvišeni o. Biskupe, mnp. o. Vikaru, draga braćo redovnici i svećenici, poštovana rodbino i prijatelji našega fra Julijana, dragi vjernici!

Opraštam se od o. fra Julijana Ramljaka u ime župe Drniš i svećenika Drniškog dekanata.

Na vijest o smrti fra Julijana Ramljaka bilo je raznih uskliku:

«Bog mu dao pokoj duši!, Spasio se!, Umro je veliki mučenik i heroj!, Umro je legenda!, Što je sve pretrpio dobro je i doživio!, Dugo ćemo ga pamtiti!, Neka mu je laka hrvatska gruda za koju je trpio!... »

Kad sam, prije dvije godine, imenovan župnikom Drniša u župi sam zatekao i o. Julijana. Bio je veseo i živahan, zračio je veseljem i voljom za život. Bio je jednostavan, skroman, isposnička figura, ugodan u razgovoru, spreman pomoći i izići u susret. Pomogao je okolnim župnicima u pastoralnom radu. Kod njega su se ljudi rado ispovijedali. Bio je blag kao sv. Leopold Mandić.

Ove godine naglo je oslabio. Mi smo mu, radi njegovih zasluga i ljubavi prema Drnišu u kojem je on želio ostati do smrti, činili sve što smo mogli.

Kad smo zaključili da naša pomoć nije više adekvatna, njegovim potrebama, u dogovoru s provincijalom i gvardijanom samostana u Omišu, 6. listopada odvezli smo ga u samostan Omiš gdje su uvjeti i posluga mnogo bolji nego Drnišu. Tamo se je čak i oporavio. Ali kad je pao i slomio kuk te operiran bilo je jasno da će teško preboljeti.

Godine 1962. kad smo bili u novicijatu na Visovcu čuli smo da nam dolaze dva fratra koji su bili 16 godina u zatvoru. Kad smo ih vidjeli rado smo se s njima rukovali, htjeli smo ih dodirnuti, gledali ih velikim očima. Nismo tada dobro ni znali okolnosti zašto je tko bio zatvoren. Samo znam da je u samostanu bilo veliko veselje što su fra Julijan i fra Josip Visković pušteni iz zatvora.

Fra Julijan se dao Provinciji na raspolaganje. Počeo je raditi po župama. Kad se je predstavljao župi i župljanima bilo je dovoljno istaknuti da je bio u zatvoru 16 godina pa da zadobije apsolutno povjerenje. Budući da je bio dobre i vesele naravi brzo se je prilagođavao dotičnoj sredini. Volio je ljude, pa su mu ljudi uzvraćali istom mjerom. Nije bio sebičan. Dobivene darove od dobročinitelja rado je dijelio siromašnima i potrebnima. Bio je širokog srca. Mnogi će đaci, studenti i obitelji zaplakati na vijest o njegovoj smrti.

Imao je dobre veze s uglednim ljudima iz vjerskog, kulturnog i političkog života, posebno zatvorenima i onima koji su robijali za Hrvatsku. Pratio je sve što se u Crkvi i svijetu događalo. Iz novina je izrezivao važne članke, posebno novinara Jovića. Stari župljani su ga teško zaboravljali a novi brzo prihvaćali.

Fra Julijan je bio čvrsta karaktera. Bog ga je u životu jako kušao. Bio je malen rastom, ali jak duhom. U životnom iskušenju sačuvao je vjeru u Boga, svećeničko i redovničko zvanje, ostao vjeran svome narodu. I u svojoj starosti morao je bježati pred četnicima. Ipak, Bog mu je dao dugi vijek u kojem je

dočekaao Hrvatsku državu za koju se velikodušno žrtvovao. Često je i govorio da mu nije žao ni robije ni ponižavanja kad je dočekaao Hrvatsku. Svima je praštao, nije bio osvetljiv. Bogoljublje, čovjekoljublje i rodoljublje bili su mu ideali i principi.

Našoj Provinciji, koja je dala mnoštvo mučenika i heroja za vjeru i narod, je čast i ponos što je fra Julijan bio naš subrat. . Ponosni smo na tako dobrog i vrlog katolika, redovnika, svećenika i Hrvata.

«Nije visok, tko na visu stoji,
nije velik, tko se velik rodi,
već je visok, tko u nizu stoji,
i s visinom nadmaša visina.
A velik je, tko se malen rodi,
al kad pane, golem grrob mu treba. « (Ivan Mažuranić)

Zahvaljujem se župnom osoblju, medicinskom osoblju na čelu s dr. Omerkom u Drnišu, svim ljudima koji su pokazali ljubav prema fra Julijanu u njegovim zadnjim danima.

Oproštajni govor fra Stjepana Matića, župnika župe sv. Petra u Siveriću

Poštovana braćo i sestre!

U svetopisamskoj knjizi Mudrosti, u drugome poglavlju čitamo: «Potlačimo ubogog pravednika ... Postavimo zasjedu pravedniku, jer nam smeta, protiv se našem ponašanju...»

Našega fra Julijana pratile su – kako nam je itekako dobro poznato – mnoge zamke na njegovom životnom putu. Ali uz Božju pomoć sve ih je nadvladao jer je na umu imao riječi svetog Pavla Apostola koji je kazao: *Sve mogu u onome koji me krijepi!*

Bogu hvala što smo imali fra Julijana, koji nije bio samo glasnik Velikoga Kralja, nego i istinski svjedok i živi mučenik u opasnim vremenima naše ne baš tako davne velike hrvatske nevolje.

Dragi fra Julijane, hvala od srca za dobre savjete i za Tvoje često zanimanje za sveukupan život u rodnoj župi sv. Petra u Siveriću.

Hvala ti u ime svih župljana i u moje osobno ime.

Čvrsto se nadamo da si već čuo utješne riječi dobroga Pastira: Dođi dobri i vjerni slugo jer si u malome bio vjeran, nad mnogim ću te postaviti, uđi u veselje Gospodara svoga!

Tako neka bude! Amen.

Oproštajni govor fra Marka Durana župnika župe Gospe Ružarice u Vrlici

Dragi fra Julijane, na kraju tvog ovozemnog putovanja želim ti reći hvala. Zajedno smo živjeli i radili dvanaest godina: od dana kad su četničke horde započele svoj krvavi pir pa do završetka rata i kasnije.

Nakon vojno-redarstvene operacije Oluja vratili smo se iz progonstva u popaljenu Prominu. U crkvi Gospe čatrnjske našli smo križ koji su četnici raskomadali. Taj korpus kao da govori: «Ti budi moje ruke, moja glava i moje noge. »

Tvoj životni put, dragi fra Julijane, bio je Isusov put. Nisi se dao slomiti od komunisti, nisi se dao slomiti od četnika. Uvijek si bio Isusove ruke, glas, noge, ... svojim svjedočenjem.

Hvala ti za franjevačku malenost kojom si se otvorio Bogu i njemu služio cijeli život.

Nisu ti ni srce ni dušu zaposjela materijalna dobra. Znao si reći: «Imao sam novca ko blata!» A znamo dobro da ništa od toga nisi zadržao za sebe jer na sebi nikad nisi imao ni pravih hlača. Novac si trošio za crkve i za razne potrebe bližnjih.

Nadasve si bio čovjek molitve. Ljudima si ulijevao nadu u povratak na ognjišta, želio si ih približiti Bogu. Poticao si ih na molitvu. Djeca su te posebno voljela. Svjetlo Božje milosti želio si upaliti u svakom srcu. Toliko si puta upozoravao: «Vi mladi upamtite dobro: dok moliš znaj da stojiš, a ako ne moliš, padaš!»

Hvala ti na poticajima, hvala ti na suradnji, hvala ti nadasve što si bio fratar, hvala ti što si bio svjedok i pomoć ljudima u bogoljublju, bratoljublju i domoljublju.

Hvala ti za život koji je duboko bio prožet svjedočanstvom Evanđelja.

Oproštajni govor dr. Vlade Šakića

Fra Julijan Ramljak došao je služiti na Studence 1962. godine i ostao je do 1976. godine. Da je bilo po Studenčanima Studence nikada ne bi napustio, ali kada ih je kao župnik i napustio ostao je do svoje smrti, a uvjeren sam i poslije, u našim srcima, molitvama i sjećanjima s kojima se umire. Na Svetog Iliju 2003. godine fra Julijan je na Studencima održao misu povodom šezdesete obljetnice svoga mladomisništva. Nas nekoliko njegovih prvih studenačkih ministranata, iz šezdesetih godina kada smo polazili niže razrede osnovne škole, obukli smo ministrantsku odoru, tada kao pedesetogodišnjaci,

kako bi izrazili svoje duboko poštovanje ovom jednostavnom čovjeku i franjevcu, koji je cijeli život s osmjehom na licu i plamenom u očima neumorno svjedočio Kristov nauk i muku. Bilo je to neirecivo iskustvo koje nas je s njim ponovo sjedinilo na način na koji smo četrdeset godina prije međusobno poznanstvo i započeli. A crkva Svetog Ilije bila je prepuna Studenčana, koji iz raznih krajeva Hrvatske i svijeta dođoše svome Julijanu da poslušaju još jednu od njegovih gromovitih propovjedi iz kojih su munje uvijek osvjetljavale naša srca i životne putokaze, a gromovi opominjali sve one koji napustiše staze evanđeoskog puta i okrenuše se ispraznom i bezbožnom svijetu kao predvodnici ili sljedbenici. Za sve nas vrijeme se na trenutak zaustavilo, a naše misli odvele su nas u ta vremena velikih iskušenja u kojima nam je fra Julijan neumorno otvarao vrata nade. Danas nam je svima jasno da snagu koju smo u njemu sve vrijeme osjećali nije mogao crpiti samo iz suhonjavog i žilavog tijela. Bila je to snaga iz izvora na kojem se cijeli život napajao, a to je Kristovo evanđelje.

U olovnim godinama u kojima se zaredio, prošao svoju kalvariju kroz socijalističke logore, služio Bogu i svojim župljanima postao je živom franjevačkom legendom i svjedokom vremena u kojem je živio. Njegov je utjecaj na nas uvijek bio u nerazdvojnem jedinstvu s Božjim utjecajem jer je svaka njegova poruka bila istodobno i svjetovna i duhovna. Zato mislim da svi možemo podijeliti osjećaje iz tih vremena sa studenačkom djevojčicom Nadom Babić, koje je ona nedavno s nama podijelila u svojem zapisu „Uskrs, Isus i fra Julijan“ objavljenom u Studenačkoj monografiji, iz kojeg ću citirati jednu njenu misao: „U razmišljanju bi me zatekla slijedeća postaja, a nakon svake postaje isti pripjev i isto pitanje, pomno slušanje i iste misli. Još je nešto zaokupljalo moju pozornost: fra Julijan je bio ispijen i mršav isto kao Isus na našem srebrenosivom križu, a bila sam čula, kada su stariji mislili da ih ne slušam i ne razumijem, da je fra Julijan bio suđen i nepravедno osuđen, da je bio u zatvoru i tučen... Nisam znala koga sam više voljela - fra Julijana ili Isusa. „

Siguran sam da su ga ovako doživljavali njegovi Siverićani i Drnišani, Dubravičani, Rupljaci, Kljačani, Gračani, Stankovčani, i svi drugi s kojima je živio ili su ga Božjom promisli poznavali.

Bog je svome sluzi Julijanu i pored teškog, a značajnim dijelom i mučeničkog života podario dugi životni vijek. Doživi on tako i hrvatsko državno osamostaljenje koje je odmah uz Evanđelje bilo najčešćim sadržajem njegovih misli, molitvi i poruka. Dobio je tako priliku da u novim okolnostima cijelom hrvatskom puku i u pisanoj riječi ostavi svoje životno svjedočanstvo o značenju vjere te nacionalnog i kulturnog identiteta kao temelja na kojima smo više od tisućljeća na ovim prostorima rađali se, ginuli, umirali. I - opstajali.

Skupili smo se ovdje, na tvome Visovcu na kojemu si započeo svoj franjevački put, dragi naš oče Julijane, dragi naš Dragane ili jednostavno Julijane, da te ispratimo k onome kojem si na našu radost i sreću cijeli život služio. Jer taj put te uvijek k njemu vodio, a ti si ga tako tabao da je nama za tobom bilo mnogo lakše hodati. Neka te zato Božja milost obasja istim sjajem kojim si ti obasjavao naša srca i ispunjavao naše duše. Bila ti laka ova visovačka i hrvatska gruda.

Oproštajni govor fra Ivana Buljevića, gvardijana samostana na Visovcu

Preuzvišeni gospodine Biskupe!

Draga braćo i sestre!

Ispred samostana Gospe visovačke u čijem okruženju je rođen pok. fra Julijan RAMLJAK, u kojem je obukao fratarski habit, započeo prve svećeničke pastoralne korake, iz čijeg okruženja je otišao na robiju, i u čijem okruženju je djelovao zadnjih tridesetak godina, te u koji se danas vraća na privremeno počivalište, želim reći nekoliko riječi oprostaja.

Kad sažmemo ovaj život koji se časno ugasio možemo samo reći: HVALA TI, BOŽE, za našeg brata fra Julijana koji je:

- ponikao u časnoj hrvatskoj i katoličkoj obitelji Luke RAMLJAKA i Mare rođ. Odak.
- pod budnim okom jakih svjedoka Evanđelja tijekom formacije uočio razloge kršćanske nade i u kušnjama i progonstvima dao hrabro svjedočanstvo vjere za Krista.
- junački izdržao montirani komunistički proces, korumpirano komunističko sudstvo, lažne svjedoke, udbaške progone i bezdušna mučenja.
- hrabro sudjelovao u rušenju zločinačkoga komunističkog režima izlažući se velikim pogibeljima u službi vječnoj Istini.
- i nakon robije hrabro životom i riječju naviještao Isusa jedinoga Spasitelja, revnujući za spasenje svih povjerenih mu ljudi nesebičnom pažnjom.
- Ostavio jasnu poruku ispisanu vlastitim životom da se nikada ne smije biti izdajica svoje katoličke pripadnosti, svoga roda i zemlje Hrvatske i da se ni u kakvim okolnostima ne smije iskazati poklon Zvijeri.

Hvala Ti, dobri Bože, što si se htio slaviti u našem bratu Julijanu.

Mi, braća njegova, danas polažemo njegovo mrtvo tijelo kao najizvrsnije sjeme u zemlju iz kojeg će, nadamo se i vjerujemo, niknuti nove mladice vjernih svjedoka Evanđelja, koji će stopama asiškog trubadura služiti crkvi i hrvatskom narodu.

- Pridružujemo te 44-orici naše subraće, žrtvama komunističkih zločinaca, monstruozno mučenim i bezdušno poubijanim tijekom i poslije Drugoga

svjetskog rata i poraća, pastoralno i humano djelujući na prostorima povjerenim Provinciji Presvetoga Otkupitelja.

Izražavam sućut u ime svoje braće u samostanu i samostanskom okružju te Novicijata:

pokojnikovoj sestri Mariji, sinovcima Josi i Ivici, sinovkama, nećacima, nećakinjama, nevjestama i svoj rodbini te mještanima župe Siverić i Drniš.

- Prenosim izraze sućuti našeg fra Šime Samca, gen. def.
- Iskrenu sućut našeg provincijala fra Željka Tolića, koji iz opravdanih razloga nije nazočan.
- Splitsko-makarskog nadbiskupa u miru msgr. Ante Jurića.
- Zahvaljujem župniku fra Mati Gveriću i njegovim suradnicima na razumijevanju u njegovoj bolesti.
- Gvardijanu omiškom fra Stipi Šušnjari i braći u samostanu na pažnji iskazivanoj našem dragom fra Julijanu.
- Časnoj sestri Adrijani u Drnišu, časnim sestrama samostana u Omišu i svima čija su djela dobrote poznata Bogu, a ovdje nisu nabrojena.
- Zahvaljujem našem biskupu msgr. Anti Ivasu koji došao zajedno s nama tješiti se u vjeri.
- fra Petru Milanoviću-Trapi, prov. Vikaru naše provincije.
- fra Branku Periši, definitoru.

Mnp. Fra Bernardu Škunci, provincijalu bratske provincije Sv. Jeronima i predsjedniku Konferencije provincijala.

Braći svećenicima, časnim sestrama, prijateljima i znancima našeg fra Julijana, župljanima župa u kojima je on pastoralno djelovao.

Dragi naš fra Julijane, Pešo, fratre veliki s dubokim tragom, Bog ti bio nagrada, jer si ga svjedočio i propovijedao vlastitim životom! Počivaj u miru Božjem na najljepšem Otoku u perivoju Gospinu, zipki serafina Zbogom!

Počivao u miru Božjem.

† fra Šimun Janković

Br. 01-836/05.

Split, 20. prosinca 2005.

Predmet: *Molitva za pok. fra Šimuna Jankovića*

Braća koja nisu obavila molitve i slavila misu za pok. fra Šimuna Jankovića, neka to učine što prije kako propisuju

Statuti Provincije: braća svećenici po jednu sv. Misu, a braća klerici i neklerici križni put.

U nekrologiju pojedinih samostana neka se upiše na dan 17. prosinca 2005. godine:

Fra Šimun Janković rodio se 1. siječnja 1929. u Hrvacama. U novicijat stupio 22. prosinca 1945. na Visovcu. Svečane zavjete položio 4. siječnja 1950. u Zagrebu. Za svećenika zaređen 29. ožujka 1953. u Zagrebu.

Vršio je razne pastoralne službe u Provinciji.

Preminuo je u samostanu Gospe Krmelske u Omišu, 17. prosinca 2005. godine, pokopan u samostansku grobnicu u Sinju, 20. prosinca 2005.

Oproštajni govor fra Stipe Šušnjare, gvardijana u Omišu

Preuzvišeni oče nadbiskupe, vikaru Provincije, braćo svećenici, rodbino i prijatelji našeg pokojnika, dragi vjernici...

Početak rujna ove godine fra Šimun je izrazio želju da bi došao na kraće vrijeme u naš samostan Gospe od Karmela u Omišu. U tom času nije ni pomišljao da će Omiš biti njegovo posljednje ovozemaljsko prebivalište.

Došao je na oporavak. Njegove su rane ubrzo zarasle. No, napustila ga je snaga njegovih mišica. Mi koji smo s njim živjeli, znademo kako je bio uporan i nepokolebljiv u životnim teškoćama. Tim teže, bilo nam je promatrati fra Šimuna koji se predaje, svjestan da mu ni nova proteza koju je napravio više neće koristiti...

Iako je njegovo tijelo klonulo, snagu mu je davala vjera koju je krijepio molitvom, posebno svakodnevnom krunicom.

Poput tolikih starijih i nemoćnih nedjeljom bi slušao misu preko radija i tražio da mu se na kraju mise donese sveta pričest. Jednom se toliko uživio da me je pitao: «A gdje je kalež?»

Okrijepljen sakramentima bolesnih, uz čestu ispovijed i molitvu hrabro se nosio sa svim teškoćama... Možda nam je ponekad bilo teško razumjeti njegove potrebe... No, svijest da je u svemu ovisio o pomoći drugih brzo bi stavila u drugi plan i umor i nemirne noći.

Vjera u Boga ga je krijepila i davala mu snagu i u posljednjim časovima života. Nakon objeda, u subotu 17. prosinca, zamolio je sestru da mu doda krunicu i upali svijeću voštanicu te da ne odlazi od njega... Ispunili smo njegovu želju... Njegovo stanje nije nam djelovalo tako ozbiljno. No, on je znao da mu je poći s ovoga svijeta. Uskoro je počeo sve teže disati i govoriti. Ostao je pri svijesti do posljednjeg časa, kada nas je i napustio, nešto prije 19 sati (u 18,40).

U ime braće fratara u Omišu izražavam iskrenu sućut njegovoj rodbini i prijateljima te ujedno zahvaljujem za ljubav iskazanu prema našem bratu fra Šimunu.

Mnogi su ga posjećivali i hrabрили u njegovim teškoćama. Ipak, posjete fratara doživljavao je s posebnim osjećajem. To nije mogao sakriti. Zato, hvala svima fratrima koji su našli vremena i došli ga obaći.

- Hvala časnim sestrama, posebno s. Fabjani, za svu pažnju i skrb iskazanu našem pokojniku. - Hvala medicinskom osoblju doma zdravlja u Omišu, dr. Anti Šurlin, patronažnoj sestri i osoblju hitne pomoći, za požrtvovnost i tolike usluge.

Na kraju, opraštamo se od tebe brate fra Šimune, s vjerom i nadom, da je Gospodin, komu si vjerno služio svojim svećeničkim i redovničkim poslanjem, nagradio tvoj život i rad i primio te u Kraljevstvo nebesko. Dok mi živimo svoj advent i spremamo srca za susret s Gospodinom vjerujemo da ti uživaš puninu nebeske radosti u zajedništvo s našom nebeskom majkom Marijom i svima svetima. Počivaj u miru Božjem.

Oproštajni govor fra Karla Bašića

Po dužnosti, ali i više od toga, moram se oprostiti u ime mnogobrojne rodbine od našega fra Šimuna: u ime sestre mu Anđelke (Đule) s obitelji, brata mu Ivana s obitelji, u ime obitelji pokojnog brata Milana, u ime Lovrića, Mihaljića, Pletikosića, Žmirića, Bašića, i ne znam koga bih sve još morao spomenuti.

Iskrena sućut svima. Oproštaj, ali i više od toga!

Pokojnik je stariji od mene punih sedam godina. U svoje vrijeme prešao je iz realke u našu gimnaziju, pa je to bio povod mojoj materi da mene 1947. pošalje u sjemenište.

U proljeće 1953. nakon smrti svoje majke, fra Šimun je u Hrvacima proslavio svoju mladu misu kojoj nisam prisustvovao. Bio sam u novicijatu, a tada se nije dozvoljavalo ići ni na takve proslave. U srpnju 1961. bio je kum na mojoj mladoj misi ovdje u Sinju. Tada još nije bilo koncelebracije. Trideset prvih godina svoga svećeništva uglavnom je živio samotnjački na izloženim župama, a ja cijeli svoj dosadašnji svećenički vijek u samostanu ili manjoj zajednici. U proljeće 1983. fra Šimun dolazi u Sinjski samostan i tu ostaje gotovo do smrti. Već je tada bio teško bolestan, pa je i sam očekivao da dolazi ono neminovno. No izvukao se. Liječio se. Najčešće je bio sam svoj liječnik. Izgubio je obje noge. Posjećivao sam ga u Splitskoj bolnici prilikom jedne i druge amputacije. Prije dvije i po godine proslavio je ovdje u Sinju na sebi svojstven način svoju zlatnu misu.

Cijelo vrijeme svoga boravka u Sinju znao se zaposliti na svoj način da mu prođe vrijeme, da ubije dosadu. Borio se s bolešću. Prije nekoliko tjedana počela ga izdavati snaga, otvarati se rane, pa je bio više no inače upućen na tuđu pomoć. Prebačen je u Omiš gdje je imao odgovarajuću njegu. Zalegao je, pa je sve više slabio. I tu sam ga posjetio dva puta. Posljednji put prije petnaest dana petoga prosinca. Oba me je puta prepoznao. Razgovor bi dobro počeo, ali malo iza toga, za ranije toliko naglašavanu logiku više nije bilo mjesta.

Prije petnaest dana i ja sam slutio da ono neminovno nije daleko. Zato me vijest o njegovoj smrti i nije iznenadila!

Fra Šimune, opraštamo se od tebe. Tvoja se duša prije tri dana oslobodila od okova napaćenog tijela. Čestitam ti što si do kraja ustrajao u svom svećeništvu! Želim ti da se u Bogu odmoriš od svojih truda. Počivaj u Božjem miru! Amen!

Oproštajni govor fra Bože Vulete

Dragi fra Šimune, kad sam se prijavio za govor na tvom sprovodu, upitali su me s kojeg naslova bih govorio. Rekao sam: Ni s kojeg naslova. Kad se to pitanje ponovilo nekoliko puta, spontano sam potražio odgovor. Rekao sam sebi, govorit ću u ime onih koji su te voljeli.

Poslovično kažemo: O pokojnima ništa loše! I doista, o pokojnima ne govorimo loše ponajprije stoga što nam smrt dovede u pitanja naša mjerila ljudske veličine i dobrote. Dapače, suočavanje sa smrću često učini ništavnim naše uobičajene prosudbe, i još više od toga, učini ih dijametralno oprečnima: smrt u veličinama može otkriti malenost, u malenostima veličine. Zapravo smrt najzornije pokazuje vrijednost čovjeka kao Božjeg dara i vrijednost svakog Božjeg dara kojim je čovjek obdaren. Te Božje darove u sebi i u drugima često previdimo.

Dragi fra Šimune, život te nije iznio na uzvišena mjesta prema našim ljudskim mjerilima ni mjerilima naše redovničke zajednice. Međutim, onim što ti je Bog darovao, što si sa zahvalnošću koristio, u očima mnogih od nas pokazao si se gorostasom, čemu je slikom bilo i tvoje gorostasno tijelo. Tvoj osebujan život bio je Božja knjiga napisana ljudima kojima si naviještao Kristovu riječ i Božja knjiga našoj franjevačkoj zajednici kojoj si pripadao. Iz nje smo mogli i možemo mnogo iščitati.

U knjizi tvog života piše da jednostavnost privlači. Jednostavnost je kruh ljubavi. I doista, voljeli su te tvoji vjernici, voljela su te tvoja braća franjevci. Doduše, moramo priznati da je ta ljubav često do tebe dopirala u osebnim

oblicima našega južnjačkog izražavanja ljubavi, koji su često sušto proturječe. U tom načinu trebalo je udarac shvatiti kao znak ljubavi, osporavanje kao priznanje, zadirkivanje kao izraz privrženosti. Stoga si nam bio živim podsjetnikom na Kristove riječi: «Što god želite da drugi učine Vama, učinite i vi njima!» Sad nas još glasnije na to podsjećaš, jer jednostavnost nastavlja živjeti kao legenda.

Još nam je u knjizi tvoga života Bog napisao da kljasti doista mogu uspravno hodati. Nisi pokleknuo ni kad su ti obje noge amputirane. To nije umanjilo tvoju veličinu, zapravo to nam je slika koja kazuje da nisi dao umanjiti veličinu ljudskog dostojanstva pred Bogom. Bog nam po tebi napisa da je bolest sastavni dio nas a ne nešto izvan nas, jače od nas čemu se treba predati. Ti si se s njom sprijateljio i s njom Bogu služio.

I doista, nikom se i ničemu nisi predavao ni klanjao do li Bogu jedinomu. Tvoje pravljenje razlike bilo je samo na relaciji Bog – čovjek. Nije postojalo na relaciji čovjek – čovjek. To je dragocjeno štivo za sva vremena pa tako i za naše. Vjetrovi neka pušu bilo s kojih strana a nama je biti okrenutima – ne vjetru nego Bogu.

Šimune, «Pajdo», hvala ti što nisi dao potrgati ni jednu stranicu koju Bog uveza u knjigu tvoga života. Hvala ti za svaki atom tvoga voljnog napora kojim si okretao te stranice drugima da iz njih mogu čitati. Vjerujemo da ti je Bog sam nagrada i da ti je već na času smrti, pred kojom si jedinom kao smrtnik pokleknuo, pružio svoju ruku i uspravio te za život vječni i dao smiraj tvom životu, umornu od ovozemnog hoda. Počivao u miru Božjem!

Oproštajni govor gospodina Jure Čolaka iz župe Ogorja

Dragi fra Šimune, hvala ti za tvojih 16 godina provedenih među nama. Te godine obilježene su tvojim nesebičnim predanjem redovničko-svećeničkoj službi kao i povjerenom narodu. Još to vrijeme karakterizira: gradnja, pisanje, poučavanje i svjedočenje glasnika velikog Kralja.

Bila su to nezgodna vremena za svećenika i njegov vjernički puk. U tim i takvim vremenima bio si: čovjek, fratar, svećenik i prijatelj.

Kroz Dotrine si nas učio da su svetinje: čovjek, obitelj, Nedjelja, Crkva i Domovina. Oprosti nam što uvijek nismo bili onakvi kakve si nas trebao.

Mirno počivaj u zemlji Hrvata.

Neka ti dobri Bog bude nagrada, mi ćemo te se sjećati u molitvama.

Oproštajni govor fra Zorana Kutleše, gvardijana u Sinju

U životu zboriti nikad nije lako, a osobito, na rastanku od čovjeka, fratra i svećenika kao što je bio fra Šimun Janković. Gledajući tebe, fra Šimune, uvijek sam imao osjećaj da gledam u čvrst rt, u koji neprestano udaraju valovi svih mogućih zemaljskih nedaća, a ti si uvijek ostajao ponosan i čvrst u svome svećeničkom, redovničkom i bratsko provincijskom zajedništvu, dok su se oko tebe stišavale oluje i nevere zemaljskih nedaća i protivština.

Dinara i Svilaja, ta dva gorostasa koja nadkriľuju Cetinsku krajinu iznjedrila su i tebe ponosna i predana čovjeka Bogu i svome svećeničkom zvanju. Riječi tvoje u svim župama tvoga djelovanja, osobito tvojih 16 godina na Ogorju pojile su i krijepile dušu hrvatskog čovjeka, kao što voda poji i na životu održava život žednoj zemlji. Tvoje jednostavne, ali životnom mudročću i brušene riječi bile se poput nepresušna vrela Cetine za duše i tijela ljudi, vjernika, kojima si prenosio ljepotu Božje riječi i radost velikog Božjeg milosrđa prema svakom čovjeku. Život, životne okolnosti, a nadasve tvoja fratarska poslušnost davala ti je snagu na životnim stazama kamo si se rado odazivao i odlazio i po noći i po danu za svakog bolesnika pa i do najzabitijeg kutka župa zagorskog kraja.

Kao gvardijan s tobom sam dijelio zajedništvo samostana gotovo tri godine. U ovom trenutku ovozemaljskog rastanka osobito bih želio naglasiti nekoliko tvojih dobrih ljudskih i fratarskih osebnosti, a bilo ih je toliko dobrih, da će te dobri Bog za njih zasigurno nagraditi društvom među svojim blaženicima.

Dragi fra Šimune, kao ispovjednik za svakog si uvijek i u svakom trenutku imao vremena, i ne samo vremena, već i riječ utjehe koja je ljudima ulijevala nadu u Boga kao milosrdnog Oca koji uvijek spremno čeka da nas primi u svoj zagrljaj.

Dragi fra Šimune, bio si čovjek vjere, kad svoju vjeru i svećeništvo nije bilo lako pokazati i za njega svjedočiti. A da si takav bio cijeloga života svjedoče osobito tvoje zadnje godine u samostanu poslije teških operacija i amputacija obiju noga. Unatoč svemu tome ustajao si već u četiri ujutro i već si iza pet sati bio u kapeli gdje si molio krunicu čekajući nekoga od braće fratara s kim ćeš reći sv. Misu.

I još bih jednu tvoju osobitost naglasio. Bio si dobri duh našega samostana. S tobom je bila milina živjeti i dane provoditi. Za svakoga si imao vremena i strpljivosti, a tvome glasu u raspravi i pjesmi nitko odoljeti nije mogao. Kratko rečeno bio si neponovljiv na riječi i djelu. A da je to tako mi fratri u sinjskom samostanu to i te kako osjećamo otkako si početkom devetoga mjeseca otišao u Omiš. *I to si učinio u svome životnome stilu.* Kad si osjetio da te snage pomalo napuštaju, a ne želeći biti nikome na teret kako si govorio,

zamolio si mene gvardijana u dogovoru sa sinovkom Anitom da bi pošao u Omiš. Od toga trenutka samostan je izgubio jedan dio sebe, jedan dio svoje vedrine, jedan dio fratarskog obilježja kojeg si unosio fra Šimune svojom pojavom. U ovom trenutku želim ti u duhu tvojih životnih razmišljanja koje si iznosio kroz svoja pisana i tiskana djela, prozu i poeziju, zaželjeti slijedeće: «Uspori put moj, Gospodine! Smiri kucaj moga srca, smiri um moj! Zaustavi uznemireni korak pogledom prema vječnosti- daj mi usred vreve dana, mir vječnih brda. Pomozi mi da usadim korijenje u zemlju trajnih vrijednosti tako da bih mogao rasti prema zvijezdama svoga najvećega cilja. » /Anonim/ Dragi fra Šimune, vjerujemo da te tvoj svećenički put doveo do cilja tvoga putovanja, do susreta s Isusom Kristom našim vođom i učiteljem. Počivaj u miru Božjemu. Amen!

† Tomica Jurić – Šimunović

Dana 16. prosinca 2005. godine u devedesetprvoj godini života, okrijepljena svetim sakramentima, blago je preminula u Gospodinu Tomica Jurić - Šimunović, majka našega fra Jure.

Posljednji ispraćaj obavio se 17. prosinca 2005. godine na mjesnom groblju u Kijevu.

† Anica Mrše

Dana 12. siječnja 2006. godine u osamdesetdrugoj godini života, okrijepljena otajstvima vjere, blago je u Gospodinu preminula Anica Mrše ud. Šime, majka našega fra Marka.

Posljednji ispraćaj obavio se 14. siječnja 2006. godine na mjesnom groblju u Vinovu Gornjem.

† Josip Lubina

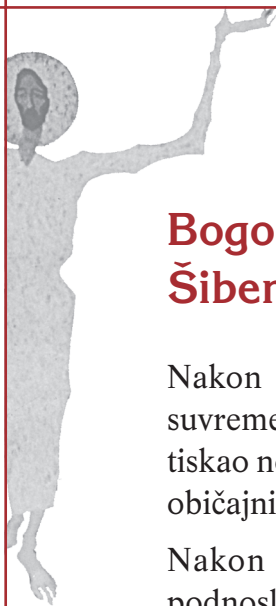
Dana 18. siječnja 2006. godine u osamdesetšestoj godini života, okrijepljen utjehama vjere, blago je u Gospodinu preminu Josip Jole Lubina, otac našega fra Petra.

Pogrebni obred s misnim slavljem održao se na groblju sv. Mihovila u Runovićima u petak, 20. siječnja 2006. godine.

† Vladimir Udovičić

Dana 1. veljače 2006. godine u sedamdesettrećoj godini života u Gospodinu je preminu Vladimir Udovičić, otac našega fra Ivana.

Pogrebni obred s misnim slavljem održao se na groblju Sv. Ilije proroka u Studencima u petak, 3. veljače 2006. godine.

Bogoslužni običajnik Župe Gospe van Grada u Šibeniku

Nakon što je stari običajnik prilagodio novim liturgijskim propisima i suvremenim pastoralnim potrebama, župnik fra Nikola Ćurčija priredio je i tiskao novi «Bogoslužni običajnik Župe Gospe van Grada u Šibeniku». Novi običajnik podijeljen je u nekoliko tematskih cjelina.

Nakon uvodnih napomena, u katolički kalendar, u prvom dijelu, u podnaslovu Liturgijski kalendar, od 7. do 62. str., uvršteni su posebni oblici mjesnoga pastorala u župi. Prema liturgijskim vremenima, iz mjeseca u mjesec, od svetkovine i blagdana do spomendana, opisan je način, mjesto i vrijeme obavljanja pastoralnih aktivnosti i crkvenih pobožnosti.

U drugom dijelu, u podnaslovu Bogoslužnik, od 63. do 103. str., protumačeni su oblici pastorala u župi tijekom građanske godine prema nedjeljama, svetkovinama, blagdanima i prigodnim spomendanima.

U trećem dijelu, od 105. do 185. str., doneseni su različiti oblici molitava. Najprije, pod naslovom Časoslov naroda Božjega, od 105. do 120. str., donesene su tri dnevne molitve, kao što je Jutarnjica, Večernjica i Povečerje, koje se prigodno mole u crkvi, a vjernici ih mogu zasebno moliti u svojim domovima. Nakon tri časoslovne molitve, pod naslovom Molitve kroz sveta vremena, od 121. do 135. str., donesene su posebne molitve za sve nedjelje u godini prema liturgijskim vremenima; zatim, pod naslovom Gospodnja slavlja i otajstva, od 136. do 141. str., donesene su prigodne molitve za Gospodnje svetkovine kroz liturgijsku godinu; a pod naslovom Blažena Djevica Marija u slavljenju Kristova otajstva, od 142. do 176. str., donesene su posebne molitve za liturgijska vremena koje vjernici mogu osobno moliti i tako, s Isusovom Majkom Marijom, sudjelovati u slavljenju otkupiteljskoga otajstva. Ovim molitvama, od 177. do 179. str., nadodane su molitve za slavlja svetkovina, blagdana i spomendana Blažene Djevice Marije kroz crkvenu godinu. Treći dio, od 180. do 185. str., završava molitvama u prigodi svetačkih slavlja.

U četvrtom dijelu, od 187. do 338. str., koje sadrži središnji dio Bogoslužnoga običajnika, nabrojeme su crkvene pobožnosti i opisane sve prigodne molitve, koje pastoralno osoblje, zajedno s vjernicima, obavlja u crkvi tijekom liturgijske godine, bilo prije ili poslije misnoga slavlja, kao što je Euharistijsko klanjanje, Prvi petak u mjesecu, Pobožnost Imenu Isusovu, Pobožnost Presvetom Srcu Isusovu, Pobožnost Predragocjenoj Krvi Isusovoj, Pobožnost Duhu Svetom, Pobožnost Križnoga puta, Pobožnost korizmenoga četvrtka, Kvarantore i Getsemanska ura, Svibanjska i Listopadska pobožnost, Gospina

krunica, Krunica Otajstva svjetla, Krunica za pokojne, Pobožnost Svim svetima, Pobožnost sv. Josipu, Pobožnost sv. Anti Padovanskom; devetnice i trodnevnicе, kao što je Devetnica Velikoj Gospi, Trodnevnicа i misno slavlje na blagdan Imena Isusova, Trodnevnicа i misno slavlje na blagdan Isusa Nazaranina; prigodne molbenice, preporučnice i zahvalnice; posebni obredni običaji prije mise; prigodni blagoslovi i molitve za blagoslove; kvatrene i prosne molitve; osobne molitve Blaženoj Djevici Mariji Gospi van Grada, zatim devetnica i večernjica Maloj Gospi i misno slavlje na svetkovinu Rođenja Blažene Djevice Marije. Ovom dijelu Bogoslužnoga običajnika, od 339. do 362. str., pridodan je Gospin plač od fra Petra Kneževića, koji se u crkvi Gospe van Grada u Šibeniku pjeva na Veliki četvrtak, nakon misnoga slavlja.

U petom dijelu donesen je kršćanski nauk, od 363. do 369. str., i opće kršćanske molitve, od 363. do 369. str.; istaknuta je uloga sakramenata u kršćanskom životu, od 373. do 390. str., opisan je način pripreme i primanja pojedinih sakramenata, i za svaki sakramenat donesene su prigodne vjerničke molitve; zatim su donesene osobne vjerničke molitve, od 391. do 403. str., kao molitve za Crkvu, za narode i državu, molitve u prilikama javnoga života, molite za osobite potrebe i molitve za pokojne.

U šestom dijelu, od 404. do 416. str., donesena je povijest župe i crkve Gospe van Grada u Šibeniku na području Varoša, donesen je popis župnika kroz 400 godina povijesti župe; donesen je raspored misnih slavlja, uredovno vrijeme župnoga ureda i popisane su pastoralne djelatnosti u župi.

Običajnik završava izborom pjesama iz crkvene pjesmarice, od 417. do 438. str., to jest misnim pjesmama prema liturgijskim vremenima, duhovnim i zahvalnim pjesmama. Prije kazala, donesen je i adresar šibenske Crkve.

Tiskanjem Bogoslužnoga običajnika, kazao je župnik fra Nikola Ćurčija na predstavljanju, u nedjelju, 8. siječnja 2006., nakon večernje mise: «Namjera je pastoralnoga osoblja da vjernici Varoške župe imaju svoju knjigu koja će ih povezati s Isusovom i našom Majkom Marijom koju u Šibeniku častimo u imenu Gospe van Grada».

Bogoslužni običajnik Župe Gospe van Grada u Šibeniku tiskan je na dvobojnom ofset papiru, u B5 formatu, na 144 stranice šivanoga uveza, trvdih korica, tzv. talijanski uvez, sa četverbojnom naslovnicom.

Fra Ante Branko Periša

Fraternitas - 1/2. 2006

U istini mir

Iz poruke pape Benedikta XVI. za Svjetski dan mira

Mir je nezatomljiva težnja u srcu svake osobe, bez obzira na posebne kulturološke identitete. Upravo se stoga svatko treba osjećati obveznim služiti tako dragocjenom dobru, radeći da se ne uvuče nikakav oblik prijetvornosti koji bi zatrovao odnose.

Svi ljudi pripadaju jednoj i istoj obitelji. Pretjerano isticanje vlastitih razlika u neskladu je s tom osnovnom istinom. Treba ponovno posvijestiti da nas združuje isti usud, koji je naposljetku transcendentan, kako bismo mogli bolje vrjednovati vlastite povijesne i kulturološke razlike, a da se ne suprotstavljamo već usklađujemo s pripadnicima drugih kultura.

To su one jednostavne istine koje omogućuju mir; one postaju lako razumljive oslušujući vlastito srce čistoćom vlastitih nakana. Mir se pokazuje tada u novom svjetlu: ne kao jednostavo mirovanje bez rata, nego kao suživot pojedinih građana u društvu kojim upravlja pravda, u kojem se ostvaruje dobro ukoliko je to moguće za svakoga od njih. Istina mira zove sve da njeguju iskrene i plodne odnose, potiče da traže i da se upućuju putevima praštanja i izmirenja, da budu iskreni u postupanju i vjerni danoj riječi. Na poseban način, Kristov učenik, koji se osjeća u zamci zla i stoga treba oslobađajući pothvat božanskoga Učitelja, obraća se Njemu s povjerenjem znajući dobro da «On grijeha ne učini nit mu usta prijevaru izustiše» (1Pt 2,22; usp. Iz 53,9). Isus se naime odredio kao Istina u osobi i, govoreći u viđenju vidiocu iz Otkrivenja, izjavio potpunu protivnost «svakomu tko ljubi i čini laž» (22,15). On objavljuje punu istinu o čovjeku i povijesti. Snagom njegove milosti moguće je biti u istini i živjeti od istine, jer je samo on potpuno iskren i vjeran. Isus je istina koja nam daje mir.

ITALIJA – Susret slavenskih konferencija s Generalnim definatorijem

U Asizu je 1. i 2. prosinca 2005. u kući “Casa A. Leonori”, sjedištu Compi-a, održan susret Generalnoga definatorija i slavenske južne i zapadne konferencije provincijalnih ministara. Prvoga je dana, nakon prijama Asiškoga provincijala, fra Massima Reschigliana, generalni definator, fra Šime Samac otvorio susret podsjećajući na njegov smisao. Potom su govorili predsjednici konferencija kako bi predstavili dotične stvarnosti: fra Adrian Buchik za Zapadnoslavensku i fra Bernardin Škunca za Južnoslavensku konferenciju. Zapadnoslavenska konferencija ima više od 1500 franjevaca u 9 jedinica: pet u Poljskoj, provincija u Ukrajini, Slovačkoj, Republici Češkoj i Utemeljenje u Rusiji-Kazahstanu. U Ukrajini i Bjelorusiji nalaze se franjevci bizantskoga obreda.

Južnoslavenska konferencija ima više od 1300 franjevaca u 6 provincija: provincija u Sloveniji, tri u Hrvatskoj (Zadar, Split, Zagreb) i dvije u Bosni i Hercegovini (Mostar i Sarajevo). Ujutro je Generalni ministar održao svoje predavanje. Pozvao je na zauzimanje budna stava i na razlučivanje kako bi se uočilo ono što nije u suglasju s našim zvanjem te kako bi se otkrili znakovi životnosti koji mogu pomoći na putu prema stvaralačkoj vjernosti. Fra Josč je pozvao na kritički oprez prema posvjetovnjačenju i materijalizmu koji su prisutni i na područjima konferencija. “Treba poboljšati kakvoću života i poslanja braće koja su vam povjerena kako bi se nadišla osrednjost”, nastojeći oko prvenstva Boga, oko

bratskoga života u zajednici, oko stila jednostavnoga i umjerenoga života i oko velikodušnosti života i služenja. Obvezatan korak je međuprovincijska suradnja kao i s čitavim Redom. Treba još jače posvijestiti sveopći značaj Reda i osjećaj pripadnosti njemu kao i razlučivanje bitnoga za svaku jedinicu. Popodne je fra Francesco Bravi, vikar i prokurator Reda, iznio podatke koji se odnose na napuštanje Reda u dvjema Konferencijama od 1989. do 2004. nakon čega je uslijedila rasprava o uzrocima i o pomoći koja bi podržala vjernost braće. Predsjednik utemeljenja «Sv. Franjo» fra Jim Edminton, opisao je nazočnost u Rusiji i Kazahstanu gdje djeluje 21 franjevac iz različitih zemalja, dvojica s jednostavnim zavjetima i 5 postulanata: 3 u Rusiji i 2 u Kazahstanu.

Drugi je dan, 2. prosinca, bio posvećen razgovoru polazeći od razmišljanja i pitanja nastalih po skupinama. Fra Mijo Džolan je prikazao ekumensko i međureligijsko djelovanje franjevaca iz provincije Bosna Srebrena. Na kraju, ponuđene su upute i savjeti provincijalnim ministrima kako bi osamstota obljetnica Reda postala prigoda za obnovu za svakoga franjevca i svaku zajednicu.

Ručkom i zahvalom kući Leonori završio je susret koji su svi doživjeli bratskim i plodnim.

ALBANIJA – Otvaranje samostana klarisa u Skadru

Nakon godinu dana obnove, 29. listopada 2005., otvoren je u Albaniji, samostan Klarisa naslovljen «Sv. Klara». Samostan se nalazi u središtu grada Skadra, na sjeveru Albanije. U zgradi je nekada bilo smješteno malo franjevačko sjemenište, a nakon što ga je prisvojio režim Envera Hoxhe 1946., albanska politička policija “Sigurimi i Shtetit” i djelatna središnjica najzloglasnijeg političko religijskoga progona. Nakon pada Hoxhe, u zgradi je i dalje ostala policija a služila je i kao gradski zatvor. Godine 1997. je vraćena starim vlasnicima, franjevcima. Nakon duge obnove, godine 2005. zgrada je dodijeljena klarisama. Nova zajednica koju čine albanske i talijanske redovnice, dolazi iz samostana “Sv. Nikole” iz Otranta (Italija). Krajem listopada 2005. nadbiskup Skadra, mons. Angelo Massafra, predvodio je svečani čin blagoslova, na kojem su sudjelovale stotine osoba pridošlih iz raznih krajeva Albanije: katolici, pravoslavci i muslimani te neki predstavnici mjesne vlasti. U propovijedi, obraćajući se klarisama, nadbiskup ih je potaknuo da budu «znak Božjeg prvenstva za albanski narod, odsjaj prisustva Duha i mjesto susreta različitih kultura». Samostan se nalazi na jednom od mučeničkih mjesta Albanije: do prije nekoliko desetljeća vjernici su zbog svoje vjere mučeni u ovakvim mjestima. Iz istoga mjesta danas klarise hvale Boga u molitvi i svjedočenjem, i predstavljaju znak nade za narod koji, uz napor i muku, nastoji obnoviti svoju povijest. U radovima obnove stare zgrade željelo se zadržati krilo zatvora u kojem su zatvarane tisuće osoba i mučeni na stotine svećenika i redovnika. Na zidovima samica ostaju vidljivi tragovi i znakovi vjere što su ih ostavili vjernici. Predviđeno je, između ostaloga, ostvarenje muzeja sjećanja koji bi omogućio budućim naraštajima da upoznaju po spisima i slikama zločine što ih je počinila strahovlada protiv albanskih vjernika. Stoga su, franjevci svjetovnjaci iz Skadra, odlučili dva puta na tjedan otvoriti vrata staroga zatvora onima koji žele upoznati okrutnosti vjerskoga progona.

GVINEA BISAU – Nova franjevačka kustodija

7. prosinca 2005. generalni ministar, fra José Rodríguez Carballo, osnovao je novu kustodiju Sv. Franje u Gvineji Bisau. Čin utemeljenja se dogodio u gradu Bissau. Sudjelovali su svi franjevci koji ondje rade kao i neki pridošli iz Italije i Portugala, među njima generalni

definitor fra Mario Favretto. Franjevačka nazočnost u Gvineji Bisau seže u 1673. kao djelo portugalskih franjevaca koji su 1834. bili prisiljeni napustiti misiju zbog ukidanja redovničkih redova u Portugalu. Portugalski franjevci su se vratili u Gvineju 1932.

6. svibnja 1955., prije 50 godina, franjevci iz Venecijanske provincije došli su u Gvineju Bisau. Dvije su nazočnosti osnovale do danas dva različita utemeljenja. Jedno ovisno o portugalskoj provinciji i drugo o venecijanskoj provinciji. Oba su se utemeljenja spojila u kustodiju koja ovisi o provinciji Sv. Antuna iz Venecije (Italija). Budućnost je franjevačke nazočnosti obećavajuća zahvaljujući nazočnosti mjesnih zvanja. Neki od njih pohađaju više studije u Rimu.

IZRAEL – Pedeset godina Mise na židovskome

U studenome 2005. navršila se 50 godina postojanja židovske katoličke zajednice “Kheilr”, koja živi u Jeruzalemu. Zajednica je nastala 1948. kad su se među obiteljima koje su došle u Izrael, našle neke miješanog braka. Kršćanski supružnici, kako bi nastavili živjeti svoju vjeru nastavili su pohoditi svetišta i pohađati katoličke škole: udruživao ih je židovski jezik. Za njih je počeo 1955. pastoral «ad hoc», tražeći od Svete Stolice da koriste židovski jezik u liturgiji. Od Vatikana su dobili dopuštenje, nadilazeći strahove nekih koji su držali neprebrodivim problem jezika tada korištenoga, latinskoga. Objašnjeno je da se židovski može koristiti, za neke dijelove obreda, ukoliko je to «drevni jezik Crkve». Pastoralnu skrb zajednici pružali su franjevci kustodije Svete zemlje. Godine 1995., fra Pierbattista Pizzaballa, sadašnju kustos, i fra Massimo Pazzini, OFM, predavač na biblijskom fakultetu u Jeruzalemu, objavili su obred mise “Seder seudat ha adon. Ordo Missae hebraice” i druge liturgijske tekstove za katoličku zajednicu židovskoga jezika. Trenutno je u tijeku prijevod Katekizma Katoličke Crkve na židovski jezik.

Od 2001. do 2004., fra Pierbattista je bio vikar župe Sv. Šimuna i Ane u Jeruzalemu i generalni asistent mons. Jean-Baptiste Gouriona, pomoćnoga biskupa latinskoga patrijarha iz Jeruzalema za katolike židovskoga jezika u Izraelu.

Danas je pet takvih zajednica: Jeruzalem, dvije u Haifi i Beer Shevi. Njima se pridodaju dvije zajednice Rusa, useljenika iz devedesetih godina, i među njima su kršćani, došli u Izrael jer su potomci Židova ili su u braku sa Židovima.

Fra Apollinare Szwed, OFM je novi župnik umjesto fra Pierbattiste. U maloj poprečnoj ulici središnje Jaffa Road, u Jeruzalemu, nalazi se kapela Sv. Šimuna i Jakova u kojoj svakoga dana franjevci slave misu i večernju. Liturgija svršava pjevanjem hvalospjeva Veliča na istom jeziku na kojem ga je izgovorila Djevica Marija.

SAD – Pohod hrvatskim i slovenskim franjevcima

Fra Finian McGinn, generalni definitor za engleski jezik, pohodio je hrvatske i slovenske franjevce koji žive u Illinoisu, SAD. Nekoliko dana, posljednjega tjedna u studenome 2005., bio je gost fra Marka Puljića, kustosa Hrvatske kustodije Svete obitelji u Chicagu.

U kustodiji je 29 franjevaca, od kojih trinaestorica žive u Chicagu. Druga dvojica žive stotinjak milja daleko, u okolici Milwaukeea, i svake srijede dolaze u zajednicu u Chicagu. Kustodiju Svete Obitelji su osnovali 1912. franjevci Slovenci, Hrvati i Slovaci a 1926. je postala neovisna. Na početku prošloga stoljeća pastoralno zalaganje je bilo uglavnom usmjereno na služenje useljenicima hrvatskoga jezika kao i svim katolicima koji su nastanjivali njihove župe, kako u SAD tako i u Kanadi. Trenutno oni pastoralno skrbe u sedam župa u SAD i u Kanadi.

Susreti u Chicagu i Milwaukeeu su bili korisni i obogaćujući za braću i za fra Finiana, posebno jer je omogućio da se raspravlja o temi Osamstote obljetnice osnutka Reda. Fra Finian je proveo jedno popodne zajedno s braćom Slovincima u Lemontu u Illinoisu u kući u kojoj stanuje šest franjevac, druga dvojica žive na dvije župe. Osmorica franjevac tvore Utemeljenje čiji je predsjednik fra Blase Chemazar.

Ove franjevačke nazočnosti su ovisne o provincijama iz dotičnih država podrijetla.

ZIMBABVE – Kustodija Dobri pastir

Franjevci su došli u Zimbabve 1958. Dva irska franjevca, koji su došli iz Južne Afrike, započeli su misiju u Harareu. Zimbabve, jedna od najobčavajućih zemalja južne Afrike, prolazi najtežu krizu od vremena neovisnosti, koja se dogodila 1965. Korijeni se nalaze u nizu uzroka: epidemija koprnice, nesretno izmjenjivanje suše i poplava, gospodarski pad i loše društvene reforme koje su zaoštrile unutarnje napetosti. Unatoč tim nesretnim okolnostima, franjevačka se nazočnost razvila, posljednjih godina, zahvaljujući franjevcima iz različitih dijelova svijeta (Meksiko, Argentina, Poljska, Engleska). U jedinici je 40 franjevac (25 sa svećanim zavjetima, 15 s jednostavnim zavjetima), 2 novaka i 4 postulanta koji žive u 3 bratstva. Kustos, fra Liam McCarthy, boravi u Harareu, zajedno s bratstvom studenata. Novicijat je u Ghanda Chivuvau, postulatura u Nariri. Osim u župskom pastoralu, franjevci se bave odgojem. Zavod u Nariri je najbolja škola, po formativnoj kakvoći i razini studija, u Zimbabveu, koju pohađa više od 800 učenika. Zajedno s redemptoristima, karmelićanima i spiritanima, manja braća su osnovali Središte za teološke studije «Presveto Trojstvo» djelatno već tri godine. Vodeći računa o razvoju ovih godina i o porastu zvanja, sljedeća obveza koja će uključiti kustodiju bit će traganje u čitavom Redu, novih odgojitelja za mlade franjevce i predavača za podučavanje teologije.

PORTUGAL – Redovito zasjedanje konferencije generalnih asistenata FSR-a

Konferencija generalnih duhovnih asistenata FSR-a sastaje se svakoga mjeseca. Na kraju se godine drži jedan duži susret zvan “Tempo forte” kojemu je svrha provjera učinjenoga tijekom godine i predviđanje budućih obveza. Susret za 2005. održan je u Fatimi u Portugalu, od 21. do 27. studenoga u kući franjevac kapucina. Susret je uslijedio nakon izbornoga nacionalnog kapitula održanoga u Portugalu. Susretu su pribivali tri generalna asistenta fra Samy Irudaya, OFM Cap, fra Martin Bitter, OFM Conv i fra Ivan Matić, OFM. Sa susreta je izbivao fra Michael Higgins, TOR, zbog smrti majke u SAD. Različite su teme obrađene: razmišljanje o generalnome kapitolu FSR-a (5. -12. studenoga 2005.) i o zaključcima kapitula; odobrenje rasporeda djelatnosti za 2006. godinu; sudjelovanje na kapitulima FSR-a i Frame; priprava tečajeva za formaciju svjetovnih franjevac i za asistente; objavljivanje glasnika Koinonia; priprava i tiskanje priručnika za asistenciju FSR-a i Frame. Tijekom susreta generalni su asistenti obišli svetište i selo pastira iz Fatime, s. Lucije i blaženih Francesca i Giacinte.

Male – velike vijesti

- Fra John D. Vaughn, OFM, bivši generalni ministar proslavio je pedesetu obljetnicu svećeničkoga ređenja 17. prosinca 2005. Sadašnji generalni ministar, fra José R. Carballo, OFM, čestitajući zahvalio je za ono što je fra John učinio za Red, poglavito tijekom dvanaestogodišnjega služenja kao generalni ministar, obećavši mu molitvu braće čitavoga Reda. Fra John Vaughn trenutno živi u bratstvu St. Boniface Church, 133 Golden Gate Ave., San Francisco, CA 94102.

- Ivan XXIII., dobri papa je naslov kazališnoga djela što je izvedeno u gradu Lérídi i Španjolskoj. Pisac je Francisco Gamissans, franjevac i novinar, koji je prije napravio kazališno djelo o sv. Franji i sv. Klari. Predstavu su izveli članovi kazališne družine TOAR, veoma poznate u Lérídi. U pet činova, istaknuta je dobrota blaženoga pape Ivana i njegovo zalaganje za mir u svijetu. Praizvedba je bila u franjevačkom svetištu Sv. Antuna Padovanskoga u Lérídi. Nakon što je pribivao na izvedbi, biskup je zatražio da se predstava prikaže i u katedrali. Slava pape Ivana XXIII i traženja pridošla iz više mjesta učinili su ostalo: kazališna družina ima već gust raspored nastupa i u drugim katalonskim gradovima.
- Otvorena je 12. prosinca 2005. u Bragança Paulista u državi San Paulo (Brazil), druga međunarodna izložba jaslíca. Pothvat je djelo stvaralaštva fra Pedra Pinheira, a potaknula ju je općinska uprava Bragança Paulista pod pokroviteljstvom Sveučilišta Sv. Franje provincije Bezgriješnoga Začeca iz Brazila. Bilo je izloženo 29 prizora rođenja, različitih stilova i različite građe. Jaslice su bile iz raznih dijelova svijeta: Italija, Kina, Macao, Perú, Palestina, Španjolska, Portugal, Senegal, Angola, Paragvaj i Meksiko i jedne posebne od Indijanaca Carajás iz Brazila.
- Jedan novi subrat postao je član bratstva "S. Maria Mediatrice" u Generalnoj kuriji, to je fra Pietro Nguyen Van Huan, iz provincije Sv. Franje iz Vijetnama.
- Provincija Bética proslavila je u Sevigli, u Španjolskoj, otvaranje osamstote obljetnice od osnutka Reda. U samostanu "Nuestra Señora del Águila", u nazočnosti generalnoga definitora, fra Miguela Vallecillo Martína, preko sedamdeset franjevaca došlo je na ovaj radosni i bratski susret. Središnje su točke dana bile oslušivanje, molitva i misno slavlje. Fra Miguel obraćajući se u ime generalnoga ministra, pozvao ih je da «žive stvarno i duboko milost početaka» koja je razlog i vodilja čitavoga slavlja.
- U ozračju slavlja 800. obljetnice od odobrenja Pravila sv. Franje, konferencija Cono Sur provincijalnih ministara OFM, priređuje susret franjevačkih odgojitelja. Susret će se održati u Cordobi, u Argentini, u kući za duhovne obnove "S. Antonio" u Arredondu, od 26. do 29. travnja 2006. Pothvat je pripremljen u suradnji s generalnim tajništvom za evangelizaciju i generalnim animatorom za odgojni pastoral, fra Joaquínom A. Echeverriem.

Poziv i obavijesti su poslani svim provincijalnim ministrima južne Amerike i Španjolske. Dodatne obavijesti se mogu zatražiti od fra Adriana Loze iz provincije Sv. Franje Solanskoga (Argentina) na e-naslov: ofmcongreso@yahoo.com.ar.

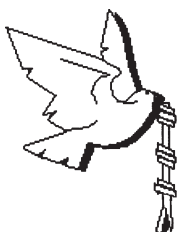
- Filozofski fakultet Papinskoga sveučilišta Antonianum priređuje tečaj antropologije i mistične spoznaje. Tečaj će se odvijati u šest razdoblja, od siječnja do svibnja 2006. sa svrhom da se istraži veza između spoznaja o čovjeku i mističnih znanja. Tečaj želi biti pravi dijalog između filozofije o čovjeku i iskustva o onom izravnom i pasivnom iskustvu Božje prisutnosti, u različitim kulturama i religijama, koje se obično naziva «mistika». Slijede teme i predavači: Thomaš Špidlik «Mistična mudrost»; Barbara Faes De Mottoni «Excessus mentis, alienatio mentis, zanesenost u Srednjem vijeku: početci i ishodi»; Luigi Borriello, «Realizam Terese Avilske: življeno mistično iskustvo»; Dario Antiseri, «Ludwig Wittgenstein, mistika logičara»; Vincenzo Vitiello, «Čudo svih čuda: tko je izočan»; Giovanni Reale, «Plotino: stvarno iskustvo i pojam mistike». Za obavijesti obratiti se tajništvu PSA, tel. +39. 0670373502 – faks: +39. 0670373604 e-naslov: antonianumsegr@ofm.org via Merulana, 124, 00185 Roma (Italia)

Knjige o franjevaštvu

- SIMONETTI Nando, Principi di teologia della pace nel Magistero di Benedetto XV, (Principi teologije mira u naučavanju Benedikata XV., Edizioni Porziuncola, S. Maria degli Angeli, 2005, st. 304. Benedikt XV., u surječju beskorisnoga pokolja, zauzeo se svim snagama za promicanje mira, ocrtavajući, s iznenađujućom aktualnošću, pravo lice evanđeoskoga mirotvorstva i pokazujući neumorno puteve za postizanje tog divnoga Božjega dara. Pisac raščlambom i povijesnim smještanjem odnosnih dokumenata te uz veliku pomoć istraživanja u Tajnom vatikanskom arhivu, nudi zanimljivo djelo za povijest teologije mira, ocrtavajući načela u naučavanju toga pape, kojega su suvremenici zvali dragovoljni mučenik mira.

Generalove obveze

- 6 siječnja, Bogojavljenje, Santa Maria in Aracoeli, Rim (Italija).
- Od 9. do 14. siječnja, Redovito zasjedanje generalnoga definatorija u Generalnoj kuriji, Rim (Italija).
- Od 16. do 24. siječnja, Susret s novim provincijalima u Generalnoj kuriji, Rim (Italija).
- 21. siječnja, Otvaranje Osamstote obljetnice od utemeljenja Reda, Bazilika Sv. Antuna, via Merulana u Rimu (Italija).
- Od 28. do 31. siječnja, Pohod franjevačkoj kustodiji u Paragvaju.

FRATERNITAS – OFM – Rim

Odgovorni urednik: Gino Concetti – Urednik : Gianfranco Pinto Ostuni

S talijanskog preveo: Dragan Ružić

Internet: <http://www.ofm.org/fraternitas>. E-naslov: comgen@ofm.org